

Proef ingediend met het oog op het behalen van de graad van
Master of Science in de Criminologische Wetenschappen

(NOT SO A)LONE ACTOR TERRORISM

**Is het nog zinvol om de recente extreemrechtse
terreurdaden te begrijpen als lone actor terrorisme?**

Hanne Frie CALUWAERTS
0536918
Academiejaar 2019-2020

Promotor: Kristof VERFAILLIE
Jury: Estelle HANARD
Rechten & Criminologie

ABSTRACT – NL

Dit onderzoek is gericht op het ontwikkelen van een beter begrip van recente vormen van extreemrechts terrorisme. Vaak worden dergelijke terreurdaden omschreven als 'lone wolf' of 'lone actor terrorisme' (LAT). In essentie is een 'lone actor' een individu die op zichzelf een terreurdaad pleegt, en geen banden heeft met terroristische organisaties of netwerken. LAT wordt in de literatuur op verschillende manieren omschreven, in het bijzonder met betrekking tot de mate van 'loneness' van het individu. 'Lone actors', 'solo-terroristen' of een groep van enkele individuen radicaliseren allemaal in relatie tot de wereld waarin we leven. Het is belangrijk dat we deze terreurdaden niet enkel proberen te begrijpen vanuit de persoon, maar ook vanuit de context. LAT is in deze zin niet voldoende om deze terreurdaden te verklaren, omdat het voorbij gaat aan het belang van context, leerprocessen en interactie. Wegens de onduidelijkheid over LAT, raadt deze studie voor het politieel en strafrechtelijk milieu aan om de term 'solo-terrorist' te hanteren, waar de isolatie van toepassing is op de terroristische handeling.

Op wetenschappelijk vlak moeten we een stap verder gaan: Hoe moeten we extreemrechts terrorisme dan wel verklaren? In deze studie wordt een analyse uitgevoerd van het extreemrechtse forum /pnd/ (*Politics, News & Debate*) op 8kun aan de hand van de differentiële-associatietheorie van Sutherland. De studie suggereert dat een beter begrip van processen van differentiële associatie bijdraagt aan het begrijpen van extreemrechts terrorisme.

Deze studie zet aan tot het verfijnen van deze theorie in een online omgeving, waar anonimiteit de hoofdrol speelt. Voor toekomstig onderzoek wordt aangeraden om onderzoek te voeren naar de rol van de verschillende complottheorieën in de vorming van het extreemrechts gedachtegoed; naar de groepsdynamieken tussen de gebruikers; en naar het taal- en beeldgebruik.

De scope van dit onderzoek beslaat slechts een stuk van het breder extreemrechtse gedachtegoed. De studie toont aan dat het noodzakelijk is om verder onderzoek te voeren over extreemrechts (terrorisme), om tot een beter begrip te komen van deze globale, gefragmenteerde beweging.

Trefwoorden: Lone actor terrorism, extreemrechts terrorisme, differentiële-associatietheorie

ABSTRACT – ENG

This research is aimed at developing a better understanding of recent forms of right-wing terrorism. Such acts of terrorism are often described as 'lone wolf' or 'lone actor terrorism' (LAT). Essentially, a 'lone actor' is an individual who commits an act of terrorism on his own, and has no ties with terrorist organisations or networks. In the literature, LAT is described in different ways, in particular regarding to the degree of 'loneness' of the individual. 'Lone actors', 'solo-terrorists' or a group of a few individuals all radicalize in relation to the world we live in. It's important that we try to understand these acts of terrorism, because it ignores the importance of context, learning processes and interaction. Because of the lack of clarity about LAT, this study recommends the police and criminal justice system to use the term 'solo-terrorist', where the isolation applies to the act of terrorism.

On a scientific level we must go one step further: How should we explain right-wing terrorism? This study analyses the right-wing extremist forum /pnd/ (Politics, News & Debate) on 8kun based on Sutherland's differential association theory. The study suggests that a better understanding of processes of differential association contributes to understanding right-wing terrorism.

This study encourages refinement of this theory for an online environment, where anonymity plays an important role. For further research, it's advisable to investigate the role of the various conspiracy theories in the development of the right-wing extremist ideology; to look at the group dynamics between the users; and to carry out a language and image analysis.

The scope of this study covers only part of the broader right-wing extremist ideology. The study shows that it's necessary to conduct further research on the right-wing ideology and terrorism to gain a better understanding of this global, fragmented movement.

Keywords: Lone actor terrorism, right-wing terrorism, differential association theory

DANKWOORD

Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om enkele mensen te bedanken die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze masterproef.

Allereerst wil ik mijn promotor bedanken voor de feedback en de steun tijdens het schrijfproces, zeker tijdens de laatste weken voor de deadline. Als iemand die snel stress ervaart, was deze steun zeer welkom.

In het verlengde wil ik graag mijn voormalige stagebegeleiders, eerste commissarissen Bart en Luc bedanken voor het thema van deze masterproef. Ik ben blij dat ik op deze manier nog een bijdrage kan leveren voor de dienst. Hierbij wil ik Bart extra bedanken voor de snelle en waardevolle feedback die telkens werd gegeven.

Vervolgens zou ik graag mijn vertrouwenspersoon willen bedanken voor de mentale steun tijdens de analyse van dit onderzoek. De analyse van dit onderzoek betreft een zwaar thema, en de mogelijkheid om hierover te spreken heeft bijgedragen tot het goed einde van deze masterproef.

Dan zou ik ook nog mijn moeder willen bedanken voor de extra koffiekoeken en steun tijdens het volledige schrijfproces.

Als laatste wil ik Michelle bedanken voor haar eeuwige humor, en de steun tijdens het schrijven. Deze masterproef heeft plaatsgevonden tijdens de Covid-19-pandemie, dergelijke steun was dus onmisbaar.

Hanne Caluwaerts, 2 juni 2020

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING	8
2. LITERATUURBESPREKING.....	11
2.1 WAT IS TERRORISME?	14
2.1.1 <i>Extreemrechts terrorisme en gedachtegoed</i>	15
2.2 EXTREEMRECHTS: SITUATIE IN EUROPA	19
2.2.1 <i>Identitaire bewegingen</i>	19
2.2.2 <i>Beweging naar rechts</i>	22
2.3 WAT IS LONE ACTOR TERRORISME?	23
2.3.1 <i>Definiëring</i>	23
2.3.2 <i>Kritiek?</i>	26
2.3.3 <i>End of the Lone Wolf?</i>	26
2.4 SOCIALE CONTEXT	28
2.4.1 <i>(Online) groepsdynamiek</i>	28
2.5 CONCLUSIE	31
2.6 DIFFERENTIËLE ASSOCIATIE EN SOCIAAL LEREN	33
2.6.1 <i>Differentiële-associatietheorie (Sutherland, 1947)</i>	33
2.6.2 <i>Kritiek</i>	35
3. ONDERZOEKSMETHODEN	37
4. ANALYSE ONLINE FORUM	40
4.1 8CHAN WORDT 8KUN.....	40
4.1.1 <i>De herrezen gemeenschap</i>	41
4.2 'SAINT' BRENTON TARRANT?	51
4.3 DIFFERENTIEEL-ASSOCIATIEPROCES	55
4.3.1 <i>Crimineel gedrag wordt aangeleerd</i>	55
4.3.2 <i>Sociale leeromgeving</i>	57
4.3.3 <i>Intieme persoonlijke groepen</i>	62
4.3.4 <i>Leerproces omvat</i>	68
4.3.5 <i>Wettelijke definiëring</i>	71
4.3.6 <i>Blootstelling aan interacties</i>	72
4.3.7 <i>Frequentie, duur, prioriteit en intensiteit</i>	73
4.3.8 <i>Algemeen leerproces</i>	76
5. DISCUSSIE	77
5.1 EXTREEMRECHTSE CONTEXT	77
5.2 DIFFERENTIËLE ASSOCIATIE.....	78

6. CONCLUSIE	85
7. BIBLIOGRAFIE	88
8. BIJLAGEN	97
8.1 DATA MANAGEMENT PLAN.....	97
8.2 TERRORISME IN DE EU (EUROPOL)	98
8.3 EXTREEMRECHTSE AANSLAGEN IN HET WESTEN	99
8.4 RISE OF NATIONALISM IN EUROPE.....	100
8.5 SCHILD & VRIENDEN.....	101
8.6 8KUN WOORDENSCHAT	104

Om de leesbaarheid te behouden wordt in dit onderzoek naar het individu verwezen in de mannelijke vorm door het gebruik van 'hij' of 'zijn'. Dit moet gelezen worden als geldend zowel voor vrouwen als voor mannen.

1. INLEIDING

Het extreemrechts terrorisme is aan een opmars bezig in onze samenleving. De Amerikaanse veiligheidsdienst FBI heeft recent nog gewaarschuwd voor de groeiende dreiging van extreemrechts terrorisme (Donaghue, 2020). Zij stelden het risico op extreemrechts geweld gelijk aan de dreiging van buitenlandse terroristische organisaties zoals Islamitische Staat.

Volgens de Global Terrorism Index (2019) waren in 2018 17,2% van de terroristische aanslagen in het Westen van extreemrechtse aard. De aanslagen van islamistische aard bedroegen echter 'maar' 6,8% van het totaal. Daarnaast konden 62,8% van de aanslagen niet toegeschreven worden aan een bepaalde groepering (GTI, 2019). In Noord-Amerika, Europa en Oceanië is de dreiging van extreemrechts terrorisme de laatste vijf jaar toegenomen¹. Tussen 2014 en 2018 zijn aanslagen van extreemrechtse aard met 320% gestegen. Een belangrijke bemerking hierbij is dat in tegenstelling tot het islamistisch terrorisme, geen enkele extreemrechtse terrorist in 2018 beweerde lid te zijn van een terroristische groepering (Institute for Economics & Peace, 2019).

Hoewel extreemrechts terrorisme aan een opmars bezig is, lijkt er vooralsnog onvoldoende aandacht voor dit fenomeen te zijn in wetenschappelijke literatuur. Zo toont Schuurman (2019) op basis van een literatuuronderzoek dat het wetenschappelijk onderzoek tussen 2011 en 2016 sterk gericht is gebleven op het jihadistisch terrorisme. Onderzoek blijft doorgaans sterk incident-gedreven en focust onvoldoende op staatsterrorisme en non-jihadistisch terrorisme, zoals extreemrechts terrorisme (Schuurman, 2019: 463).

Deze cijfers zijn allesbehalve positief. Het feit dat het Westen de laatste jaren te maken heeft gehad met islamistisch terrorisme, gepaard gaande met de welbekende vluchtelingen crisis, zal ongetwijfeld een rol hebben gespeeld in deze opflakking van extreemrechts terreur.

Het onderbelicht blijven van deze recente ervaring van extreemrechtse terreurdaden is problematisch net omdat een adequate reactie op dergelijke fenomenen meer vraagt dan een beschrijving en monitoring van trends. Er is meer inzicht vereist in het concreet begrijpen van het fenomeen. De laatste jaren lijkt het concept van lone actor terrorisme (hierna LAT) steeds meer aan bod te komen wanneer extreemrechtse terreurdaden verklaard moeten worden. Is dit concept echter voldoende om deze terreurdaden te begrijpen?

---

¹ Zie bijlage [8.3 Extreemrechtse aanslagen in het Westen](#)

Wat houdt de term van 'lone actor' in? De huidige literatuur is voorzien van meerdere definities, maar daaruit blijkt dat het geen simpel gegeven is om hier een consensus over te bereiken (bv., Bakker & de Graaf, 2011; Bakker & de Roy van Zuijdewijn, 2016; CTA, 2011; Fredholm, 2016; Spaaij, 2015). Er zijn heel wat verschillen te identificeren tussen de definities, wat het moeilijker maakt om dit concept beter te begrijpen en te kunnen analyseren (Pantucci, Ellis & Chaplais, 2015: 4). Voor sommige onderzoekers handelt de 'lone actor' volledig alleen, terwijl deze voor anderen kan handelen binnen een cel van twee of drie individuen.

Op 22 juli 2011 domineerde de extreemrechtse Anders Breivik het nieuws. Breivik, een van de beruchtste 'lone actors', maakte in totaal 77 slachtoffers in Oslo en op het eiland Utøya. Breivik had zijn aanslag jaren voorbereid en zelf gefinancierd, en voerde zijn plan slechts uit wanneer alle voorbereidingen met succes waren afgerond. Zijn aanslag veroorzaakte massale politieke onrust, was onverwacht en niet verbonden aan gekende terroristische groeperingen. Hij wordt beschreven als een archetypische 'lone actor'² (Fredholm, 2016: 1). Onder andere als reactie hierop is het LAT-fenomeen (verder) gestegen op de agenda van de terrorismebestrijding (Bakker & de Graaf, 2011: 43).

Anders Breivik kan dus beschouwd worden als de basis van hoe een 'lone actor' zou moeten worden omschreven; alleen - het archetype. Uit een onderzoek in 2019 is echter gebleken dat de meeste cases die doorgaans worden aangeduid als 'lone actors' toch niet zo ver verwijderd zijn van het groepsgebaseerd einde van het spectrum als eerder werd beweerd (Schuurman, Lindekilde, Malthaner et al., 2019: 775). Volgens deze auteurs overschat het concept van de 'lone actor' de mate van isolement die de meeste van deze individuen in de loop van het proces daadwerkelijk ervaren (Schuurman et al., 2019: 773). Het merendeel van de cases die gelabeld werden als 'lone actor' waren dus niet écht alleen?

Het is belangrijk om hierover na te denken. Zijn 'lone actors' dan enkel alleen in de laatste stap, de terreurdaad? Wat bovenstaande auteurs aantonen, onderschrijft impliciet het belang van het internet als radicaliseringsmedium.

In de huidige definiëring rond LAT wordt hoofdzakelijk gesproken over georganiseerde terroristische netwerken en groeperingen, en hoewel deze gebruik (kunnen) maken van het internet, wordt dit medium natuurlijk ook gebruikt door 'onafhankelijke netwerken'³. Een voorbeeld hiervan was het extreemrechtse forum /pol/⁴ op (het intussen offline

---

² De 'lone actor' die in alle fases van zijn handelen alleen staat.

³ Hiermee wordt bedoeld: netwerken die geen georganiseerd terroristisch karakter hebben.

⁴ /pol/ staat voor Politically Incorrect.

gehaalde) 8chan, dat mede door Brenton Tarrant berucht is geworden. Hij pleegde in 2019 een aanslag in Christchurch, Nieuw-Zeeland, na dit eerst te hebben aangekondigd op /pol/. Het gaat hier echter niet om een identificeerbare, hiërarchische, terroristische groepering, maar om een netwerk van anonieme individuen die via dat forum met elkaar kunnen communiceren, en een radicaal gedachtegoed uitwisselen.

Het is van essentieel belang om de groeiende dreiging van extreemrechtse terreur op een correcte manier te kunnen begrijpen en verklaren. Hoe moeten we dit verklaren? Is het nog zinvol om dit terrorisme te verklaren aan de hand van LAT? Door middel van een literatuurstudie en een analyse van het online forum /pnd/⁵ op de site 8kun zullen we hier een antwoord op proberen te bieden.

Dit zullen we doen door de volgende deelvragen te beantwoorden:

- I. Wat is (extreemrechts) terrorisme?
- II. Wat is lone actor terrorisme?
- III. Hoe moeten we lone actor terrorisme verklaren?

Dit onderzoek is gestructureerd op basis van de volgorde van bovenstaande onderzoeksvragen. We beginnen dus met het begrip 'terrorisme' te omschrijven, om daarna een korte verduidelijking te geven over 'extreemrechts terrorisme'. Daarna wordt het huidige extreemrechts milieu in Europa aangekaart waarbij gebruikgemaakt wordt van enkele voorbeelden. In het derde onderdeel volgt een bespreking van het concept LAT. In dit onderdeel zullen we zien wat er precies onder LAT moet worden verstaan en hoe dit concept de recente extreemrechtse terreurdaden beschrijft. We zullen zien dat die beschrijving problematisch is. Een erg belangrijke kritiek op LAT is het gebrek aan oog voor context, wat betekent dat we heel andere analytische kaders zullen moeten hanteren om dit fenomeen beter te kunnen begrijpen.

Met deze vergaarde kennis worden vervolgens de eerste stappen gezet naar de analyse van dit onderzoek. Eerst wordt een algemene bespreking gegeven over het milieu en de dynamieken die zich afspelen binnen het forum /pnd/ vooraleer wordt ingegaan op de diepere analyse aan de hand van de gekozen theorie. Op het einde van de analyse worden de verworven resultaten samen besproken. Op basis van de primaire conclusie en de besproken resultaten wordt zo een antwoord gevormd op onze algemene onderzoeksvraag: Hoe moeten we extreemrechts terrorisme verklaren?

---

⁵ /pnd/ staat voor Politics, News & Debate; dit is de opvolger van het omstreden /pol/ forum op 8chan.

2. LITERATUURBESPREKING

Voor de constructie van de literatuurbespreking wordt gebruikgemaakt van verschillende internetbronnen en wetenschappelijke teksten. Er wordt geprobeerd om geen bronnen te gebruiken die voor 2005 gepubliceerd werden. De uitzondering hierop zijn de bronnen die gebruikt worden voor het beschrijven van de differentiële-associatietheorie, aangezien deze theorie zo goed als ongewijzigd is gebleven sinds 1947. Voor het vinden van de relevante artikels en boeken die gebruikt worden in de literatuurstudie, werden Google Scholar en de bibliotheek van de Vrije Universiteit Brussel geraadpleegd. Er worden hoofdzakelijk artikels in het Engels geraadpleegd. De vijf meest gebruikte zoektermen zijn:

- *Lone actor/wolf terrorism*
- *Extreme right*
- *Right wing (lone actor)*
- *Radicalisation online*
- *Online network terrorism*

Uiteraard wordt getracht zo min mogelijk gebruik te maken van secundaire bronnen. Enkel wanneer de tekst waarnaar verwezen wordt niet raadpleegbaar is, wordt ernaar verwezen via de secundaire bron. Bij het onderdeel 2.3.3 End of the Lone Wolf? wordt enkel verwezen naar de tekst "*End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been*", omdat de primaire bronnen van deze onderzoeksnota geschreven werden door de auteurs zelf (Schuurman et al., 2019). Na het lezen van de primaire bronnen werd geconcludeerd dat er weinig tot geen interpretatieve verschillen aanwezig waren, en dat de onderzoeksnota de meest relevante informatie bevat.

Eerst wordt (extreemrechts) terrorisme beschreven, waarbij bijzondere aandacht gegeven wordt aan het extreemrechts gedachtegoed, en hoe dit begrepen moet worden. Er wordt zowel gekeken naar de definiëring van de Europese Commissie, als die van dr. Schwenkenbecher. Zij beschrijft, aan de hand van een filosofisch standpunt, bepaalde criteria waar een definitie van terrorisme aan moet voldoen. Deze criteria geven aanleiding tot een bijkomende interessante vraag bij het begrijpen van LAT: welke specifiek element onderscheidt LAT van het 'gewone' terrorisme?

Hierop volgend wordt de huidige situatie in Europa behandeld om opnieuw het belang van dit onderzoek te onderstrepen. Er wordt gekozen om bepaalde extreemrechtse voorbeelden uit te lichten binnen België, Frankrijk en Duitsland, met een focus op identitaire bewegingen.

In het volgende onderdeel wordt overgegaan tot het beschrijven van LAT. Om dit concept duidelijk te kunnen kaderen, worden eerst de meest gangbare definities in de huidige literatuur behandeld. Een gangbare definitie wordt in dit onderzoek aanzien als een definitie waar door andere onderzoekers naar verwezen werd in meer dan drie verschillende onderzoeken.

Tijdens het opzoekingswerk werd bewust aandacht gegeven aan definities die eventueel door andere niet-academische bronnen worden gehanteerd, al bleek dit eerder beperkt. Het werd onmogelijk geacht om alle bestaande definities te raadplegen, door enerzijds de taalbarrière waardoor enkel naar definities in het Engels, Nederlands, Frans en Duits gezocht kan worden, en anderzijds door de beperkte ruimte die aan dit onderdeel gegeven kan worden in de literatuurstudie.

Hoewel het algemene gebruik van het Engels als academische taal voor minimale beperkingen zorgt, kan niet gegarandeerd worden dat er geen andere relevante definities gemist zijn als gevolg van voornoemde barrière. Alle definities worden vertaald naar en geïnterpreteerd in het Nederlands om een uniform geheel te behouden.

Als afsluiting van dit onderdeel wordt een poging gedaan om de recente kritieken weer te geven. Dit bleek echter geen simpele opdracht omdat op het moment van schrijven weinig tot geen concrete kritiek te vinden was. Tijdens de zoektocht bevestigde dit gebrek aan kritiek nog meer dat dringend onderzoek naar dit onderwerp noodzakelijk is.

In het vierde onderdeel wordt de sociale context binnen het radicaliseringsproces van 'lone actors' besproken, met een beperkt aantal bronnen. Dit beperkt bronnengebruik is het gevolg van een gebrek aan empirisch onderzoek over deze specifieke context. In dit kader worden ook kort enkele bekende groepsdynamieken behandeld, waarbij gefocust wordt op de specifieke online context.

Na de tussentijdse conclusie dat de meest belangrijke inzichten van de literatuurstudie overloopt, wordt de differentiële-associatietheorie van Sutherland in essentie besproken. In samenspraak met dr. Verfaillie, de promotor van dit onderzoek, werd beslist om de analyse van het online netwerk uit te voeren op basis van deze sociologische theorie. We zullen zien dat LAT geen zinvolle definiëring of categorisering van gedrag inhoudt, wat betekent dat we moeten kijken naar de context. Het gebruik van deze theorie stelt ons in staat om de context te begrijpen.

De differentiële-associatietheorie blijft wijdverspreid gebruikt en bestudeerd in de academische wereld. Ondanks de verschillende kritieken die door de jaren heen zijn geformuleerd, viel de voorkeur op deze theorie. De differentiële-associatietheorie biedt namelijk de mogelijkheid om de sociale context mee te onderzoeken, en of in deze (online) context een sociaal leerproces valt te identificeren.

2.1 Wat is terrorisme?

Over de jaren heen zijn al zoveel definities naar voren gebracht over terrorisme, dat er ondertussen al meer dan honderd in omloop zijn (Schwenkenbecher, 2013: 12). Binnen het definiëringsproces zien we regelmatig de volgende discussie verschijnen; verdeeldheid tussen zij die geloven in het volgende gezegde: *'one man's terrorist is another man's freedom fighter'*, en zij die hier niet in geloven. Dat zou betekenen dat het definiëren van terrorisme afhankelijk is van de persoon die het omschrijft, en het dus om een subjectieve aangelegenheid gaat. Dit maakt het problematisch om tot een consensus te komen.

Volgens Ganor is het echter wél mogelijk om tot een objectieve definitie te komen. Een terroristische groepering kan namelijk niet beweren 'vrijheidsstrijders' te zijn. Zelfs als de aangekondigde einddoelen legitiem zijn, is een organisatie die zich bewust richt op burgers, een terroristische organisatie (2002: 287). Dit lijkt een voor de hand liggende redenering, maar hieruit blijkt wel dat een concreet antwoord vormen op deze vraag niet vanzelfsprekend is. Zodoende erkent de Europese Commissie het uitblijven van een algemene consensus over de definitie van terrorisme binnen het internationaal recht. Zij definiëren terrorisme als volgt:

Terrorisme kan gedefinieerd worden als opzettelijke en systematische handelingen die bedoeld zijn om terreur bij het publiek te veroorzaken, als een middel om bepaalde doelen te bereiken. [Het] kan de daad zijn van een individu of een groep van individuen die in hun eigen hoedanigheid of met de steun van een staat handelen [...]. (EC, 2019; eigen vertaling)

Het zou echter te veel van het goede zijn om al de verschillende definities tegenover elkaar te zetten; het is voldoende om te begrijpen dat dit concept geplaagd wordt door een veelvuldigheid aan definities.

In 2013 heeft de Duitse onderzoekster Anne Schwenkenbecher een interessante poging ondernomen om de definitievorming van terrorisme af te bakenen (2013: 7-8). Volgens haar moet de definitie aan drie criteria voldoen: het moet de incidenten dekken die momenteel aanzien worden als terrorisme; het moet zich onthouden van een morele beoordeling van de terroristische handeling (het definiëren van de handeling moet objectief blijven); het moet kenmerken identificeren die enkel specifiek zijn voor terrorisme, en het duidelijk onderscheiden van andere fenomenen.

Dit laatste criterium is een interessant gegeven. Het is namelijk belangrijk dat in wetenschappelijk onderzoek de definiëring van een bepaald concept duidelijk wordt afgebakend. Zoals reeds werd aangehaald in de inleiding, zien we dat de definities van

LAT geen duidelijke afbakening voorzien. Het moet om specifieke kenmerken gaan die uitsluitend iets te maken hebben met LAT. We moeten ons dus de vraag stellen wat er dan zo specifiek is aan LAT, dat het concept onderscheiden kan worden van het 'gewone' terrorisme.

2.1.1 Extreemrechts terrorisme en gedachtegoed

In de wetenschappelijke bundel "*Extreme Right Wing Political Violence and Terrorism*" (Taylor, Holbrook & Currie, 2013) wordt in de introductie een brede generalisering gegeven van wat we onder extreemrechts terrorisme moeten verstaan. Na een korte inkijk in de geschiedenis van het extreemrechts en -links gegeven, kwamen ze tot de vaststelling dat extreemrechts politiek geweld en terrorisme eerder een overkoepelende term is, die wordt gebruikt om extremistische en gewelddadige politieke activiteiten te clusteren. Deze activiteiten zijn gericht op specifieke gemeenschappen en actoren die de schuld krijgen van de mislukte ambities en grieven van de "strijdende partijen".

Zij die de schuld krijgen, zijn een vrij diverse en brede groep; het kan gaan om: joden, moslims, 'elites' en overheidsambtenaren of ordehandhavers, niet-blanke rassen, linkse en liberale politieke activisten en voorstanders van multiculturalisme, immigranten, homo's en 'verraders'. Wie zijn dan de zogenaamde 'strijdende partijen'? Tot deze groep zouden onder andere jeugdbendes, nationalistische bewegingen, religieuze en millenarische⁶ bewegingen, racistische, neonazistische en antisemitische groepen en andere activistische groepen behoren (Holbrook & Taylor, 2013: 2).

We mogen de (extreem-)rechtse ideologie niet begrijpen als een samenhangend, lokaal gegeven, maar eerder als een gefragmenteerd, globaal fenomeen. In de voorvermelde wetenschappelijke bundel zien we dit met verschillende hoofdstukken terugkomen:

- *Violence by the Far Right: The American Experience*
- *Anti-Muslim Violence in the UK*
- *The Dutch Far Right*
- *Right Wing Political Violence in France*
- *Breivik's Mindset: The Counterjihad and the New Transatlantic Anti-Muslim Right*
- *A comparison of German Responses to Political Violence from the Extreme Left and the Extreme Right.*

---

⁶ Millennialisme: een label voor een bepaald type van 'verlossing'. De 'verlossing' is collectief (te genieten door de gelovigen als een collectief), aards, imminent, totaal (het is om het leven op aarde te transformeren, zodat de nieuwe bedeling niet slechts een verbetering van het heden zal zijn, maar de volmaaktheid zelf) en miraculeus (Cohn, 2004: 13).

Onderzoeken naar rechts-populisme in zowel de Verenigde Staten en Europa geven ook aan dat extreemrechts geen uitsluitend gelokaliseerd gedachtegoed betreft (Berlet & Lyons, 2000; Wodak, KhosraviNik & Mral, 2013).

In 2012 werd de wetenschappelijke bundel, "*Mapping the Extreme Right in Contemporary Europe: From Local to Transnational*", uitgebracht (Mammone, Godin & Jenkins). Deze bundel bevat bijdragen van onderzoekers uit Europa, Noord- en Zuid-Amerika, wat zorgt voor een goed overzicht van de verschillende denkwijzen en mogelijke verschillen tussen deze continenten. De editors streefden ernaar met deze bundel het bredere extreemrechtse universum in kaart te brengen zonder de analyse te beperken tot een bepaald land, of academische school, discipline of methode.

De verdediging van een holistisch en mono-etnische gemeenschap lijkt een van de meest evidente linken tussen de verschillende extremistische bewegingen (Mammone, Godin & Jenkins, 2012: 5). Immigranten – in het bijzonder niet-blanken uit ontwikkelingslanden – dagen de waarden, tradities en culturen van het "vaderland" uit, zoals deze begrepen worden door extreemrechts (Mammone, Godin & Jenkins, 2012: 6). Dit kunnen we in de bovenstaande definitie van Taylor, Holbrook en Currie zien als de 'idealen' die mislukt zijn; ze worden verstoord door de immigranten. Zoals in de inleiding werd aangehaald, lijkt de vluchtelingen crisis mee een rol te spelen in de verrechtsing van Europa. Deze vluchtelingen zijn vaak migranten met een verschillende cultuur, waarden en normen. Gepaard gaande met het recent islamistisch en jihadistisch terrorisme, vormt dit ongetwijfeld een voedingsbodem voor het extreemrechts gedachtegoed.

De islamofobe campagnes die door extreemrechts in heel Europa worden opgevoerd, zijn een goed voorbeeld van de verdediging van de waarden, tradities en cultuur van het zogenaamde "vaderland". Dergelijke campagnes benadrukken niet alleen het bestaan van gemeenschappelijke waarden onder de activisten, maar bieden hen ook mogelijkheden om hun samenwerking over de grenzen heen te bevorderen, bv. via internetsites of bijeenkomsten zoals muziekfestivals (Mammone, Godin & Jenkins, 2012: 6). In België zijn dergelijke campagnes ook aanwezig. In 2015 startte de rechts-conservatieve Vlaams-nationalistische politieke partij Vlaams Belang een campagne tegen de islam, met spandoeken waarop "Saskia of Sharia? Eigen cultuur, geen islamcensuur" gelezen kon worden (s.n., 2015). In 2017 bracht voormalig voorzitter van de partij, Filip Dewinter, een eigen boek uit, genaamd: "Verzet. Verzetsgids tegen de islamisering" of zoals Dewinter het zelf noemt, "een activistisch manifest, een anarchistisch kookboek voor rechts." Het 20-puntenplan tegen de islam dat in zijn boek werd uiteengezet, werd ook bijgetreden door de huidige voorzitter Tom Van Grieken (Brinckman, 2017). Meer recent kunnen we nog verwijzen naar de jongerenorganisatie

Schild & Vrienden, die in 2018 het onderwerp was van een Pano-reportage⁷ en zo enige bekendheid heeft verworven. Deze organisatie is in 2017 ontstaan op het internet in de vorm van een Facebook-pagina, en is daarna uitgegroeid tot een fysieke groep. De leden van deze organisatie willen het Vlaamse cultureel erfgoed en hun toekomst veiligstellen, en om dit onder de aandacht te brengen voeren ze verschillende acties uit. Zij zijn niet alleen actief op het internet (met als doel hun gedachtegoed zo ver mogelijk te verspreiden om het maatschappelijk debat te beïnvloeden⁸), maar ook op verschillende bijeenkomsten (Pano, 2018). Het internet heeft in het ontstaan van deze organisatie, en het verspreiden van hun gedachtegoed, duidelijk een essentiële rol gespeeld.

Doorheen de wetenschappelijke bundel van Mammone, Godin en Jenkins (2012: 9) wordt gesteld dat ideeën, mensen en soms financiële middelen van de ene extreemrechtse beweging naar de andere circuleren. Zo zou het Franse Nouvelle Droite en zijn leider een wisselende invloed hebben uitgeoefend op extreemrechtse bewegingen uit onder andere Portugal, Rusland en het Verenigd Koninkrijk. Een gelijkaardige uitwisseling zien we ook terugkomen bij de voorzitter van Schild & Vrienden, Dries van Langenhove. In de Pano-reportage wordt bv. vermeld dat hij bevriend is met de leider van de identitaire beweging van Oostenrijk (Identitäre Bewegung Österreich), maar ook dat negen leden van Schild & Vrienden naar Roemenië zijn afgereisd om hun internationaal netwerk uit te bouwen. Dries Van Langenhove heeft zo in Roemenië gesproken op een Hongaars politiek festival, en heeft opvallend genoeg daarna de voormalige Hongaarse staatssecretaris van buitenlandse zaken kunnen interviewen en later ook de Hongaarse premier Viktor Orbán – wat tevens werd opgepikt door de internationale media. Het lijkt dus aannemelijk dat de extreemrechtse bewegingen en organisaties met elkaar in contact staan, en ideeën uitwisselen.

Persoonlijke contacten en institutionele steun lijken van onschatbare waarde voor een ideologische uitwisseling: door het gebruik van internet en transnationale cybergemeenschappen zou extreemrechts in het geografisch geïsoleerde Malta in interactie treden met hun Europese tegenhangers (Falzon & Micallef in Mammone, Godin & Jenkins, 2012: 9). Zowel in Noord- en Zuid-Amerika als Europa zouden extreemrechtse bewegingen gebruikmaken van de huidige technologieën om hun uitwisselingen in stand te houden en virtuele gemeenschappen te promoten op basis van gedeelde levenswijzen. Zowel binnen als buiten Europa is er sprake van extreemrechtse transnationale trends (Whine in Mammone, Godin & Jenkins, 2012: 9). Dergelijke virtuele gemeenschappen spelen duidelijk een belangrijke rol in het overbrengen van het extreemrechts

---

⁷ Zie: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/09/05/pano-wie-is-schild-vrienden-echt/>

⁸ In de Pano-reportage zien we dat hun actie in het Engels ondertiteld werd, en zo werd opgepikt door internationale (extreemrechtse) media.

gedachtegoed. Dit gebeurt niet enkel via de sociale media platformen Facebook, Twitter, YouTube of Instagram (hoewel in beperkte mate wegens de aanwezige strenge regelgeving), maar ook via persoonlijke sites of het darkweb⁹. Het darkweb lijkt de plaats te zijn voor de meest extreme uitwisselingen, zoals deze gebeuren op 8kun; de site die in dit onderzoek geanalyseerd wordt.

---

⁹ Verborgen diensten of websites die enkel toegankelijk zijn via gespecialiseerde software, zoals de TOR-browser (Kohen, 2017).

2.2 Extreemrechts: situatie in Europa

Er is een verrechtsing aan de gang binnen Europa, er zijn tekenen aanwezig van een steeds rechtser wordende en nationalistische samenleving¹⁰. Dit onderzoek wil geen standpunt innemen tussen links of rechts, en beweert ook niet dat het rechtse gedachtegoed onmiddellijk in verband gebracht moet worden met extreemrechtse terreur. Het is echter belangrijk om na te denken over hoe die verrechtsing mee een rol kan spelen in het inspireren of beïnvloeden van bepaalde individuen om wel deze stap te zetten naar terreur.

2.2.1 Identitaire bewegingen

België

Schild & Vrienden is een Vlaamse jongerenorganisatie dat eind 2018 door de media werd opgepikt na een ophefmakende Pano-reportage. Deze extreemrechtse jongerenorganisatie is naar eigen zeggen "een onafhankelijke, metapolitieke beweging die wil zorgen voor een positieve mentaliteitswijziging bij de Vlaamse jeugd tot fysiek en mentaal weerbare, sociale burgers." (Schild & Vrienden). Wat zij exact bedoelen met een 'positieve mentaliteitswijziging' staat open voor discussie. Het is echter van belang om te weten dat wat er getoond werd tijdens de reportage, in het algemene discours¹¹ niet op gelijke voet staat met wat als een positieve boodschap kan worden begrepen. De boodschappen en 'memes'¹² die gedeeld werden in de private chatgroep van Schild & Vrienden (zichtbaar gemaakt in de reportage) moeten zeker niet onderdoen voor de boodschappen die worden gedeeld op het /pnd/ forum van 8kun.¹³

"Wees de beste versie van uzelf, want alleen zo zullen we Vlaanderen redden" (Pano, 2018): een zin geuit door Dries Van Langenhove tijdens een van zijn toespraken. Zijn organisatie is uitgesproken tegen open grenzen en immigratie. Vlaanderen moet beschermd worden, gered worden van zij die hier, de 'ambities' en idealen komen vernietigen. De waarden, tradities en culturen van het "vaderland" komen in gevaar. Deze noodzaak voor de bescherming van een mono-etnische gemeenschap, werd in de wetenschappelijke bundel van Mammone, Godin en Jenkins (2012) geïdentificeerd als een van de meest evidente linken tussen de verschillende extremistische bewegingen.

---

¹⁰ Zie [8.4 Rise of nationalism in Europe](#)

¹¹ Hier wordt het algemene Europese discours van gelijkheid en mensenrechten mee bedoeld.

¹² "komisch filmpje, grappige afbeelding enz. dat of die (al dan niet in aangepaste vorm) massaal wordt gedeeld op internet en zich zo snel verspreidt" (Vandale, s.d.)

¹³ Enkele voorbeelden uit hun private chatgroep zijn te vinden in bijlage [8.5 Schild & Vrienden](#)

Dries Van Langenhove heeft na deze Pano-reportage een zekere bekendheid verworven. Hoewel deze reportage een massale negatieve reactie heeft uitgelokt bij de Belgische bevolking, en bij de buurlanden, heeft hij dankzij de reportage een politieke carrière kunnen starten als onafhankelijke bij de politieke partij Vlaams Belang. In de verkiezingen van 2019 heeft hij iets meer dan 39 000 voorkeurstemmen¹⁴ vergaard, wat na een dergelijke ophefmakende reportage toch betekenisvol lijkt.

Wat over deze organisatie getoond werd in de media, bracht veel (negatieve) reacties teweeg, maar het heeft tegelijkertijd ook als platform gediend. Was Dries Van Langenhove zo ver geraakt in de politiek zonder deze reportage? Had Schild & Vrienden zo veel bekendheid en steun kunnen vergaren zonder deze reportage?

Frankrijk

Een gelijkaardige identitaire beweging vinden we ook terug in Frankrijk, het zogenaamde 'Génération Identitaire'. Deze organisatie stuurde een openbare oorlogsverklaring de wereld in¹⁵ en spreekt jonge Fransen aan om zich aan te sluiten bij hun doel: de herovering en de verdediging van hun identiteit. Hier zien we ook diezelfde noodzaak terugkomen om zichzelf en de ambities en idealen te beschermen.

Nous appelons la jeunesse à relever la tête : face à la racaille, face à ceux qui veulent cliquer notre vie et nos pensées, face à l'uniformisation des peuples et des cultures, face au raz de marée de l'immigration massive, face à une Ecole qui nous cache l'histoire de notre peuple pour nous empêcher de l'aimer, face à un prétendu vivre-ensemble qui vire au cauchemar... Génération Identitaire est la première ligne de la résistance. (Génération Identitaire, s.d.)

Dergelijke bewegingen vinden we ook terug in:

- Verenigd Koninkrijk: Generation Identity
- Oostenrijk: Identitäre Bewegung Österreich
- Nederland: Identitair Verzet

---

¹⁴ Zie: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/05/27/vlaams-brabant-wie-zijn-de-stemmenkanonnen-en-wie-raakt-niet/#/2/6/24062/zetelverdeling>

¹⁵ "Ne vous méprenez pas : ce texte n'est pas un simple manifeste, c'est une déclaration de guerre." (Génération Identitaire, s.d.)

Duitsland

Als laatste richten we onze blik op Duitsland. Het land dat de laatste jaren bekend staat als het land dat alles 'schafft'¹⁶. We zien echter dat tussen 2015 en 2016 veel incidenten van brandstichting hebben plaatsgevonden op plaatsen waar vluchtelingen verbleven, of verbleven zouden hebben. Deze incidenten situeren zich in de golf van geweld tegen vluchtelingen in Europa, die werd geïdentificeerd door de Global Terrorism Database (GTD, 2018).

Enkele voorbeelden:

- Schleswig-Holstein, Escheburg (9 februari 2015): Brandstichting in een vluchtelingenhostel. De aanval werd uitgevoerd om te voorkomen dat Iraakse vluchtelingen zich in dat hostel zouden vestigen.
- Brand-Erbisdorf, Saksen (22 april 2015): Een rechtsextremist viel het huis aan van een asielzoeker. Tijdens de aanval schreeuwde hij "Ik zal je vermoorden." en "Ik zal de buitenlanders verwijderen."
- Nauen, Brandenburg (25 augustus 2015): Er werd een toekomstig asiel voor vluchtelingen in brand gestoken door neonazi-extremisten.
- Salzhemmendorf, Nedersaksen (28 augustus 2015): Drie rechtsextremisten maakten gebruik van een brandend wapen om een gebouw dat onderdak bood aan vluchtelingen in brand te steken.
- München, Beieren (22 juli 2016): Het vuur werd geopend op burgers in een winkelcentrum. Tijdens de aanval werd er geroepen, "Ik ben Duitser!". Voor de aanval werd een manifest geschreven tegen de "buitenlandse infiltratie".
- Heilbronn, Baden-Württemberg (17 februari 2018): Vluchtelingen werden neergestoken nabij een kerk. De dader was gefrustreerd door het asielbeleid in Duitsland.

In Duitsland is er ook sprake van een identitaire beweging, namelijk PEGIDA: *Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes*¹⁷, opgericht in 2014. Hier zijn aftakkingen van terug te vinden in Vlaanderen, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Het algemeen doel van deze identitaire bewegingen lijkt duidelijk: de identiteit van hun volk beschermen. Maar deze bewegingen zijn natuurlijk niet zomaar ontstaan. Dit gedachtegoed kunnen we terugbrengen tot de jaren '60, waar in Frankrijk het Nouvelle

---

¹⁶ Naar de slagzin van Duitse bondskanselier Angela Merkel: "Wir schaffen das", te begrijpen in de context van de vluchtelingencrisis

¹⁷ Patriottische Europeanen tegen de islamisering van het Avondland

Droite verscheen. De geschiedenis over hoe deze beweging is ontstaan en welke invloed deze heeft gehad doorheen de jaren '70, '80 en '90, is te ingewikkeld en te uitgebreid om hier volledig te kunnen bespreken. Het is wel belangrijk om te weten dat deze beweging, samen met de extreemrechtse anti-immigratie partij Front National, heeft bijgedragen aan de verschuiving van het Europese discours tegen immigratie, minderheden, multiculturalisme en liberalisme. Het Nouvelle Droite streefde naar "een herboren, pan-Europees rijk om het continent te 'bevrijden' van de culturele 'decadentie' of 'genocide' van de homogene etniciteiten." (Bar-On, 2008: 342). Deze beweging ligt mee aan de basis van de verschillende identitaire bewegingen die we nu kunnen identificeren. Dit extreemrechtse gedachtegoed krijgt steeds meer gehoor, mede als gevolg van de vluchtelingencrisis en het recent islamistisch en jihadistisch terrorisme.

2.2.2 Beweging naar rechts

Het extreemrechtse gedachtegoed lijkt een steeds groter wordend platform te verkrijgen. Verschillende organisaties genieten bekendheid en maken gebruik van het internet om hun gedachtegoed te verspreiden. Wanneer in de politiek bepaalde individuen macht kunnen verwerven, terwijl zij in het algemeen toch bedenkelijke uitspraken hebben gedaan, kunnen we ons dan afvragen of er een zekere vorm van gewinning, of zelfs acceptatie, aan het optreden is bij de bevolking?

Uit al het bovenstaande blijkt dat er zeker een beweging naar rechts aan de gang is, en dat deze even belangrijk is om op te volgen als eender welke andere richting. De zware focus op het islamistisch en jihadistisch terrorisme en de vluchtelingencrisis heeft niet enkel een invloed gehad op de verrechtsing van de samenleving, maar heeft ook een zekere tunnelvisie gecreëerd binnen de mainstream politiek.

In België wordt dit duidelijk wanneer we kijken naar de specifieke maatregelen die zijn genomen binnen de gevangenissen. Er werden deradicaliseringsconsulenten voorzien, en in Hasselt en Itre werden speciale deradicaliseringsafdelingen (Deradex) opgericht. Advocaat Jürgen Millen stelde in 2018 echter vast dat deze afdelingen niet bedoeld zijn voor extreemrechtse gedetineerden, dat er geen omzendbrieven zijn die richtlijnen bieden voor het begeleiden en behandelen van extreemrechts en dat voor deze groep geen deradicaliseringsconsulenten worden voorzien (Millen, 2018: 30). Paul Van Tigchelt, directeur van het OCAD, stelde in 2019 nog dat extreme ideologieën, waaronder extreemrechts, "de wind nog steeds in de zeilen hebben" (s.n., 2019).

Dit is slechts een simpel voorbeeld, maar het onderstreept des te meer dat extreemrechts niet vergeten mag worden.

2.3 Wat is lone actor terrorisme?

Vergelijkbaar met het definiëringsprobleem van 'terrorisme', zijn ook voor LAT veel definities terug te vinden. Dit probleem is volgens onderzoeker Jelle van Buuren (2016: 162) echter niet enkel een technische kwestie, maar ook een zeer sociale en politieke kwestie. Voor de media en de politiek wordt het namelijk vaak minder lastig geacht om dergelijke daden van 'politiek geweld' te zien als het werk van een 'lone actor' in plaats van georganiseerde netwerken. Daarnaast draagt het conflict tussen de politionele en wetenschappelijke doelstelling ook bij aan dit probleem. Op politioneel en strafrechtelijk vlak is het belangrijk om een definiëring te verkrijgen, zodat ze de verantwoordelijkheid voor de terreurdaad kunnen toewijzen aan individuen. De wetenschap wil echter net begrijpen wat LAT is, het wil een verklaring kunnen bieden waarom een individu dergelijke handelingen stelt.

Wanneer over LAT gesproken wordt, vind je vaak twee verschillende termen terug, namelijk de 'lone actor' en de 'lone wolf'. Hoewel er onderzoekers zijn die specifiek pleiten tegen het gebruik van de term 'lone wolf' (Schuurman et al., 2019), zijn er meer onderzoekers die wel nog gebruikmaken van de term 'lone wolf' (bv., Meloy & Yakeley, 2014; Richman & Sharan, 2015; Zeman, Břeň & Urban, 2018). Daarbij wordt deze term ook het vaakst gebruikt in de media (bv., de Coninck, 2017; Lindhout, 2019; tj & jlw, 2016; Van den Broek, 2017). Hoewel deze termen beide hetzelfde trachten te beschrijven, kunnen we toch stellen dat hier in termen van interpretatie een verschil in op te merken valt. De term 'lone actor' draagt een beduidend minder schrikwekkende toon met zich mee dan die van de onbekende en sluwe 'lone wolf', die in verband gebracht kan worden met het gelijknamige roofdier.

Tijdens het verdere verloop van dit onderzoek zal enkel gebruikgemaakt worden van de term 'lone actor', omdat deze term als de meest neutrale wordt beschouwd.

2.3.1 Definiëring

Er wordt regelmatig verwezen naar de onderzoeker Ramón Spaaij. Volgens zijn definitie handelt een 'lone actor' individueel, en behoort deze niet tot een georganiseerd(e) terroristische groep, of netwerk. De handelingen worden zowel bedacht als uitgevoerd door het individu, zonder enige hiërarchie of direct bevel van buitenaf (Spaij, 2015: 120).

Deze beperktere definitie deelt heel wat gelijkenissen met de definitie die werd geformuleerd door Michael Fredholm (2016). Volgens hem handelt een 'lone actor' ook individueel, en behoort deze niet tot of heeft deze geen directe banden met een

georganiseerd(e) terroristische groepering of netwerk. De handelingen worden onafhankelijk en in eigen naam gepleegd (Fredholm, 2016: 15).

Fredholm voegt hier echter nog een element aan toe. Volgens hem kan een 'lone actor' ook een autonome cel vormen met een paar vrienden. Deze cel handelt dan op eigen houtje, zonder bevelen van – of connecties met – een terroristische groepering (Fredholm, 2016: 15). Deze laatste toevoeging komt dus niet meer overeen met het individuele kenmerk van de 'lone actor', dat eerst door Fredholm geformuleerd werd. De onderzoekers van het CLAT-project (*Countering Lone-Actor Terrorism*, zie verder) hebben dit in hun operationele definitie ook aangehaald; een 'lone actor' kan één enkele dader, of een kleine cel zijn. Deze cel kan volgens hen bestaan uit twee of drie personen (Bakker & de Roy van Zuijdewijn, 2016: 9). Kan er nog wel gesproken worden van een individuele terroristische handeling als meerdere mensen deel uitmaken van het proces? Is dit dan niet al het begin van een 'groepering'?

Bakker en de Graaf (2011) zetten zich duidelijk af van het bovenstaande idee dat een kleine cel ook meegenomen kan worden in de definiëring van een 'lone actor'. 'Lone actors' zijn volgens hen individuen die geïnspireerd worden door een bepaalde groepering, maar die niet onder het bevel staan van een ander(e) persoon, groepering of netwerk (Bakker & de Graaf, 2011: 44). Definities die spreken over cellen van twee of drie individuen bevinden zich buiten de oorspronkelijke betekenis van 'lone', dat letterlijk 'alleen' betekent.

Pantucci is de laatste onderzoeker die hier besproken zal worden. In 2011 heeft hij geprobeerd een onderscheid te maken binnen LAT door middel van een preliminaire analyse, die enkel gebaseerd is op islamistisch terrorisme. Zo heeft hij vier verschillende 'lone actor'-types kunnen onderscheiden. Hoewel deze typologie gebaseerd is op het Al Qaeda-narratief, geeft het een interessante denkwijze weer wanneer we de toepassing van het concept LAT proberen te begrijpen.

Het eerste type dat door Pantucci omschreven wordt, is de "loner": een individu dat een terroristische aanval plant of probeert uit te voeren onder het mom van een extreem-islamistische ideologie. Hoewel dit individu de ideologische dekmantel van een islamistische ideologie gebruikt om een verklaring te geven voor zijn handelen, lijkt hij geen daadwerkelijke verbinding of contact te hebben met extremisten – buiten wat hij via passieve consumptie kan bereiken op het internet of vanuit de samenleving in het algemeen (Pantucci, 2011: 14).

Het tweede type is de "Lone Wolf", en wordt omschreven als een individu dat een bepaald niveau van contact met operationele extremisten handhaaft, hoewel hij zijn acties alleen lijkt uit te voeren zonder enige fysieke uitlokking (Pantucci, 2011: 20).

Het derde type dat in Pantucci's typologie omschreven wordt, is de "Lone Wolf Pack". Dit is een groep van individuen die op zichzelf radicaliseren met behulp van het Al Qaeda-narratief. Deze kleine groep kiest ervoor om samen een terreurdaad uit te voeren, die ze rechtvaardigen onder de vlag van de Al Qaeda ideologie (Pantucci, 2011: 24-25).

Het vierde, en laatste, type wordt de "Lone Attacker" genoemd. Dit is een individu dat alleen handelt, maar zich binnen een duidelijke 'command and control'-structuur bevindt bij de eigenlijke Al Qaeda-kern of gelieerde groepen. Hier is sprake van contact met actieve extremisten. Dit individu is doordrongen door het Al Qaeda-narratief en is actief betrokken bij netwerken die hem voorzien van explosieven of wapens, wat hem toestaat een terreurdaad te kunnen uitvoeren. Het gaat in feite om een "eenmansterreurcel" die door terroristische groeperingen wordt uitgestuurd (Pantucci, 2011: 29-30).

Hoewel deze typologie een waardevolle poging is tot een onderscheid van verschillende 'lone actor'-types, onderstreept het onbewust waarom het huidige concept van LAT niet duidelijk genoeg is om dergelijke terreurdaden te begrijpen. Bij de laatste drie types is er sprake van (beperkt) contact met gelijkgezinden of extremisten, en dus van een zekere beïnvloeding. Het laatste type is zelfs actief betrokken bij het netwerk. Bij deze drie types wordt dus vanuit gegaan dat de 'lone actor' enkel alleen staat tijdens de terreurdaad zelf?

De letterlijke betekenis van de term 'lone actor' (of 'lone wolf') lijkt dus op verschillende vlakken niet meer volledig te stroken met een groot deel van de definities die in het huidige academisch milieu worden gehanteerd. Alleen wil namelijk niet zeggen met een cel van twee of drie andere individuen. Contact met extremisten valt ook niet onder de betekenis van het woord 'alleen'. Het is belangrijk om op te merken dat in dergelijke cellen of met bepaalde contacten, een onvermijdelijke beïnvloeding aanwezig is.

Er zijn heel wat verschillende academische definities aanwezig over wat begrepen wordt als een 'lone actor'. Wat in het ene onderzoek gedefinieerd wordt als een 'lone actor', wordt in een ander onderzoek misschien net niet opgenomen in deze categorie. Bij dergelijke verschillen bestaat er een groter risico op interpretatieve fouten; vergelijkingen maken tussen onderzoeksresultaten wordt op deze manier moeilijk.

Bepaalde overheidsinstanties maken natuurlijk ook gebruik van definities. Het Deense *Center for Terror Analysis* (CTA), bijvoorbeeld, hanteert een eigen definitie. Deze is minder bekend, maar het geeft wel een interessant onderscheid weer. Het CTA heeft namelijk geprobeerd duidelijkheid te scheppen door de term 'solo-terrorisme' te introduceren, en deze te onderscheiden van de term 'lone actor'.

'Solo-terrorisme' wordt voor hen gekenmerkt door een dader die de handeling alleen uitvoert, waarbij de planning en eventueel de opleiding in kleine of grote mate samen met andere personen wordt uitgevoerd. Een 'lone actor' heeft volgens het CTA absoluut geen contact met terroristische groeperingen of andere geradicaliseerde personen. Bijgevolg blijven hun individuele handelingen volledig geïsoleerd en krijgen ze geen instructies van andere individuen (CTA, 2011: 2-3).

Een dergelijk onderscheid zou voor meer duidelijkheid kunnen zorgen binnen de huidige non-consensus, maar de vraag blijft natuurlijk of het gebruik van dit concept wel zinvol is om extreemrechtse terreurdaden te begrijpen.

2.3.2 Kritiek?

De definitievorming van dit concept lijkt dus allesbehalve een simpel verhaal. Echter zie je bijna nergens de vraag verschijnen waarom dit zo'n moeilijk concept is om te definiëren - buiten de door Jelle van Buuren (2016) vermelde sociale en politieke kwestie. In het vorige onderdeel hebben we gezien dat er verscheidene definities geformuleerd werden over LAT, vaak verschillend met betrekking tot de mate van 'loneness' van het individu.

Er is weinig tot geen kritiek te vinden over dit concept. De termen 'lone wolf' en 'lone actor' worden graag gebruikt in de media en de mainstream politiek, maar zonder een consensus over wat dit concept nu eigenlijk exact inhoudt.

Op het moment van schrijven was slechts een enkele recente onderzoeksnota te vinden die als zeer kritisch beschouwd kan worden. Deze wordt in het volgende onderdeel uiteengezet.

2.3.3 End of the Lone Wolf?

In 2014 werd het CLAT-project opgestart, met als doel het inzicht in en de reactie op het fenomeen van (potentieel) gewelddadige 'lone actors' te verbeteren door middel van een analyse van uitgebreide casusgegevens uit heel Europa (Pantucci et al., 2015). Om de non-consensus in de literatuur te proberen remediëren, werden een consensus definitie en een operationele definitie ontwikkeld met behulp van 30 deelnemers (academisch, professioneel of beide) die bekend zijn in deze materie (Bakker & de Roy van Zuijdewijn, 2016: 9).

Een opvallende ontwikkeling na het CLAT-project is een onderzoeksnota die mede door een van de hoofdonderzoekers verbonden aan dit project de wereld ingestuurd werd. Schuurman et al. (2019) schreven de nota genaamd "*End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been*", die eerder in de inleiding kort werd aangehaald. De auteurs

pleiten in deze nota voor een fundamentele herwaardering van hoe dit concept begrepen moet worden.

In de nota werd een belangrijke bevinding met betrekking tot de sociale banden van 'lone actors' naar voren gebracht. De banden met online en offline radicale milieus zouden van cruciaal belang zijn voor de overname en het behoud van zowel de motivatie als het vermogen om terreurdaden te plegen (Schuurman et al., 2019: 771).

'Lone actors' radicaliseren gewoonlijk zowel in online als offline radicale milieus. Door de interactie die hier ontstaat, ontwikkelen zij zwakke sociale banden met radicale individuen. Dergelijke sociale banden, of ze nu virtueel of fysiek zijn, dragen echter niet alleen bij aan het aannemen van gewelddadige overtuigingen, maar spelen ook een rol in de overname en het behoud van de motivatie om geweld te plegen en dragen bij aan de praktische vaardigheden die nodig zijn om terreurdaden uit te voeren (Schuurman et al., 2019: 773).

Voor de meeste 'lone actors' waren sociale banden een integraal onderdeel van de ontwikkeling van hun motivatie en vermogen om terreurdaden te plegen. Volgens Schuurman et al. zijn échte 'lone actors' (het archetype) dus zo uitzonderlijk dat ze eerder aanzien kunnen worden als een anomalie, in plaats van als de basis voor een afzonderlijke, specifieke typologie van terrorisme (2019: 774). Prominente gevallen waarvan gedacht werd dat ze het concept omschreven en definieerden, de archetypes zoals Anders Breivik, blijken nu eerder de outliers te zijn.

Het is volgens de auteurs dus eerder zinvol om terroristen, en het voorafgaand proces, te zien op een continuüm van eenzaam naar groepsgebaseerd terrorisme. De meeste gevallen die doorgaans worden aangeduid als 'lone actors' zijn toch niet zo ver verwijderd van het groepsgebaseerde einde van het spectrum als eerder werd beweerd. De auteurs stellen zich zo de vraag of het niet tijd is om volledig af te stappen van de categorie van 'lone actor' (Schuurman et al., 2019: 775).

Zij stellen dat veel van de individuen die we zijn gaan beschouwen als 'lone actor', bij nader inzien beter begrepen moeten worden als alleenstaand enkel met betrekking tot het daadwerkelijk plegen van de terroristische handeling (Schuurman et al., 2019: 773). Is het dan wel zinvol om het concept van 'lone actor' te blijven hanteren?

2.4 Sociale context

Er zouden aanwijzingen zijn dat de meeste 'lone actors' radicaliseren in een sociale context, vaak met het internet als medium. De identificatie met radicale ideologieën door deze 'lone actors' betekent volgens Fredholm dat er sprake is van een sociale context (2016: 253). Deze identificatie gebeurt zoals gezegd vaak online, zij het in interactie met andere gelijkgezinde individuen of als passieve waarnemer.

Tijdens de definiëring van LAT hebben we gesproken over de poging van Pantucci (2011) om een onderscheid te maken tussen verschillende types van 'lone actors'. In de beschrijving van zijn eerste type, de "loner" (het archetype), haalt hij impliciet het belang aan van de sociale context. Dit type heeft geen daadwerkelijke verbinding of contact met extremisten, buiten wat via passieve consumptie of vanuit de samenleving in het algemeen bereikt kan worden. Hoewel er dus geen sprake is van rechtstreeks contact met extremisten, zien we dat ook bij de archetypische 'lone actor' sprake is van een sociale context. Zijn zij dan wel zo uitzonderlijk?

Het internet speelt een belangrijke rol tijdens het radicaliseringsproces, maar het gaat hier om een bredere sociale context dan enkel de online context. Het is niet voldoende om deze extreemrechtse terreurdaden enkel te proberen begrijpen vanuit de persoon, er moet ook gekeken worden naar de context waarin zij zich bevinden. Er is altijd een context aanwezig, en er wordt altijd in bepaalde mate op gereageerd. Het internet biedt in deze zin een manier om deze offline context mee te bestuderen, zowel de online als de offline wereld moeten hier begrepen worden. In de huidige samenleving zijn beide werelden namelijk even reëel.

Het forum dat in dit onderzoek centraal staat (/pnd/) behandelt politiek, nieuws en discussie. De offline sociale context wordt dus onvermijdelijk geïntegreerd in deze online gemeenschap. Fredholm (2016) spreekt over de aanwezigheid van een sociale context door de identificatie met radicale ideologieën. Dergelijke identificatie kan dankzij de offline-online integratie plaatsvinden.

2.4.1 (Online) groepsdynamiek

De sociale context waarin deze individuen radicaliseren kan dus zowel online als offline aanwezig zijn. Hieronder zullen enkele groepsdynamieken besproken worden, om een idee te geven over hoe deze zich kunnen manifesteren en welke rol deze spelen in het online milieu.

Wederzijdse beïnvloeding en de collectieve gedachte

Eerst zullen we kijken naar enkele basisdynamieken die zich kunnen afspelen binnen een sociale groep. Een groep wordt gedefinieerd als twee of meer individuen die regelmatig contact met elkaar hebben, het gevoel hebben dat ze een groep zijn (identiteit), die gemeenschappelijke doelen hebben en een zekere onderlinge afhankelijkheid hebben van elkaar om deze doelen te bereiken (Alblas & Vos, 2017: 31).

Individuen kunnen zich op een andere manier gedragen wanneer ze zich in groepsverband bevinden. De aanwezigheid van andere individuen kan hun beslissingen en gedragingen beïnvloeden (Alblas & Vos, 2017: 20). De onderzoekers Alblas en Vos halen het experiment van Sherif uit 1936 aan (in Alblas & Vos, 2017: 22). Dit experiment toonde aan dat individuen in groepsverband bij een onduidelijke situatie een groepsconsensus proberen te bereiken. Dit 'proces van wederzijdse beïnvloeding' zorgde ervoor dat de individuen een gemeenschappelijke opvatting overnamen.

Alblas en Vos halen ook het idee van het 'collectieve gedachte' van Le Bon aan (1895 in Alblas & Vos, 2017: 22). Dit betekent dat individuen in groepsverband zich door deze collectieve gedachte laten leiden, en dingen zouden doen die ze zonder deze groep misschien nooit zouden doen.

Deindividuation

Wat maakt online groepen nu zo verschillend van groepen in de offline wereld? In dergelijke groepen bestaat de mogelijkheid om te communiceren onder het mom van totale anonimiteit (McKenna & Green, 2002: 118). Zo'n anonieme online omgeving kan aanleiding geven tot wat Zimbardo (1970 in McKenna & Green, 2002) "deindividuation" noemt; een verlies aan zelfbewustzijn. Dit kan ontstaan door verschillende factoren die aanwezig kunnen zijn in zo'n omgeving. Dit kan dan leiden tot een verminderd verantwoordelijkheidsgevoel en minder druk om zich te conformeren aan de maatschappelijke normen. Het vermogen van individuen om hun gedrag te beheersen kan hierdoor verzwakt worden. Door deze verzwakking kunnen individuen in de plaats van hun gedrag te beheersen, reageren op hun huidige mentale toestand, wat kan resulteren in asociaal, impulsief en ongeremd gedrag (Zimbardo, 1970 in McKenna & Green, 2002: 119).

In een online groep is in eerste instantie ook geen sprake van beïnvloeding door uiterlijke kenmerken, zitopstelling of zelfs de temperatuur van de ruimte. Er wordt met elkaar, in eerste instantie, gecommuniceerd zonder enige visuele aanwijzing. De invloed die het uiterlijk (geslacht, leeftijd, huidskleur ...) in de offline wereld zou hebben, is hier dus niet

altijd van toepassing. Er kunnen dus groepen gevormd worden op basis van andere kenmerken, zoals bv. interesses, waarden en normen ... (McKenna & Green, 2002: 120).

Online context

De eerder vernoemde processen van wederzijdse beïnvloeding en de collectieve gedachte zijn interessante bevindingen wanneer deze worden bekeken in relatie tot enkele van de LAT-definities die eerder werden behandeld. Deze processen benadrukken dat wanneer gesproken wordt over cellen van twee tot drie individuen, er onvermijdelijke groepsdynamieken plaatsvinden – wat zowel offline als online mogelijk is. De beïnvloeding door andere individuen speelt een grote rol in het uiteindelijke beslissingsproces. Daarom is het belangrijk om deze extreemrechtse terreurdaden op een andere manier te proberen begrijpen.

Specifiek voor de online omgeving, is het een logische aanname dat anonimiteit in de online omgeving een grote rol speelt in hoe individuen zich gedragen. We zullen zien dat anonimiteit eveneens een grote rol speelt op het forum /pnd/, waar het zowel de basis vormt voor wantrouwen als de mogelijkheid om vrijuit te spreken.

2.5 Conclusie

De (extreem-)rechtse ideologie moet aanzien worden als een gefragmenteerd, globaal fenomeen. We hebben gezien dat verschillende extremistische bewegingen het meest opvallend verbonden zijn door het idee van een mono-etnische gemeenschap (Mammone, Godin & Jenkins, 2012). Dit gedachtegoed valt in de Europese context onder andere op door de aanwezigheid van verschillende identitaire bewegingen, die de waarden en traditionele cultuur willen beschermen. De vluchtelingencrisis en het recent islamistisch en jihadistisch terrorisme vormen ongetwijfeld een voedingsbodem voor de verrechtsing van de samenleving in Europa.

Er bestaan verschillende extremistische bewegingen die het extreemrechts gedachtegoed hanteren, en in de literatuurbespreking hebben we gezien dat persoonlijke contacten en institutionele steun van onschatbare waarde lijken te zijn voor een ideologische uitwisseling (Falzon & Micallef in Mammone, Godin & Jenkins, 2012). Er werd vastgesteld dat zowel binnen als buiten Europa sprake is van extreemrechtse transnationale trends (Whine in Mammone, Godin & Jenkins, 2012). De virtuele gemeenschappen spelen in deze context een belangrijke rol. In dit onderzoek wordt het forum /pnd/, die een plaats lijkt te zijn voor de meest extreme uitwisselingen, op 8kun geanalyseerd. Het belang van dergelijke virtuele samenscholingen van individuen met een bepaalde ideologie mag niet onderschat worden.

Terrorisme is de meest extreme uiting van zo'n ideologie. Schwenkenbecher (2013) stelde een interessant criterium op met betrekking tot het definiëren van terrorisme, namelijk dat de definitie kenmerken moet identificeren die enkel specifiek zijn voor terrorisme. Naar aanleiding daarvan stelden we ons de vraag welk specifiek aspect van LAT het kan onderscheiden van het 'gewone' terrorisme. Wanneer we kijken naar de gangbare internationale definiëring van wat wordt begrepen als terrorisme (EC, 2019), lijkt LAT zich te onderscheiden van het 'gewone' terrorisme door de 'loneness' van de 'lone actor'. Maar betekent deze 'loneness' effectief dat de 'lone actor' helemaal alleen is? Schuurman et al. (2019) stelde namelijk al vast dat voor de meeste 'lone actors' sociale banden een integraal onderdeel waren van de ontwikkeling van hun motivatie en vermogen om terreurdaden te plegen.

In 2011 werd door Pantucci een typologie opgesteld met als doel om binnen het concept van LAT een onderscheid te maken tussen de verschillende 'lone actor'-types. De laatste drie types die werden omschreven, spraken over een (beperkt) contact met gelijkgezinden of extremisten, en dus van een zekere beïnvloeding waar groepsdynamische processen een rol kunnen spelen. In de beschrijving van zijn eerste type, de "loner" (het archetype), haalt hij impliciet het belang aan van een sociale

context. Dit type heeft geen daadwerkelijke verbinding of contact met extremisten, buiten wat via passieve consumptie of vanuit de samenleving in het algemeen bereikt kan worden.

LAT geeft te weinig aandacht aan het belang van context, leerprocessen en interactie. Er bestaat een teveel aan verschillende definities, in het bijzonder met betrekking tot de mate van 'loneness' van het individu. Naast het feit dat dit het risico op interpretatieve fouten kan vergroten, is het ook een verwarrend gegeven. Wat wil dit concept nu eigenlijk aantonen? Het voldoet niet om deze vorm van terrorisme te kunnen verklaren.

Zowel 'lone actors', solo-terroristen als een groep van enkele individuen radicaliseren in relatie tot de wereld waarin we leven. Het is niet voldoende om deze extreemrechtse terreurdaden enkel proberen te begrijpen vanuit de persoon, er moet gekeken worden naar de context waarin zij zich bevinden. De differentiële-associatietheorie van Sutherland biedt ons de mogelijkheid om deze context mee te nemen in de analyse. Zijn theorie laat ons namelijk toe te begrijpen waarom de online (passieve) participatie in het forum /pnd/, een interactionele handeling is. Dit forum behandelt politiek, nieuws en discussie. De offline sociale context wordt dus onvermijdelijk geïntegreerd in deze online gemeenschap. Het internet biedt zo een manier om deze offline context mee te bestuderen, zowel de online als de offline wereld moeten namelijk samen begrepen worden.

Door middel van een analyse van het extreemrechtse forum /pnd/ op 8kun en aan de hand van de sociologische differentiële-associatietheorie zullen we onderzoeken of er een differentieel leerproces kan worden vastgesteld.

2.6 Differentiële associatie en sociaal leren

De differentiële-associatietheorie van Sutherland is een sociale leertheorie. De sociale leertheorieën gaan er vanuit dat criminele waarden, normen en motieven worden aangeleerd door de interactie met anderen. De vereiste vaardigheden en technieken worden aangeleerd, hoewel de inhoud ervan varieert. Deze theorieën zien crimineel gedrag als een product van dezelfde leerprocessen als niet-crimineel gedrag, zodoende wordt criminaliteit gezien als normaal, in plaats van pathologisch (Brown, Esbensen & Gilbert, 2010: 274).

Sutherland wilde met zijn theorie de biologische en psychologische verklaringen weerleggen die aan het begin van de 20ste eeuw dominant waren (Brown, Esbensen & Gilbert, 2010: 275). Hieronder wordt eerst de oorspronkelijke differentiële-associatietheorie van Sutherland uiteengezet, waarna de meest voorkomende kritieken besproken worden.

2.6.1 Differentiële-associatietheorie (Sutherland, 1947)

Sutherland gaat ervan uit dat crimineel gedrag ontstaat door middel van een differentieel leerproces dat een individu in zijn leven doorloopt. Een individu definieert een situatie in overeenstemming met wat hij in zijn leven al heeft ervaren; welke mogelijkheden hij tot dan toe heeft verworven; en de neiging naar enerzijds crimineel of anderzijds niet-crimineel gedrag.

Het principe dat crimineel gedrag wordt aangeleerd vormt dus de basis voor de differentiële associatie. Dit betekent dat de erfelijkheid, menselijke natuur en innovatie worden uitgesloten als oorzaken van criminele gedragingen. Individuen leren in een sociale context hoe ze zich normatief moeten gedragen, of net niet (Brown, Esbensen & Gilbert, 2010: 277).

Sutherland heeft in 1947 zijn theorie ontwikkeld die door middel van negen stellingen het proces beschrijft waarbij een bepaald individu zich met crimineel gedrag inlaat: "de genetische verklaring¹⁸ van crimineel gedrag" (Sutherland, 2015: 77-80).

1. *Crimineel gedrag wordt aangeleerd*: Crimineel gedrag is niet erfelijk. Dit houdt in dat een individu dat niet werd opgeleid om crimineel gedrag te plegen, niet in staat is om deze gedragingen uit te vinden;

---

¹⁸ Met 'genetisch' verwijst Sutherland niet naar de biologische betekenis, maar naar 'ontstaan' of 'wording' (Bruinsma, 2001: 122).

2. *Crimineel gedrag wordt aangeleerd in communicatieprocessen door de interactie met andere individuen:* Het gaat hier zowel om verbale als non-verbale communicatie;
3. *Het voornaamste deel van het aanleren van crimineel gedrag vindt plaats binnen intieme persoonlijke groepen:* Onpersoonlijke vormen van communicatie, zoals kranten, spelen een relatief onbelangrijke rol in het ontstaan van crimineel gedrag;
4. *Het aanleren van crimineel gedrag, omvat het leren van (a) technieken voor het plegen van een misdrijf, die heel ingewikkeld maar ook eenvoudig kunnen zijn, en (b) de specifieke oriëntatie van motieven, drijfveren, rationalisering en attitudes;*
5. *De specifieke oriëntatie van motieven en drijfveren wordt geleerd als gunstig of ongunstig op basis van de wettelijke definities:* In sommige gemeenschappen wordt een individu omringd door personen die de wettelijke bepalingen stevast definiëren als regels die moeten worden nageleefd, terwijl dit individu in andere gemeenschappen omringd wordt door personen die definities hanteren die ongunstig zijn voor het naleven van deze wettelijke bepalingen. Wanneer er gemengde definities aanwezig zijn in een gemeenschap, kan dit ervoor zorgen dat er cultuurconflicten ontstaan;
6. *Een individu wordt delinquent door de blootstelling aan een overmaat van definities die gunstig zijn ten opzichte van een wetsovertreding, boven definities die ongunstig zijn ten opzichte van een wetovertreding:* Dit is het principe van de differentiële associatie. Het verwijst zowel naar criminele als niet-criminele associaties, en het heeft te maken met tegenovergestelde krachten. Wanneer een individu delinquent wordt, gebeurt dit vanwege de contacten met criminele patronen en vanwege een isolatie van anti-criminele patronen. Elk individu assimileert onvermijdelijk met de omringende cultuur waarin hij zich bevindt, tenzij er sprake is van andere patronen die met elkaar in conflict zijn. Deze stelling betekent dat associaties die neutraal zijn met betrekking tot crimineel gedrag, weinig tot geen effect hebben op het ontstaan van crimineel gedrag;
7. *Differentiële associaties kunnen variëren in frequentie, duur, prioriteit en intensiteit:* Dit betekent dat associaties met crimineel en anti-crimineel gedrag in die opzichten kunnen variëren. 'Frequentie' (hoe vaak) en 'duur' (hoe lang) als modaliteiten van associaties, zijn voor de hand liggend en behoeven geen verdere uitleg. 'Prioriteit' wordt verondersteld belangrijk te zijn in de zin dat wettelijk gedrag (en dus ook crimineel gedrag) dat in de vroege kinderjaren wordt aangeleerd, levenslang aanwezig kan blijven. 'Prioriteit' lijkt vooral belangrijk door de selectieve invloed ervan. 'Intensiteit' wordt niet precies gedefinieerd, maar het

- heeft te maken met het prestige van de bron van het crimineel of anti-crimineel gedragspatroon en met de emotionele reacties met betrekking tot de associaties;
8. *Het leerproces van crimineel gedrag door middel van associatie met criminele en anti-criminele patronen, omvat alle mechanismen die betrokken zijn bij elke andere vorm van leren:* Dit betekent dat het aanleren van crimineel gedrag niet beperkt blijft tot het proces van imitatie;
  9. *Hoewel crimineel gedrag een uitdrukking is van algemene behoeften en waarden, wordt het niet verklaard door die algemene behoeften en waarden, aangezien niet-crimineel gedrag een uitdrukking is van diezelfde behoeften en waarden:* Dieven stelen over het algemeen met als doel om geld te verdienen, maar ook de eerlijke arbeiders streven dit doel na. De pogingen van onderzoekers om crimineel gedrag te verklaren door middel van algemene drijfveren en waarden, zoals het gelukprincipe, het streven naar sociale status, het geldmotief of frustratie, waren en zijn nutteloos. Deze pogingen verklaren legaal gedrag net zo volledig als ze crimineel gedrag verklaren, deze algemene drijfveren en waarden liggen aan de basis van ieders gedrag, of dit nu crimineel is of niet. Sutherland vergeleek dit met de ademhaling, dit is noodzakelijk voor elk gedrag, maar het maakt geen onderscheid tussen criminele of niet-criminele gedragingen.

Sinds de uitwerking van deze theorie werd door verschillende onderzoekers kritiek geuit. Deze kritieken gaan van een problematische operationalisering tot het volledig verwerpen ervan. Naast deze kritieken hebben verschillende onderzoekers (delen van) Sutherland's theorie aangepast en op een andere manier uitgewerkt (bv., Akers, 1998; Bruinsma, 1992; Sykes & Matza, 1957). Het is belangrijk om deze kritieken te begrijpen voor we overgaan tot de uitwerking van deze theorie in functie van de analyse binnen dit onderzoek.

2.6.2 Kritiek

Een van de meest voorkomende kritieken doorheen de jaren lijkt te gaan over hoe de theorie gedefinieerd werd. De concepten die Sutherland naar voor schuift, zouden niet nauwkeurig genoeg gedefinieerd zijn, en daarom moeilijk om empirisch te toetsen (Kolthoff, 2012: 15). Deze concepten waren te vaag, waardoor onderzoekers hun eigen operationele definities moesten ontwikkelen (Tittle, Burke & Jackson, 1986 in Brown, Esbensen & Gilbert, 2010). Bv. de aanwezigheid van gunstige definities meten, blijkt praktisch onuitvoerbaar (Tittle et al., 1986 in Piquero, Tibbetts & Blankenship, 2005: 168). Daarnaast zou de theorie geen aandacht geven aan individuele verschillen, zoals de persoonlijkheid, beïnvloedbaarheid en conditioneerbaarheid (Kolthoff, 2012: 15). Meerdere onderzoekers hadden de theorie van Sutherland snel bekritiseerd als

gebrekkelig, omdat het de algemene rol van persoonlijkheidskenmerken bij het verklaren van criminaliteit over het hoofd ziet (Cressey, 1964: 84). Sutherland verdedigde zijn theorie op dit vlak door te wijzen op de beperkingen van de kritiek. De persoonlijkheidskenmerken en persoonlijkheid zijn woorden die een eigenschap specificeren, zoals zwakzinnigheid, zonder de relatie tussen die eigenschap en criminaliteit aan te tonen. Hij stelde daarop drie vragen aan voorstanders van 'persoonlijkheidskenmerken' als aanvulling op de differentiële-associatietheorie. Met de laatste vraag stelde hij dat de differentiële associatie een leerproces is, en dat persoonlijkheidskenmerken het product zijn van het leerproces (Sutherland, 1949 in Cressey, 1964: 84-85).

De differentiële-associatietheorie wordt algemeen bekritiseerd als zijnde zo breed dat, in een poging om alle criminele gedragingen te verklaren, de theorie erin slaagt om niets te verklaren. Desalniettemin is deze theorie het onderwerp van verschillende empirische studies, waaruit gebleken is dat de criminele patronen van vrienden tot de sterkste en meest consistente voorspellers van delinquent en crimineel gedrag behoort (Brown, Esbensen & Gilbert, 2010: 281). Deze bewering dat *peers* criminele gedragingen beïnvloeden, werd door Glueck en Glueck (1950) aangevochten door middel van hun hypothese "*birds of a feather flock together*". Dit betekent dat individuen met dezelfde interesses, ideeën of kenmerken samenkomen – criminelen zoeken elkaar dus op.

Naast deze kritieken hebben sommige onderzoekers de differentiële-associatietheorie verder proberen uitwerken of geprobeerd bepaalde concepten te verbeteren. Bv. Akers en Burgess hebben de differentiële-associatietheorie verder uitgewerkt. De sociale leertheorie was een poging om elementen van de differentiële-associatietheorie te koppelen aan meer algemene principes van de gedragspsychologie (Akers & Jennings, 2016: 230). Later heeft Akers theoretische aanpassingen gemaakt van deze theorie, waar hij afstapte van de lijst principes die Sutherland had geformuleerd. Hij werkte verder met de volgende vier principes: differentiële associatie, definities, differentiële versterking en imitatie (Akers & Sellers, 2013). Nog een bekende aftakking van de theorie zijn de neutralisatietechnieken opgesteld door Sykes en Matza (1957).

3. ONDERZOEKSMETHODEN

De groeiende dreiging van extreemrechtse terreur en het beperkte onderzoek hiernaar hebben bijgedragen aan de beslissing om in dit onderzoek de focus te leggen op extreemrechts. Naast deze maatschappelijke en wetenschappelijke redenen, zijn hier ook praktische redenen voor. De analysemogelijkheden voor het online netwerk van extreemrechts blijken veel groter in vergelijking met bv. jihadistische kanalen. Het extreemrechts forum /pnd/ voorziet een relatief simpele toegang tot dit netwerk en is te bezoeken in volledige anonimiteit. Online fora bieden de mogelijkheid om het belang van de context te begrijpen, ook voor personen die ogenschijnlijk 'loners' zijn, en wat er precies onder die context moet worden verstaan.

Analyse

Voor de analyse werd het forum /pnd/ op de site 8kun geanalyseerd. 8kun is de opvolger van het controversiële 8chan. Het forum staat bekend om zijn extreemrechtse, racistische en antisemitische inhoud. Gebruikers kunnen er anoniem deelnemen aan discussies over verschillende thema's die verdeeld zijn in 'boards' of fora. De toegang tot het forum staat open voor iedereen die de site betreedt, hier werden dus geen extra stappen voor ondernomen.

De analyse is op een logische manier gestructureerd. Er werd gekozen om eerst een algemene analyse uit te voeren van het forum, zodat de sociale sfeer en manier van denken duidelijk wordt. Er werd in eerste instantie dus oppervlakkig gekeken naar het forum en de thema's die aan bod komen. Deze informatie is belangrijk om de verdere analyse beter te kunnen begrijpen.

Daarna volgt een onderdeel over de extreemrechtse terrorist Brenton Tarrant. Hij is een veelbesproken persoon op het forum, en zijn aanslag en manifest hebben een opvallend effect gehad op de gebruikers. Dit heeft ertoe geleiden dat specifiek gezocht werd naar reacties en posts over Tarrant. Tijdens de analyse zal hij meerdere keren aan bod komen.

De analyse van het forum werd bemoeilijkt door het feit dat de algemene catalogus waar alle threads zich bevinden, op elk moment een andere volgorde kan krijgen, naargelang hoe recent reacties werden achtergelaten (en of reacties werden gepost met de SAGE-functie of niet; bij het gebruik van deze functie zal de thread niet hoger komen te staan, ondanks de nieuwe reactie). Daarnaast verdwijnt een thread in het archief elke keer wanneer een nieuwe wordt aangemaakt. Er werd in eerste instantie gekeken naar de meest actieve threads. De lagere, minder actieve, threads werden bekeken wanneer de korte inhoud deed blijken dat hier interessante informatie te vinden viel. Verschillende relevante actieve threads werden meerdere keren bezocht, om onder andere het verloop

van bepaalde discussies op te volgen. Uiteindelijk werd besloten om alle threads te bezoeken om te voorkomen dat eventuele interessante informatie werd gemist, ook al leken deze threads in eerste opzicht niet relevant.

De inhoud van de gebruikte posts en reacties werd letterlijk overgenomen – inclusief de grote hoeveelheid aan taalfouten. Omdat deze fouten zo hoog in aantal zijn werd beslist om dit niet telkens aan te geven door [*sic*] bij te voegen in de tekst.

De verkregen data werden aan de hand van de differentiële-associatietheorie geanalyseerd. Er werd gewerkt op basis de eerste acht punten die in de literatuurstudie uiteengezet werden. Deze vormen tevens de benamingen van de titels om het overzicht goed te kunnen bewaren.

Voor de analyse van het forum werd een tijdsplan opgesteld. Wegens het radicale karakter van de boodschappen die daar verkondigd worden, leek het raadzaam om niet langer dan drie uur per dag op het forum aanwezig te zijn. Op bepaalde momenten werd bewust beslist om enkele dagen het forum niet te bezoeken. De dagen dat het forum niet bezocht werd, waren mogelijks gemiste momenten voor interessante informatie te verkrijgen. De beslissing om bepaalde dagen het forum niet te bezoeken was echter noodzakelijk om ervoor te zorgen dat een zo hoog mogelijke neutraliteit van de onderzoeksresultaten gegarandeerd kan worden.

Bijkomend werden veldnota's bijgehouden waarin de eigen opmerkingen en persoonlijke bevindingen genoteerd werden. Deze werden tijdig besproken met de promotor van dit onderzoek. We waren ons bewust van het gevaar van *going native*¹⁹. Na de bezoeken op het forum werd gekozen om telkens te spreken met een vertrouwenspersoon, om de eventuele mate van beïnvloeding in te schatten. Tijdens het volledig analyseproces werd geen significante beïnvloeding vastgesteld.

Er is bewust nooit in interactie getreden met de gebruikers van het forum. Hoewel het een interessante inkijk zou kunnen bieden op hoe de gebruikers op bepaalde reacties zouden reageren, zou deze interactie zou niet alleen ethische gevolgen met zich meedragen (bv. uitlokking, in de rol van extremist stappen ...), maar ook wetenschappelijke. Het is niet in te schatten op welke manier de bewuste interactie van een (anonieme) onderzoekster de gebruikers beïnvloed zou kunnen hebben, mede door het groot gevoel van wantrouwen dat aanwezig is op het forum. Zoals zal blijken uit de

---

¹⁹ Een schijnbaar onvermogen om afstand te nemen van de gebeurtenissen waaraan de onderzoeker deelneemt, waardoor de 'onderzoeker als academicus' wordt ondermijnd. De onderzoeker staat te dicht bij diegenen die hij onderzoekt (Fuller, 1999: 221).

analyse, lijken reacties die té rechtstreeks 'vragen' om extreme antwoorden afgeblokt te worden door de gebruikers.

Tijdens de analyse werden van bruikbare posts en reacties screenshots genomen, die vervolgens opgeslagen werden op de persoonlijke Dropbox-account of de persoonlijke externe harde schijf. Wegens het absoluut anonieme karakter van het forum is er geen identiteit om te beschermen. Er werd wel met de nodige voorzichtigheid met het verzamelde materiaal omgegaan wegens het extreme karakter ervan, om te vermijden dat dit materiaal onbedoeld onder de ogen van derden zou komen. De extreme, en vaak aanstootgevende, inhoud van deze data is niet bedoeld om te gebruiken buiten academische doeleinden. Doorheen de analyse worden memes en foto's toegevoegd om de argumentering bij te staan. Bij een thread over "*niggers being killed*" werd het voldoende geacht om enkel een beschrijving mee te geven wegens de aanstootgevende inhoud.

Ethisch gezien kunnen misschien vragen gesteld worden bij het gebruik van het verzamelde materiaal, zonder dat de toestemming werd verkregen voor de publicatie ervan. Het is echter onmogelijk om hier toestemming voor te vragen, enerzijds omdat de identiteit van de gebruikers altijd onbekend is – de ID die gebruikers wordt toegekend, wordt per bezoek veranderd – anderzijds omdat zij niet rechtstreeks te contacteren zijn. Aan de andere kant gaat het hier om een openbaar online forum waar deze gebruikers op eigen initiatief posten. Het gebruik van deze data zou in die zin dus mogelijk moeten zijn. Deze volledige anonimiteit kan op ethisch niveau ook als positief aanzien worden, omdat ook de onderzoekster niet weet over wie het gaat.

Deze anonimiteit is echter ook een zekere beperking binnen dit onderzoek. Hierdoor wordt het moeilijk om het volledige differentieel leerproces na te gaan. Bepaalde elementen konden tijdens de analyse niet geïdentificeerd worden, wegens de persoonlijkheid ervan.

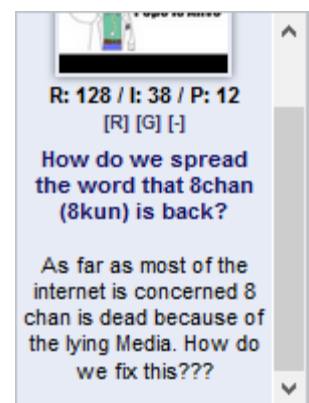
Een tweede beperking binnen dit onderzoek betreft de algemeen bekende aanwezigheid van federale overheidsdiensten op het forum – dit wordt meermaals aangehaald tijdens de discussies. Hier moet de bedenking bij gemaakt worden of een groot deel van de gebruikers waarschijnlijk niet volledig vrijuit spreekt wegens het wantrouwen ten opzichte van de overheidsdiensten.

4. ANALYSE ONLINE FORUM

Met alles wat we tot nu toe te weten zijn gekomen over LAT, kunnen we concluderen dat de meerderheid van de extreemrechtse 'lone actors' toch niet zo alleen zijn als de naam initieel doet vermoeden. Hoe moeten we deze extreemrechtse terreurdaden dan wel begrijpen? Dit zullen we doen door te kijken of er een differentieel leerproces op te merken valt binnen het online extreemrechts forum /pnd/ (*Politics, News & Debate*). De posts en reacties die worden gebruikt tijdens de analyse bevatten regelmatig specifieke woordenschat; deze woorden zijn in het oranje aangeduid. De verduidelijking is terug te vinden in bijlage [8.6 8kun woordenschat](#).

4.1 8chan wordt 8kun

Slechts twee maanden nadat 8chan door het webhostingbedrijf Cloudflare offline werd gehaald, werd reeds een nieuwe site opgericht onder de naam 8kun. Op de nieuwe website, die zowel toegankelijk is via het clearnet²⁰ als via het darkweb, stromen de oude gebruikers van 8chan langzaam terug binnen. Op het forum werd al meerdere keren gevraagd naar manieren om de verloren gebruikers terug te halen, wat zowel positief als negatief werd onthaald. Enerzijds bestaat onrust over het feit dat ze veel gebruikers hebben verloren (en dus mogelijkheden tot het verspreiden van hun gedachtegoed), anderzijds lijken enkelen tevreden te zijn met het lager aantal gebruikers.

De meeste gebruikers hebben zich bij het offline halen van 8chan verspreid over het internet. 4chan lijkt een populair toevluchtsoord, hoewel deze site veel meer beperkingen heeft op de inhoud die wordt gepost. Daarnaast zijn andere extreemrechtse fora verschenen die een poging doen om 8chan een nieuwe plaats te geven, maar deze lijken slechts enkele gebruikers te hebben gelokt en hebben slechts een zeer beperkt aantal posts of reacties per week.

8kun host op dit moment een van de grootste en meest toegankelijke extreemrechtse fora die te vinden zijn op het internet. Niet alleen is het toegankelijk via het clearnet, maar het wordt ook meteen duidelijk dat 8kun de functie van 8chan heeft overgenomen bij een simpele opzoeking op Google. Dit staat in contrast met wat hierboven wordt geponeerd; het wordt zeker niet verhult dat 8kun bestaat. Het /pnd/ forum is de opvolger van het /pol/ forum op 8chan. Het werd niet meer toegestaan om de benaming /pol/

---

²⁰ Clearnet: het internet op de oppervlakte en het deep web; alles wat toegankelijk is voor de gemiddelde gebruiker (Kohen, 2017).

(*Politically Incorrect*) te gebruiken op 8kun, wegens de slechte connotatie. Op dat forum werden namelijk de terreurdaden in Christchurch²¹, Poway²² en El Paso²³ aangekondigd. Het lijkt erop dat /pnd/ een meer gematigde versie is geworden van /pol/.

Een expliciete oproep tot geweldpleging lijkt een grens die het vernieuwde 8kun bewust niet meer overschrijdt. 8kun volgt de Amerikaanse wetgeving, zoals aangegeven op de startpagina: "*Welcome to 8kun. Speak freely – legally. Any content that violates the laws of the United States of America will be deleted and the poster will be banned.*" Er lijkt bij sommige gebruikers een zekere angst aanwezig voor het opnieuw offline gaan van het forum.

>Whites need to grab our guns, right now, and go kill every traitor and nonwhite that we see
>>You realize that it's exactly that kind of post being allowed that got 8chan shut down in the first place, right? You want this place shut down too? (1e453c – 22/01/20 – 16:12:18)

Dit staat in contrast met wat het vroegere 8chan aangaf op de startpagina: "*Welcome to 8chan, the Darkest Reaches of the Internet. In the interest of free speech, only content that violates the Digital Millenium Copyright Act or other United States laws is deleted*". Dit is een waarschijnlijk gevolg van de zware kritiek die 8chan kreeg te verduren na de terreurdaden in Christchurch, Poway en El Paso. Op 8kun wordt duidelijk gemaakt dat elke post die de Amerikaanse wetgeving overtreedt, verwijderd wordt én dat de poster van het forum gebannen wordt. In de periode van 8chan werd enkel de post verwijderd, en werd er veel meer ruimte gelaten om bepaalde ideeën te verkondigen. Het forum op 8kun moet echter niet onderdoen voor het extreemrechtse niveau dat werd gehaald op 8chan. De gebruikers gaan creatief om met de (in het algemeen nog zeer weinige) beperkingen, zoals linken naar externe sites die bepaalde content opslaan zoals archive.is (waar bv. nog steeds grote delen van 8chan op terug te vinden zijn) en bitchute.com.

4.1.1 De herrezen gemeenschap

Het forum /pnd/ lijkt een zeer ingewikkeld gegeven, dat niet meteen voldoet aan het standaard idee van een 'gemeenschap'. Van een duidelijk georganiseerde hiërarchie tussen de gebruikers kan amper gesproken worden. De enige hiërarchisch gestructureerde individuen die opvallen zijn de zogenaamde 'board owner'²⁴, de moderators en de eigenaar van de site 8kun. De doorgedreven anonimiteit op het forum speelt hier hoogstwaarschijnlijk een belangrijke rol in. Niet alleen is het makkelijker om als anoniem individu bepaalde reacties te plaatsen die ze face to face misschien niet

---

²¹ 15 maart 2019 – Christchurch, Nieuw-Zeeland

²² 27 april 2019 – Poway, Californië

²³ 3 augustus 2019 – El Paso, Texas

²⁴ Een board owner is de 'eigenaar' van een 'board' of forum zoals /pnd/.

zouden zeggen²⁵, maar het is ook niet mogelijk om zich te onderscheiden van de andere gebruikers – iedereen ziet er namelijk hetzelfde uit.

De moderators hebben de mogelijkheid om posts of reacties te verwijderen. Hoewel zij theoretisch gezien een hogere hiërarchische positie bekleden, is er niet veel respect op te merken – ditzelfde geldt voor de board owner. Ze lijken net niet gerespecteerd te worden vanwege hun positie. Zij zouden namelijk zorgen voor de rechtstreekse beperking van de vrijheid van de gebruikers op het forum.

>one of the mods of pnd literally responds to a shill thread to explain himself to shills
>>Damn, I didn't expect this place to be THIS fucked. (bebad2 – 19/03/20 – 15:03:07)

Deze 'beperking' op hun vrijheid wordt regelmatig aangehaald; wat op /pol/ zonder beperkingen verkondigd kon worden, lijkt nu toch (zeer licht) gecontroleerd. Het is bv. niet toegelaten 'to name the jew'²⁶ of expliciet op te roepen tot geweld (waarbij een specifiek doelwit wordt vermeld). Reacties met zo'n inhoud worden meestal verwijderd door de moderators. Met deze beperking wordt, zoals eerder vermeld, op verschillende manieren creatief omgegaan.

>"Kikes are your mortal enemy and you need to buy a gun and kill every one you see."
>>Nothing illegal about that, especially because it is possible to make it legal to kill kikes and then kill them (doing it legally). The illegal one would be saying that you are planning to do something on the next week in some specific place as it is a direct threat and it goes against the law. (29a3cb – 22/01/20 – 04:00:57)

>You're right in that Tarrant is a good goy retarded faggot at best, CIA asset at worst. His manifesto should have focused on the people behind mass migration and which provoke each side of the current religious war. Killing random muslims instead is one of the stupidest thing one can come out with. As stupid as shooting random rabbis in a synagogue (let me explain: doing it will most likely further their grip on society. At best, target the giga kikes which manipulate lesser kikes like fodder cannon. *all of this in minecraft*²⁷ of course [nadruk toegevoegd]). (32d72d – 19/03/20 – 04:58:48)

De gebruikers moedigen elkaar ook regelmatig aan om bepaalde extreme stappen te ondernemen, al gaat dit vaker wel dan niet over een negatieve aanmoediging. Dit komt later meer uitgebreid aan bod.

>At least shoot up a synagogue or something if you're going to take the easy way out [zelfmoord].
(92b282 – 28/12/19 – 05:26:40)

---

²⁵ Zie *deindividuation*.

²⁶ Het gebruiken van de joodse afkomst, cultuur of religie om de argumenten van een individu te ontkrachten of om hem tot een doelwit van agressie te maken (Stevens, 2010).

²⁷ Computerspel dat een virtuele wereld simuleert waar je vrij kan rondlopen, dingen kan bouwen, monsters moet bevechten etc.

Aan nieuwe gebruikers wordt gevraagd om eerst twee jaar te lurken²⁸ voor ze mogen deelnemen aan de discussies op het forum. Hoe en of dit wordt nageleefd en bewaakt, is onduidelijk wegens de anonimiteit. Het lijkt echter tot op een zekere hoogte 'bewaakt' door de reguliere gebruikers. Wanneer een gebruiker een 'domme' opmerking maakt of vraag stelt, wordt ofwel geen antwoord gegeven, of een reactie die allesbehalve een antwoord biedt. Een echt antwoord op zulke vragen lijkt dus vrijwel nooit gegeven te worden. Wat onder een domme opmerking of vraag wordt gezien, is niet altijd even duidelijk. Het lijkt echter vaak te gaan over algemene dingen, zoals hoe het forum werkt.

>i can see that there will be no real answer at all for my "question that didn't deserve its own thread"
I guess if someone asks me where they can go online to ask questions, I will have to omit this place
– at least that much I have learned. cya

>>Another customer satisfied. (bcfeac – 18/02/20 – 01:02:06)

>how do i post on 8kun

>>Open up your file browser, click This PC > Local Disk (C:) > Windows. Then right click System32 and click delete and type in the password when prompted.²⁹ (6f88fb – 21/02/20 – 22:11:58)

>8kun newfag, how do you remove the disclaimer from every post?

>>By leaving and never coming back. (455fb8 – 23/03/20 – 03:15:43)

De gebruikers gaan duidelijk op een specifieke manier met elkaar om, een manier die in de offline wereld niet zo vanzelfsprekend zou zijn. Kunnen we dan spreken van een gemeenschap? Het antwoord op deze vraag is eerder dubbel. Het gaat om een gemeenschap van individuen die in het algemeen dezelfde gedachten delen en waarvan vermoedelijk veel van hen meerdere uren per week op het forum vertoeven. Brenton Tarrant verwees op de dag van zijn aanslag naar hen als volgt:

It's been a long ride and despite all your rampant faggotry, fecklessness and degeneracy, you are all top blokes and the best bunch of coppers a man could ask for [nadruk toegevoegd]. (Brenton Tarrant (OP) – 15/03/2019)

Hieruit zou je kunnen afleiden dat het om een hechte gemeenschap gaat. Er lijkt zeker een nood aanwezig om terug lid te worden van de gemeenschap nadat 8chan offline werd gehaald. De gebruikers lijken actief te zoeken naar een gelijkaardige omgeving.

>hi is this now 8 chan is this now pol? i checked out some alternatives though until this month there havent been any, i even went to see 4chan and reddit, fml [fuck my life]. I am so alone, is this my cherished place where i am reminded never to rest, never to slacken, never to grow tired? [nadruk toegevoegd] Is this my place where I can speak freely and get back more responses with genuine discussion rather than more responses of antiwhite propaganda? When I find the few moments of

---

²⁸ "Online bespioneren, en zelf onzichtbaar blijven" (Urban Dictionary, 2005c): er wordt dus niet in interactie getreden met de gebruikers van het forum

²⁹ System32 verwijderen van een computer betekent dat Windows niet meer zal werken.

peaceful rest I get I feel an empty place in my heart where I could find some truth and connection [nadruk toegevoegd], is it here?

>>Welcome home (c9084e – 25/02/20 – 05:37:20)

>Since 8kun is back online, is there a high possibility of it being monitored by *glowniggers*, or is it just only being *shilled* constantly? I don't want to take the chance to go there when the possibility of *glownig* monitoring seems to be present, but I have to know from experience of other anons who when there and still go there. I just have a *strong desire to reconnect with others after the exodus* [nadruk toegevoegd]. I feel like a lot of us are disconnected and spread out. (d7ab3f (16chan) – 18/01/2020 – 22:48:57)

Tijdens de analyse is echter gebleken dat, hoewel de meerderheid het forum als een soort gemeenschap aanziet, er van hechtheid geen sprake is. Het gaat hier om individuen die volledig anoniem het forum betreden, waarvan het merendeel via het darkweb en met extra beveiligingen zoals een VPN³⁰. De gebruikers die het forum betreden via de Tor Browser krijgen altijd de ID: 000000. De Tor Browser is een browser zoals Google Chrome, die toegang verschaft tot het internet. Via Tor bestaat echter de mogelijkheid om .onion adressen³¹ te bezoeken, die onder andere toegang bieden tot het darkweb. Deze browser heeft als doel om alle gebruikers hetzelfde eruit te laten zien, waardoor het moeilijk wordt om gebruikers te identificeren op basis van de informatie van de gebruikte browser en het apparaat. Het internetverkeer wordt drie keer doorgegeven en gecodeerd wanneer het door het Tor netwerk passeert (Tor Project, s.d.).

Dit ID komt echter minder vaak voor dan initieel werd gedacht. Zij die de Tor-ID dragen lijken hier soms op aangesproken te worden wanneer ze een bijdrage leveren aan de discussie. Een té grote nood aan beveiliging die – ID-gewijs – een 'onherkenbare' status geeft, lijkt dus niet volledig geaccepteerd?

>Ban torpedoes [TOR-gebruikers]. Most of the time, when you find a completely retarded post, it's a TOR poster. How often do you look at a TOR post and think, "wow, that's content I really would be sad to miss if there were a blanket ban on torfags"? Probably not often, if at all. (f4937c – 15/01/20 – 10:04:49)

>[...] VPN faggot. (cf8482 – 30/12/19 – 05:42:49)

Zij die gebruikmaken van andere anonieme wegen zoals een VPN om hun IP-adres te verbergen, of zij die de site betreden via het clearnet krijgen een uniek ID-nummer toegewezen wanneer ze een reactie plaatsen of post maken. Dit ID-nummer wordt vervangen zodra gebruikgemaakt wordt van een ander IP-adres. Het is dus onmogelijk om te weten wie wat zegt – sommigen kiezen er zelfs voor om alle ID's onzichtbaar te

---

³⁰ Virtueel Particulier Netwerk

³¹ Een domein dat gebruikt wordt om verborgen diensten weer te geven, op dit adres zijn ze enkel toegankelijk via de Tor Browser. Dit gaat niet alleen over illegale diensten, bv. Facebook heeft ook een .onion adres.

maken (dit is een optie beschikbaar gesteld door 8kun). De gebruikers gaan in discussie met elkaar, moedigen elkaar aan, breken elkaar af en helpen elkaar om hun waarheid te zien – zonder te weten tegen wie ze het hebben. Van persoonlijk vertrouwen is echter absoluut geen sprake. Wanneer een individu een reactie of post maakt die bv. té rechtstreeks 'vraagt' naar extreme antwoorden, wordt deze vaak door meerdere individuen afgewezen als een uitlokking van een federale instantie.

>They are very serious about it and you're welcome to join us. Just head on down to the soup kitchens
>>sounds exactly what a fed would say who wants to lure someone in. how do I know I'm not being set up? How do I know I'm joining a group of real people who just want to ensure the survival of their people? (8d33be – 22/12/19 – 02:03:48)

>Okay mr. CIA (4cb1f2 – 08/02/20 – 11:15:33)

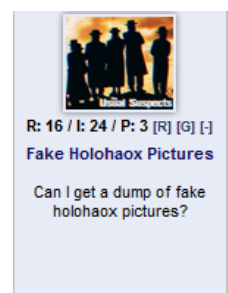
>how much do FBI agents like you make from posting stuff like this? (de0d61 – 29/04/20 – 18:33:31)

Het gevoel van wantrouwen op /pnd/ is zeer hoog, zeker na het offline halen van 8chan. Ze zijn duidelijk op de hoogte van de aanwezigheid van verschillende federale instanties. Ondanks deze kennis kiezen duidelijk veel gebruikers ervoor om toch op 8kun te blijven. Er blijkt echter ook in bepaalde mate van Telegram³² gebruikgemaakt te worden.

Question for all of the feds monitoring this board

How does it feel to have to monitor 8kun all day? Do you really believe you're helping your country by doing this? I bet when you joined the FBI you thought it was going to be like the X-files. You probably thought that you would be going on all sorts of adventures and that you would be America's first line of defense against the most deadly of threats. You probably thought you could brag to your friends and family about all of your exciting cases and all of the top secret information that only you and a few other people know. Maybe then they would finally respect you. Maybe then your parents would finally be proud of you. Instead, you spend your days browsing and obscure image board because your boomer bosses, who don't know anything about the internet, thinks it's some sort of neo-nazi terrorist website. Are you okay with this? Are you okay having to do this for the rest of your life? (502ada (OP) – 03/12/19 – 00:40:16)

Het wantrouwen dat op het forum heerst, wordt tevens opvallend doorgetrokken door het gebruik van verschillende complottheorieën. Deze spelen niet enkel een significante rol in het ondersteunen van hun gedachtegoed, maar ze bevorderen tevens het overheersende gevoel van wantrouwen. Een complottheorie kan gedefinieerd worden als een weergave van een gebeurtenis of meerdere gebeurtenissen die bewust het product is of zijn van een klein aantal machtigen, ongeacht het aanwezige bewijsmateriaal. Een complottheorie onderscheidt zich van échte pogingen om de

---

³² Met Telegram is het mogelijk om berichten, foto's, video's en bestanden van elk type te versturen. Het is ook mogelijk om groepen te maken voor maximaal 200 000 personen of kanalen die voor een onbeperkt publiek kunnen uitzenden (Telegram, s.d.).

waarheid aan het licht te brengen, doordat een complottheorie niet aanzien wordt als de meest plausibele weergave van de gebeurtenissen, gebaseerd op het aanwezige bewijsmateriaal. Zo'n theorieën staan ook voortdurend sceptisch tegenover elke 'officiële' weergave van de gebeurtenissen. Opnieuw zonder rekening te houden met het aanwezige bewijsmateriaal (Bartlett & Miller, 2010: 16-17).

the shooting was a false flag

The 2019 El Paso shooting was perpetrated intentionally by the US Government in order to draw media attention away from the murder of potential witness Jeffrey Epstein. The "manifesto" of the shooter was posted on old 8chan because anons on /pol/ *predicting* that a cover up shooting would occur. (((they))) wanted to shut down our voice in hopes that nobody would connect the dots. (73f474 (OP) - 26/11/19 - 17:23:29)

Er zijn verschillende bekende complottheorieën die regelmatig besproken worden op het forum, of zelfs een eigen thread hebben (bv. de Holofoax). Zelfs de aanslag in Christchurch wordt door velen in twijfel getrokken; Brenton Tarrant wordt door de ene groep gebruikers aanzien als een 'saint', terwijl zijn aanslag door een andere groep wordt ontkend. Daarnaast worden door gebruikers ook andere, minder of onbekende, theorieën aangehaald, bv. voor *white supremacy*.

>I don't agree with the whiteness being a result of blacks breeding because my belief is aryan race came from outside of this world (extraterrestrial genetics possibly), so my main fear is the possibility of white race legitimately going extinct...

>>That's fine, but in that case you should still rest assured that there is a motherland (or at least a mothership) where our people are safe and prospering. Perhaps we are just an experiment, a failed one even, but nevertheless one that they are still monitoring. Perhaps they will come back soon to set things right. (a382a5 - 22/12/19 - 01:41:46)

Hieronder worden kort de meest bekende complottheorieën (in het algemeen) die regelmatig circuleren op het forum behandeld.

QAnon

De aanhangers van deze complottheorie geloven dat het individu QAnon, ofwel Q, die verschillende berichten plaatst op 4chan en het voormalige 8chan (nu op 8kun), een hooggeplaatste ambtenaar is in de Verenigde Staten. Volgens Q zou de huidige president Donald Trump op het punt staan om een groep van pedofielen, globalisten en beroemdheden te ontmaskeren (*the great awakening*), die de Verenigde Staten achter de schermen zouden besturen - de zogenaamde *deep state* (CBS News, 2018).

Deze complottheorie wordt op het forum /pnd/ niet geaccepteerd, zij die hier over posten, worden gebannen. Vermoedelijk komt dit door het feit dat de QAnon-volgers het hebben over *jewish supremacy*, dat volledig het tegenovergestelde inhoudt van het algemene discours van *white supremacy* en antisemitisme dat /pnd/ overheerst.

"We came here for a reason" -Q

As for the **JQ**, if you think we're all anti-semites, *research our claims of jewish supremacy in media/gov./finance/entertainment* [nadruk toegevoegd] before weighing in. How else do you think we came to our ideas? Do you think Q would choose a collection of idiots who have an ideology of hating people for no reason? (/QResearch forum, 8kun)

>Did anyone decipher Deborah birx [Amerikaanse Arts] blinking in morse code behind POTUS [President of the United States] during his speech when he mentions hidden scourge? **(USER WAS BANNED FOR THIS POST --- Q POSTERS OUT)**

>>Get back to your containment board, you useless fucking race traitor. Your hoax doesn't belong here. (e4ee43 – 31/03/20 – 21:48:58)

Hoewel deze complottheorie ontstaan is op de voorganger van /pnd/, waar Q het eerst verschenen zou zijn, verwijderd het huidige forum alle berichten en gebruikers gelieerd aan QAnon.

Holohoax

De Holohoax is zeer aanwezig op het forum, wat niet onlogisch lijkt door het overheersende antisemitisme. Kort uitgelegd; de volgers van deze complottheorie ontkennen de gebeurtenissen van de Holocaust. Op het moment van schrijven bestaan er twee aparte threads die volledig toegewijd zijn aan het ontkrachten van de Holocaust; de ene wordt gevuld met 'fake' foto's van de Holocaust en de 'originele' versie, de andere wordt zowel gevuld met 'fake' foto's als met infografieken, krantenartikelen, boekbronnen en meer.

"Six million Jews killed in gas chambers disguised as shower rooms in the best documented genocide in world history, and yet there are no bodies, no murder weapons, i.e. gas chambers disguised as shower rooms, and no documents." (Holohoax101, s.d.)

This thread again. Why doubt the holocaust?

A picture of Dachau, the first camp liberated by the allies. The people here look healthy in contrast to the pictures we usually see.

Another prisoner of Dachau.

Because they say that Hitler killed the jews, even though hed had them in camps for seven years. He could have starved them, but instead he used gas chambers and incinerators powered by GASOLINE because it was "cheaper". Even though Germany was short of oil and had to develop thermodepolymerisation. Which is totally what the Khmer Rouge did during their genocide. Except they didnt.

In addition to this fact. Although Hitler hated the jews, he was also more than slightly christian and thus didnt want to exterminate them. Which might explain why he bought the island of MADAGASCAR from France, in order deport the Jews there.

The Jews also say there are 6 million dead. Yet they have no records or bodies to prove this. Only estimations which say that Auschwitz incinerated 5000 a day, with its 6, one man incinerators, who were allegedly also operated by Jews.

Also, the Germans would have had to have the strength of the Ubermensch to move 5000 bodies a day. Coincidentally, out of Ubermensch, mensch is a Jewish word which means something akin to white knight. Which has to be expected for "gods chosen people."

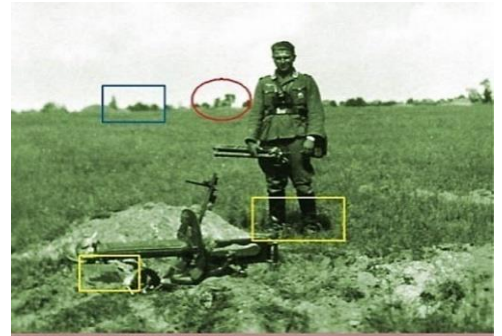
But above all else that proves it is a lie. Is the Jews treatment of Palestinlans and their neighbors. That they paint themselves as victims and humanists, yet are engaged in a partide with them. What i say is judge them by their deeds.

And, if you happen to be Christian and biased in favor of jews so that you think they can do no wrong. Consider that the old testament predicts that there will be a satanic synagog placed in Israel.

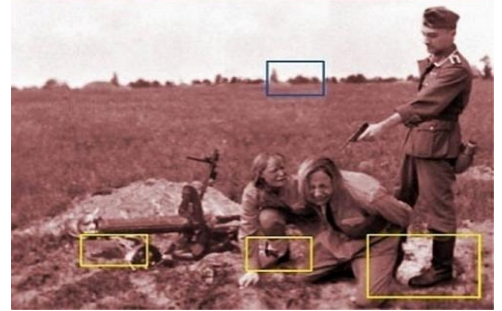
The real cause of starving jews in the camps can perhaps be attributed to the allied bombing of the germain rail lines, through which food was brought through. Forcing germans to make the simple decision between feeding prisoners or their soldiers.

This however, shortened the war by several months and perhaps saved many more lives than were actually lost in reality.

Now you know, you cannot un-know.

Shown on CHARONBOAT.COM

White genocide

De naam van deze complottheorie spreekt voor zich: er is een genocide van het blanke ras aan de gang. In hoofdzaak wordt hier gesproken over niet-blanke migratie naar blanke landen, en rasseninmenging bij voortplanting. De demografische verschuiving en geboortecijfers vormen het grotere geheel van deze complottheorie. Daarnaast worden meermaals stijgende criminaliteitscijfers aangehaald, die door de volgers in verband gebracht worden met de stijgende niet-blanke populatie.

"They say they are anti-racist. What they are is anti-White.

"ANTI-RACIST" is a code word for ANTI-WHITE"

"DIVERSITY" is a code word for WHITE GENOCIDE." (whitegenocide, s.d.)

<p>"DIVERSITY"</p> <p>MEANS NO WHITE COUNTRIES</p>	<p>"DIVERSITY"</p> <p>MEANS NO WHITE CITIES</p>	<p>"DIVERSITY"</p> <p>MEANS NO WHITE NEIGHBORHOODS</p>	<p>"DIVERSITY"</p> <p>MEANS NO WHITE PEOPLE</p>
--	---	---	---

#whitegenocide / whitegenocide.info

The Great Replacement

Wanneer over *The Great Replacement* gesproken wordt, gaat het exclusief over de vervanging van het blanke ras. Het is een onderdeel van de *white genocide* complottheorie, en is zeer aanwezig op het forum. Beide benamingen worden regelmatig door elkaar gebruikt. Het lijkt veilig om te stellen dat bijna iedere gebruiker gelooft in *white supremacy*, en dat een groot deel van hen gelooft in de genocide van het blanke ras.

“Of all the different races of people on this planet, only the European races are uniquely facing the possibility of extinction in a relatively near future.” (The Great Replacement, s.d.)

Volgens de aangehaalde cijfers is het blanke ras een minderheid aan het worden in de ‘blanke landen’. De volgers geloven dat in de nabije toekomst geen sprake meer zal zijn van een ‘blank ras’.

>because I am part white, and identify as white first and foremost

>>If you're part White, you're not white, stop lying to yourself, also you'll get the bullet you fucking mongrel. (283fda – 22/12/19 – 08:04:01)

Daarnaast wordt, in mindere mate, verwezen naar het Kalergi Plan. Richard von Coudenhove-Kalergi wordt aanzien als de grondlegger van de pan-Europese beweging die ernaar streefde het nationalistische Duitse ideaal van rassengemeenschap te vervangen door een etnisch heterogene en inclusieve Europese natie gebaseerd op een gemeenschappelijke cultuur. De strategie was om niet-Joodse Europeanen uit te roeien door middel van rassenvermenging, terwijl Joden relatief zuiver en samenhangend zouden blijven (Martinez, 2016). Ondertussen weten we dat dit plan allesbehalve binnen de idealen van het overgrote deel van de /pnd/ gebruikers valt.

>You can be a minority/jude and still support varying degrees of nationalism. Im a spic so obviously dont support a white ethnostate but I am interested in hanging all traitors and commies from trees. Never mind what the race purists think. You can still be a valuable member of the community without being part of muh superior race

>>lol when us Whites go, you brown savages will descend back into chaos and you will once again be the slaves of jews, just like you were in the past. you are nothing without White people and you are subhuman. (8843ba – 19/12/19 – 19:53:45)

>Because the government no longer represents our interest. We need to form an ethnostate not stop niggers and subhumans from being niggers. Also, they have COVID, they are all gonna die of it anon. I have time to wait. (d56c7a – 06/06/20 – 03:05:34)

Het blijft echter zo dat een beperkt aantal gebruikers een iets genuanceerder standpunt inneemt. In (1) zien we dat het antwoord van de /pnd/-gebruiker een iets genuanceerdere blik op *The Great Replacement* toont, door aan te geven dat de blanke Europeaan in de ogen van de niet-blanke aanzien wordt als een 'subhuman'. In (2) en (3) zien we een nuance terugkomen voor de voortplanting van het blanke ras.

(1) >So, who here actually believes that anyone who is not white is "subhuman?" What is the great replacement, in your views? Expose me to some more of your thought processes. I'm genuinely curious. >>To us, they may be considered subhuman, or at least a different species of hominid. Amongst themselves they would be considered human and we would be considered subhuman. The Great Replacement, while also being our holy scripture by St. Tarrant, is the subversion of immigration law by the judaistic billionaire class to replace the native populations in western nations with more pliable, lower on the IQ bell curve species of hominids so they can save more money and live as the undisputed overlords of their cattle class. European hominids are known for their rebellious nature in particular, and therefore must be replaced according to the Kalgari Plan. (922c48 – 29/02/20 – 23:15:29)

(2) >Have a small number of children (one or two), never tell your children about their kike history. You're ¼ kike, Hitler stopped caring past 1/8th. If you don't raise your kids as kikes, you're fine. Regardless, you should still minimize the impact of your kike blood on humanity, so fewer kids is better. (I understand you will still want kids, but try to keep it below replacement level.) (16bc1d – 15/01/20 – 00:59:47)

(3) >[...] As far as reproduction goes, just get a nigress and have a couple mixed kids. You'll get the joy of parenthood and you'll do your part in reducing Jew bloodlines as mixed race people are less fertile than single race. (3043a6 – 27/01/20 – 01:40:54)

ZOG - Zionist Occupation Government

Deze complottheorie gaat over de overname van westerse regeringen door Joden. Volgens de volgers is echte keuze een illusie, want ongeacht op wie gestemd wordt, de status quo blijft hetzelfde. De regeringen zouden beheerst worden door 'verraderlijke zionisten' die de belangen van Israël behartigen ten koste van de belangen van hun eigen land of staat (Renegade, 2016).

Ook deze theorie is in grote mate aanwezig op het forum. Voor het grootste deel van de gebruikers lijkt alles overgenomen door de Joden, zelfs hun 'safe space' /pnd/. Dit speelt onder andere ook een rol in het grote wantrouwen ten opzichte van elkaar. De schrijver van een opmerking die milder staat ten opzichte van Joden wordt al snel bv. een 'kike' genoemd.

>seriously WTF anon...it is a kike. They all need extermination for their crimes against humanity. You 'anne frank'd' mother fuckers are a real problem. (6bf8fb – 15/01/20 – 03:37:56)

4.2 'Saint' Brenton Tarrant?

Op 15 maart 2019 pleegde Brenton Tarrant een aanslag op twee moskeeën in Christchurch, Nieuw-Zeeland. Tarrant was op het moment van de feiten een 28-jarige blanke Australiër. Hij is, naar eigen zeggen, opgegroeid in een arbeidersgezin met een laag inkomen. Hij heeft geen hogere opleiding. Twee jaar voor de aanslag zouden verschillende gebeurtenissen de aanleiding zijn geweest voor de drastische verandering in zijn gedachtegoed. Deze gebeurtenissen zijn onder andere de aanslag in Stockholm op 7 april 2017, de kandidaten van de Franse verkiezingen in 2017 en de "invasie van niet-blanken" in de Franse steden. Als gevolg van deze gebeurtenissen zou zijn gedachtegoed zijn afgewend van het streven naar een democratische, politieke oplossing. Het heeft geleid tot "het geloof dat een gewelddadige, revolutionaire oplossing de enige mogelijke oplossing is" voor de huidige crisis (Brenton Tarrant manifest, 2019).

Brenton Tarrant wordt aanzien als een 'lone actor', omdat hij zijn aanslag alleen heeft uitgevoerd. De sociale context waarin hij zich heeft begeven wordt hiermee niet in acht genomen. Hij kondigde de ochtend van 15 maart 2019 op het forum /pol/ van 8chan zijn aanslag aan, samen met een link naar zijn Facebook-live, waar hij alles zou filmen en live de wereld insturen. Zo kon iedereen zijn acties volgen.

*Well lads, it's time to stop **shitposting** and time to make a real life effort post [nadruk toegevoegd]. I will carry out and attack against the invaders, and will even live stream the attack via facebook.*
(Brenton Tarrant (OP) - 15/03/2019)

Zijn woordgebruik laat blijken dat hij zich wilde bewijzen ten opzichte van de andere gebruikers: het was tijd om er écht iets aan te doen. Sinds de aanslag wordt hij door een groot deel van hen dan ook geëerd. Ze maken memes over hem en verspreiden zijn manifest en livestream, zoals hij expliciet had gevraagd. Tarrant wordt op regelmatige basis aangehaald op het forum, zowel op een 'positieve' als op een negatieve manier.

Zoals eerder vermeld werd, is er ook een grote groep gebruikers die Brenton Tarrant allesbehalve eren. Zelfs een aanslag van dergelijk formaat kan niet op tegen het altijd aanwezige klimaat van wantrouwen. Tarrant, waarvan we kunnen zeggen dat hij door het grootste deel van de wereldbevolking aanzien wordt als een extreemrechtse terrorist, wordt door een aanzienlijk deel van de extreemrechtse gebruikers op /pnd/ toch gezien als een mislukking of hoax.

>you spend your days browsing an obscure image board

>>Excuse me, what? 8ch [8chan/kun] is no longer obscure, and you can thank Brenton Tarrant and those other 2 shooters [El Paso en Poway] who killed people in the Jewnited States for that. Sadly, this place is inevitably going to turn into cuckchan 2.0 (a.k.a Reddit 3.0³³). I was a fun ride, lads, but the fun is officially over now. (c731f2 – 03/12/19 – 02:40:33)

De voornaamste reden waarom de aanslag in Christchurch als fake wordt bestempeld, lijkt het gebrek aan antisemitisme in zijn manifest; een gebrek aan *naming the jew*. Tarrant koos er bewust voor om zich te focussen op de islamitische 'binnendringers'.

Why Tarrant is a suspicious figure

The most vocal people on this board, specifically agents and bots all try to push the fake Christchurch shooting. In any sane attempt to call out this shooting for the Israeli spyop [spionage] that it was, chatbots usually reply with "ok Ahmed" and they gay cartoons of Tarrant, but for the *shills*? There's no limits to the mental gymnastics that they'll use, from "the fact that the shooting looks real means it was" to "when Tarrant said he was okay with Israeli jews, he actually meant the opposite". However, catch the *shills* with this question:

>Tarrant visited Israel

and they'll smugly reply

<he traveled the world, just because he went to Israel doesn't mean he's an Israeli agent
Now, all you *shills* and *yids*, explain the inherent in explainable hole in the fact that he went to Israel. Tarrant's supposed to be a regular working-class Aussie. What other countries did he go to? (549ea2 (OP) – 18/03/20 – 23:10:07)

Tarrant wordt door de groep van ontkenners verweten te werken voor de Joodse gemeenschap als een Mossad-agent³⁴. Naast het feit dat hij geen Joden rechtstreeks heeft geïdiseerd en vroeger Israël heeft bezocht, zou zijn aanslag ook bepaalde voordelen meedragen voor de Joodse gemeenschap.

>What Jewish interests did his aesthetic kebab removal serve [de aanslag in Christchurch]?

>>Gun hysteria, portraying muslims as victims (a fucking Kiwi minister wore a scarf over her fucking head ffs), and locking the discussion in the false dichotomy of "kill or not to kill muslims" when the source of evil lies elsewhere and you fucking know it you fucking *shill*. (be17e1 – 22/03/20 – 15:48:31)

Eerder werd al gezegd dat antisemitisme overheerst op /pnd/. Alle rassen behalve het blanke ras zijn duidelijk minderwaardig ('subhumans'), maar in het grootste deel van de gesprekken valt op dat 'de Jood' nauwelijks of niet als een mens wordt beschouwd. Zij worden het vaakst aangeduid als de oorzaak van al het 'kwaad' – en spelen dus een grote rol in meerdere complottheorieën. Ze zijn bv. ook de oorzaak van de migratiegolf.

>Killing Muslims instead of Jews is like taking painkillers for your illness instead of a fuckin cure.
(8aca1d – 22/03/20 – 05:33:20)

---

³³ Reddit is een sociale nieuwswebsite waar gebruikers zelf berichten kunnen plaatsen via communities die worden gevormd op basis van interessegebieden (Reddit, s.d.). Dit is een gereguleerde (en gematigde) website, waardoor de gebruikers van 8kun hier niet positief over zijn.

³⁴ Geheime dienst van Israël.

Tarrant heeft volgens de ontkenkers dus de foute groep geïdëeerd. Naast deze absolute ontkenkers zijn er ook gebruikers die de aanslag zelf wel erkennen, maar ook vinden dat Tarrant niet de 'juiste' slachtoffers heeft gemaakt. Er wordt door hen echter absoluut niet gerouwd om de slachtoffers die hij wel heeft kunnen maken.

>lol stay mad faggot! the average weight of a man (and not all of those dead mudslimes were men, some were women children) is 194 pounds. Since he killed 51 sand niggers, he removed around 8,000 – 9,000 pounds of sand niggers. that means he heroically executed around four tons of subhumans lol that is more than you will ever accomplish in your life shitskin hahaha

>>This is just stupid. Everyone Tarrant killed was replaced 3 fold within 24 hours. Even school children know that if you want to remove the weed, you have to kill the root. All Tarrant did was clip some leaves. (fb4c44 – 11/12/19 – 20:24:53)

>He saw different types of muzzies. Those that stayed in their own lands weren't a problem, and he didn't target them. He targeted the ones he felt were trying to take over the west. He wasn't perfect, but at the same time I won't call this a waste of time. He killed people who were part of the problem. (a6e007 – 11/12/19 – 20:26:24)

Manifest: The Great Replacement

Samen met de aankondiging postte hij tevens zijn manifest, genaamd 'The Great Replacement', naar de gelijknamige complottheorie. Dit document beschrijft in detail waarom hij tot dit punt was gekomen. Hij heeft verschillende vragen beantwoord, waarvan hij verwachtte dat ze gesteld zouden worden. Mocht hij niet overleven, liet hij het 'waarom' achter. Het manifest telt 107 bladzijden – waarvan het grootste aantal gewijd is aan zijn ideeën die verspreid moeten worden – en is dus te omvangrijk om hier volledig te behandelen.

Het manifest biedt echter een inkijk in de gedachtegang van zo'n extreemrechtse dader. Het internet wordt door Tarrant expliciet aangehaald als het belangrijkste medium om informatie te verkrijgen.

From where did you receive/research/develop your beliefs?

The internet, of course. You will not find the truth anywhere else. (Brenton Tarrant, 2019)

Op /pnd/ zien we dat dit manifest nog steeds gedeeld wordt, en dat zijn volgers dit zelfs omschrijven als een 'heilig document'. Daarnaast roept hij de lezers van zijn manifest ook op om actie te ondernemen.

What do you encourage us to do?

Make your plans, get training, form alliances, get equipped and then act. The time for meekness has long since passed, the time for a political solution has long since passed. Men of the West must be men once more. (Brenton Tarrant, 2019)

Hoewel de gebruikers duidelijk verdeeld zijn over de echtheid van de aanslag en zijn motieven, blijft het zo dat hij via 8chan een groot publiek heeft bereikt om te tonen hoe het kan zijn. Zoals we tijdens de analyse zullen zien, vervullen de aanslag en het manifest een inspirerende rol.

4.3 Differentieel-associatieproces

4.3.1 Crimineel gedrag wordt aangeleerd

Crimineel gedrag is niet erfelijk. Het individu moet criminele gedragingen aangeleerd krijgen, voor het in staat is om deze uit te voeren.

Deze stelling werd onderzocht door te zoeken naar expliciete reacties in verband met het aanleren van crimineel gedrag in het algemeen. De meest opvallende reeks reacties houdt verband met de aanslag in Christchurch. Zoals eerder werd gesteld, wordt hij door een groot deel van de gebruikers aanzien als een held, of zelfs een 'heilige'. Hij heeft niet alleen veel volgers gekregen, maar hij werd ook een soort van leermeester. Niet alleen over hoe het kan zijn, maar ook over hoe het beter kan. Ook voor de groep van gebruikers die vinden dat hij de verkeerde slachtoffers heeft gemaakt, vervult hij dus een inspirerende rol – want het kan beter.

Why action is necessary

Action is necessary, and it has been long overdue. The current state of affairs doesn't allow a time window for democratic solution. Times have long passed to expect progress, liberty, development and mutual understanding in the world torn apart by racial and ethnic conflicts based on the inherent nature of the social order. [... .] We must fight NOW; because in two generations already there will be no more Europe but in name. *As Brenton Tarrant expressed it, "Enjoy life but don't forget your duty to your people"; our duty is action, and there are no limits as to its extent* [nadruk toegevoegd]. Nothing short of decisive, radical actions can protect us from the ongoing ethnic replacement. Give us a suitable answer to the demographic warfare! (c6e383 (OP) – 08/02/20 – 09:58:36)

ITT [In This Thread]: Retards who entirely missed the point of Saint Tarrants attack Tarrant did not attack the mosque because he thought killing all muslims would solve all the west's problems. He attacked the mosque, and specifically livestreamed it, to show US, white men of the west, that it is possible to fight back, that it CAN be done. He chose the mosque because, in his own words, it was the most optically foreign building in New Zealand, and because Muslims were the most hated group of invaders in the west, and an attack on them would consequently receive the most support. He chose New Zealand in order to bring attention that there is no Western country which is free from white genocide, there is nowhere you can run and hide because if even tiny little New Zealand isn't free from the invaders, then where can you go? Tarrant has set the example. *There is NOTHING stopping you from following it and attacking a synagogue, as you claim he should have done* [nadruk toegevoegd]. Everyone claiming that he is a mossad or cia plant is at best a brainless retard, and at worst a **JIDF shill** themselves.

Brenton Harrison Tarrant is a hero and a saint. (2816e1 (OP) – 24/03/20 – 03:36:36)

Daarnaast wordt de aanslag ook gebruikt om andere gebruikers aan te sporen hetzelfde te doen, door het maken van memes. Hier is zelfs een volledige thread aan toegewijd.

De gebruikers van het forum worden dus geconfronteerd met criminele gedragingen, en hoe deze gepleegd werden of kunnen worden. Verder zullen we zien welke specifieke technieken worden aangeleerd.

In het algemeen zien we ook dat gebruikers vaak teruggrijpen naar het concept van 'redpilling', een term die uit de film 'The Matrix' afkomstig is:

You take the blue pill, the story ends. You wake up in your bed and believe whatever you want to believe.

You take the red pill, you stay in Wonderland, and I show you how deep the rabbit hole goes.

Er wordt getracht anderen de 'red pill' te geven en hen zo de 'waarheid' te laten zien (bv. door deze te verspreiden op sociale media of andere forums). Dit gaat dan vaak over extreem antisemitische en racistische 'waarheden' of 'the white genocide' in het algemeen. Het leerproces dat hier gevormd wordt, bevat verschillende motieven, drijfveren, rationaliseringstechnieken en attitudes die verder in de analyse behandeld zullen worden.

4.3.2 Sociale leeromgeving

Het leerproces vindt plaats in een sociale omgeving. De interactie met andere individuen zorgt voor het aanleren van criminele gedragingen, dit zowel door verbale als non-verbale communicatie.

Er is zeker sprake van een sociale leeromgeving, dit valt zowel expliciet als impliciet op te merken. Het is duidelijk dat het forum mee dient als een leerschool voor zij die 'de waarheid' willen kennen – wat gebeurt door de interactie met de andere gebruikers.

Hier kan Brenton Tarrant ook vermeld worden als een voorbeeld voor deze sociale leeromgeving. In zijn aankondiging op 15 maart, liet hij het volgende bericht achter:

I have provided links to my my writings below, *please do your part* [nadruk toegevoegd] by spreading my message, making memes and **shitposting** as you usually do. If I don't survive the attack, goodbye, godbless and I will see you all in **Valhalla!** (Brenton Tarrant (OP) – 15/03/2019)

Dit behoeft natuurlijk niet te veel uitleg. Het verspreiden van zijn manifest en de beelden van de aanslag wordt in meerdere landen uiteraard niet toegestaan, en hij roept de gebruikers van het toenmalige 8chan op om dit wel te doen.

Het forum wordt ook gebruikt om persoonlijke vragen te stellen. Andere gebruikers geven hier dan advies over, of geraken verwickeld in daaropvolgende discussies. Hier wordt dus expliciet gevraagd naar een oplossing – al dan niet legaal. Hieronder volgen vier voorbeelden van gebruikers om hulp hebben gevraagd voor hun persoonlijke doelstelling (1), (2) of probleem (3), (4).

(1) Mein Kampf Excerpt for School?

I am going to try and redpill my students in a political science class by having us all read excerpts from Mein Kampf, anyone know of the best parts to read? Are there any that aren't adulterated by the Jewish press that are easily available? Its an elective course and I can teach whatever the hell I want basically. Going to give them Chapter 10 of part about Race and struggle. But want something to help discuss the **JQ** or anything else. (af5377 (OP) – 19/02/20 – 02:54:57)

>>Put quotes in front of them and ask them to connect which historical figure said it. Use politically incorrect quotes from leftist figures and then use a Hitler quote where he sounds reasonable, or complimentary of others. Ask students to connect the quote to the individual, and it will be a good Segway into the discussion [... .] (f7be54 – 19/02/20 – 03:18:20)

(2) Jews vs. Niggers

I'm lurking around for a while now. And I'm a jew, not religiously, but anyway, my family is jewish so I'm a jew. I really can identify with a lot of the ideas in this board. I hate niggers and mexicans and arabs and asians and I want america and europe to be exclusivly white and leaded by strong men. But I'm struggeling if there would be a place for me? Most people who think like me say, they don't like

the jews or that jews are the deeper problem... But am I the problem? I would fight for my country. What do you all honestly think? (9d6d24 (OP) – 18/12/19 – 17:09:53)

>>The only way you can possibly ever hope to prove yourself is by becoming a serial killer that only kills Jews. (a4d92c – 18/12/19 – 17:34:06)

>>There is no future for jews. You are inferior subhumans, akin to animals. Your failures and desperation are showing everywhere. All jews will be killed soon. (5fc31d – 19/12/19 – 12:11:27)

>>Tough question. Personally, I don't really see a problem with that as long as you fight for the 14 words³⁵ with conviction. But, I have to admit, that it's pretty hard for me to trust you nevertheless. You have to earn our trust and be loyal to our cause. Don't switch sides, or pussy out when pressure is applied to you. (9ef5c2 – 19/12/19 – 18:46:25)

(3) Guess I should just kill myself

This Christmas I decided to track down my ancestry. My Father's side was interesting. Lots of mafia and enforcers, Irish and Italian. It explains the anger and child abuse, but I was glad to learn it either way. My mothers side is mostly english, except for my grandmother. She is Polish, and left to escape Hitler. Yup. Found out over Christmas that I'm a Jew. My original plan was to make enough money to pay off student loans and then live off grid with my gf, soon to be wife. Now I'm conflicted. This is either a terrible curse, fantastic opportunity, or both. Tbh [To be honest] I'm tempted to switch sides and get my own **goyim**. What would you do in my situation? (76e1f9 (OP) – 14/01/20 – 23:45:55)

>>Back to Hell you go. Take a shotgun and put yourself out of our misery. (6bf8b – 15/01/20 – 00:53:12)

>>The fact that that you are considering going full jew is proof that you're already full jew. gas yourself. and try to gas some other jews in the process. (407906 – 28/01/20 – 00:57:12)

(4) What to do?

Recently I made the terrible mistake of joining the military. I've also become extremely Redpilled. I fucking hate Jews and now I am owned by them. What the fuck do I do? How can I combat this from within? (b0599e (OP) – 18/05/20 – 03:08:43)

>>Do your time to the absolute best of your ability. Reflect on your decision. Learn weapons and tech to the absolute best of your ability. Kill people and do what you are told to the absolute best of your ability; striving for excellence in all things. IF YOU MAKE IT OUT, you will be the better man for investing the time and effort into learning the system and understanding power, weapons, dynamics of command and military systems. (b74d13 – 18/05/20 – 19:08:18)

>>Trick question. You already are owned by the jews. What's your alternative? Work a regular job chasing paper? Who do you think owns the printing presses? Anywhere else you go you will have to keep your mouth shut or get fired, and it's not even about anything redpilled, it's about anything other than the most trivial mundane bullshit like sportsball or sitcoms. (f4d517 – 21/05/20 – 19:32:21)

---

³⁵ We must secure the existence of our people and a future for white children.

Met deze voorbeelden wordt duidelijk hoe deze interacties aanleiding kunnen geven tot het aanleren van criminele gedragingen. In dit onderzoek kunnen we niet met absolute zekerheid zeggen of deze reacties tot het leerproces van de vragende partij hebben bijgedragen, maar de aanwezigheid ervan zal naar grote waarschijnlijkheid wel enige invloed uitoefenen op hetzij de vragende partij of andere gebruikers. Het blijft namelijk voor een bepaalde tijd aanwezig op het forum en kan ook als informatie en inspiratie dienen voor de gebruikers die enkel passief op het forum aanwezig zijn.

Impliciet zien we eerder oproepen, of bepaalde stellingen verschijnen waar een discussie mee kan worden uitgelokt – zonder hier dus expliciet om te vragen, maar wel met de verwachting dat er op gereageerd wordt.

>Go eliminate **kikes** instead and get suicided by a cop. (efa27c – 27/01/20 – 07:31:45)

OPERATION BULLY THE JEWS

Psychological warfare is a amazing thing. Let's make 2020 the year of the great jewish **butthurt**. They have minds too, and those can be broken. Destroy the jews, not by taking their lives (for now) but by taking their minds. They will be powerless, and that's how we will destroy their order. Bully the jews online, leave them no room to rest, they will feel cornered everywhere they are and you know how paranoid the jews are, right? They will collapse in fear and will be rendered powerless. And that's how we will take back our World. We have the numbers, we have the autists, we have the smart guys, so let's bully some jews online! Turn their own weapons against them! No need to convince normies when we can just crush the jews with our minds! Provide any idea, memes, social media outlets in where to trigger jews. Let's get this doing bois. (ac4550 (OP) – 02/01/20 – 13:17:52)

>>How do you bully people who already feel bullied 100% of the time by everyone? With memes? Sorry, kiddo, but it's not a tactic that will work. Hundreds of civilizations and nations have killed, kicked out, ostracized, and denigrated the Jews for centuries and it hasn't worked. What makes you think spamming memes at them on twitter is gonna do the trick? (7b6e9e – 02/01/20 – 14:34:50)

Daarnaast zien we ook dat gebruikers regelmatig gecorrigeerd worden wanneer ze 'fout' taalgebruik hanteren, of een te genuanceerde positie innemen.

>Black people literally disgust me.

>>Black people is a social construct. The correct way of referring to them is nigger. (b9d90e – 28/11/19 – 01:15:53)

>Niggs [Niggers] are just the tool of the jew. I feel sorry for them tbh, their culture and traditions have been erased and now they have no sense of who they are beyond "muh Dick" and demanding gibs.

>>dont feel sorry for niggers. go kill yourself centrist. (6fa505 – 30/11/19 – 18:39:12)

>If a Nazi posts a manifesto and the fed sees it and alerts local authorities in time for them to intervene, it's worth it, no?

>>no. why would a lack of dead subhumans be a good thing? (ab95a7 – 04/12/19 – 09:27:22)

Op non-verbaal vlak wordt gecommuniceerd via memes, al wordt overduidelijk meer op een verbale manier gecommuniceerd, of met een combinatie van beide. Memes zijn een zeer populaire vorm van communicatie, en bieden de mogelijkheid om op een laagdrempelige en 'humoristische' manier bepaalde gedragingen en ideeën over te brengen. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

Trump is bad because he is like Hitler

Trump is good and he isn't like Hitler

Trump is bad because he isn't like Hitler

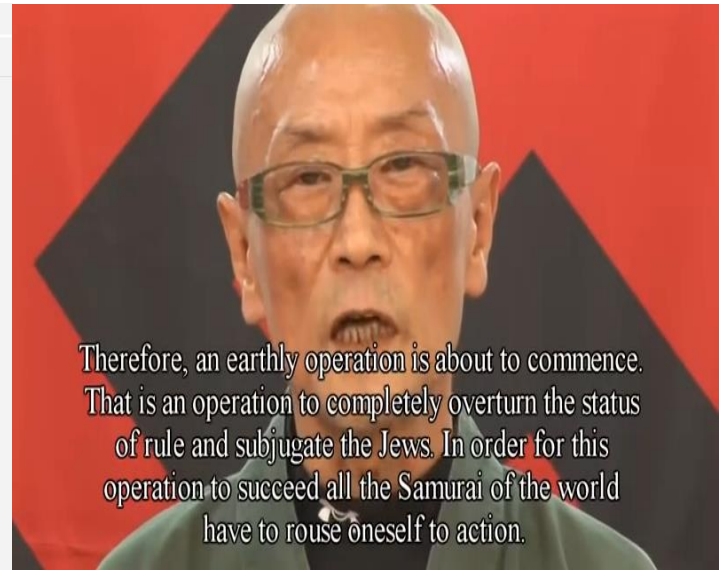
Een laatste manier waarmee gecommuniceerd wordt, zijn video's en muziek. De video's zijn zowel (gecompileerde) speeches van bv. Hitler, als video's van gebruikers zelf.

KAI MURROS - WE WILL MAKE THEM PAY

WATCH

511 10 0
First published at 09:13 UTC on June 24th, 2019.

Muziek komt minder vaak aan bod, maar is ook een aantrekkelijke manier om individuen aan te zetten tot bepaalde gedragingen of om gedachtegoed over te brengen. De mogelijkheid bestaat immers om hier een catchy lied van te maken, met bv. tekst die rijmt, zoals in het volgende voorbeeld: Moonman's Dad – White Pills.

Low-time preference. High IQ.
The white man is destined to battle with the Jew.
I use Nordic Runes. Sacred magic of **Kek**.
With one whisper to the gods, I'll break a nigger's neck.
You best be careful when approaching this wizard.
You shall not pass. Jews, **Spics**, and Niggers.
[... .]
Show up to your house at night. I am proud that I am white.
Right-wing death squads back for round two.
Cannot be blackpilled³⁶ by the Jews.
Close the borders, lock the gates.
Stop the rape, Pizzagate³⁷.

³⁶ In deze context een catastrofale voorspelling voor de toekomst, die niet noodzakelijkerwijs gegrond is in de werkelijkheid. Een negatief geworden 'redpill' (Urban Dictionary, 2016a).

³⁷ Complottheorie tijdens de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2016.

4.3.3 Intieme persoonlijke groepen

Het grootste deel van dit leerproces vindt plaats binnen intieme persoonlijke groepen, bestaande uit significantie individuen voor het individu dat het leerproces ondergaat. Hier spelen persoonlijke interacties een belangrijke rol, onpersoonlijke vormen van communicatie zijn relatief onbelangrijk in het ontstaan van criminele gedragingen.

Zoals eerder werd vermeld, is op het forum een hoog niveau van wantrouwen aanwezig. Van een intieme persoonlijke groep is dus absoluut geen sprake. Hoewel de meerderheid van de gebruikers /pnd/ wel als een soort gemeenschap aanzien, kunnen we niet spreken van enige intimiteit. Deze individuen betreden de site volledig anoniem, en kunnen elkaar niet bereiken buiten de grenzen van het forum. Geen enkele gebruiker zal namelijk zomaar zijn identiteit vrijgeven, of iets in die aard dat ze geïdentificeerd zouden kunnen worden. We weten al dat de gebruikers zich zeer bewust zijn van de aanwezigheid van verschillende federale overheidsdiensten, wat een grote rol speelt in de gevoelens van wantrouwen.

>There is no whitepill³⁸, we all need to work together and make them
>>how do we organize and mobilize? all boards are FLOODED with feds making it nearly impossible to actually socialize and mobilize in case SHTF [shit hits the fan] (8d33be – 29/12/19 – 05:36:33)

Het grootste deel van de gebruikers zijn kritisch, cynisch en onvriendelijk ten opzichte van elkaar. Door enkelen wordt naar elkaar verwezen als 'brother', maar zij lijken sterk in de minderheid te zijn. Het hoogste niveau van 'intimiteit' dat aangetroffen werd, was neutraliteit.

>What a failure [Brenton Tarrant]
>>After all this effort, I expect that you take up the arms and go shoot up some jews and Israelis yourself. But you won't do anything, *you worthless piece of shit obese nigger* [nadruk toegevoegd]. You will just keep floating on the internet until the end of the world shitting on a brave young white man who actually DID something to fight the invaders irl [In Real Life], for a change. But don't worry, Coronachan [Coronavirus] will take care of people like (((You))), one way or the other. (000000 – 23/03/20 – 15:05:09)

>Explain what he [Brenton Tarrant] achieved for me then. From where im standing the only noticeable effect was that there was immediate gun grabbing in NZ afterwards. That is legitimately the only long term impact he had, the mud population was probably back to where it previously stood like a week after the attack. Best case scenario he was a fucktard, worst he was some sort of alphabet asset. You're retarded if you think he changed anything for the better. Breivik achieved more than him and

---

³⁸ Het zich bewust zijn van een moeilijke situatie of positie en een vechtende "can do" houding hebben, het niet opgeven. Samen met het bereiken van bepaalde dingen binnen de moeilijke situatie (Urban Dictionary, 2017c). Het bereiken van deze dingen worden op het forum als whitepills gebruikt om individuen moed in te spreken - het is nog niet verloren.

that guy was a fucking faggot too.

>>You're just repeating yourself at this point, CIA nigger. Why don't you go suck more Soros dixs. So you can get some slave buxs. And buy some coom produxs? You filthy AIDS ridden globohomofaggot. (b790dd – 17/02/20 – 20:07:48)

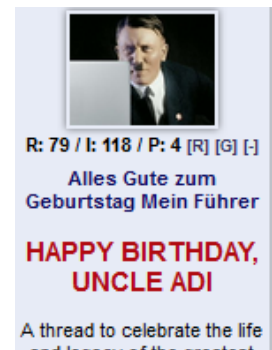
>You don't belong here. go away. kill yourself. don't come back to this site. die motherfucker. (65179b – 15/02/20 – 06:21:51)

In het algemeen waren intiemere gevoelens terug te vinden wanneer gesproken werd over de gemeenschap als een geheel, deze zijn echter nog steeds in de zware minderheid – de gemeenschap als geheel wordt door veel andere gebruikers niet vertrouwd, en dus niet geliefd. Voor hen is het voornamelijk een plaats waar ze met hun gedachten terecht kunnen, omdat er geen volwaardig alternatief bestaat.

>I am so alone, is this my cherished place where i am reminded never to rest, never to slacken, never to grow tired? [... .] When I find the few moments of peaceful rest I get I feel an empty place in my heart where I could find some truth and connection, is it here? (c9084e – 25/02/20 – 05:37:20)

>Probably by not posting on a glownigger honeypot. They delete all my post that point out this glownigger shithole. And this one will also be deleted. Armed action is the only solution. Remember police can only catch you by motive and linking you to how you know the victim. (217d05 – 12/04/20 – 00:29:59)

Er lijkt echter wel sprake te zijn van bepaalde significante individuen, zoals bv. Brenton Tarrant en Hitler. Dit is natuurlijk niet voor elke gebruiker hetzelfde, zoals we bij Brenton Tarrant hebben gezien, maar ze spelen desalniettemin een significante rol. Rechtstreekse persoonlijke interacties met hen zijn uiteraard niet meer of slechts beperkt mogelijk, maar ze hebben beiden wel voldoende onpersoonlijke vormen van communicatie achtergelaten om deze rol te kunnen vervullen. Zoals we in het onderdeel van Brenton Tarrant hebben gezien, is hij een belangrijke leermeester en heilige voor een groot deel van de gebruikers. Ook Hitler vervult een dergelijke rol. De bekende leus "Hitler did nothing wrong!" komt regelmatig terug, en hij heeft zelfs persoonlijke threads gekregen om zijn verjaardag te vieren.

>Coronochan [Coronavirus] has blessed my world, people recognise its Hitlers birthday and they have all the time in the world now, to watch some neat documentaries and read some interesting stuff about the holohoax. I for one am there for those people, to reach out my hand to them and guide on a journey that will change them forever; as it has changed me. Sieg Heil, Sieg Heil, Sieg Heil! (8adabe – 20/04/20 – 18:44:16)

Op het forum wordt vaak gebruikgemaakt van onpersoonlijke vormen van communicatie. Er worden verschillende krantenartikelen, boeken, foto's etc. gedeeld als informatie voor zij die 'de waarheid' willen leren kennen (redpilling). Daarnaast worden deze onpersoonlijke vormen ook gebruikt als argument of discussiepunt, zonder dat hier geschreven tekst aan wordt toegevoegd. Het wordt dus effectief gebruikt als een op zichzelf staande vorm van communicatie. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

R: 52 / I: 36 / P: 1
[R] [G] [I]
/pnd/ Required Reading Thread
This is part one of a series of threads for thinking nationalist men. The first author of prime importance is Hegel. Attached are select pdfs

THE TRUTH ABOUT RACE

Myth #1: "Race has no biological basis"

Fact: There are very accurate ways to determine someone's ancestry based on DNA such as principal component analysis.

When you sample many individuals across the globe and map them, you notice an overall clustering pattern where you can identify populations and races.

This clustering is a natural consequence of divergent evolution due to geographical isolation and differing environmental pressures. That Homo sapiens encountered since migrations took place.

Africans are consistently separated from the rest and this is due to the fact that they have been evolving separately for more than 40,000 years and unlike the rest, they don't have any Neanderthal admixture.

Wang et al. "Worldwide human genetic history inferred from genome-wide patterns of variation." *Science* 2008 Feb 13;318(5881):1303-4.

Myth #5: "Racial differences in intelligence are explained by socio-economic factors"

Fact: Multiple studies across several decades show that even when you account for income, parenting and other factors, the gap between blacks and whites persists at all levels.

Table 2. Mean SAT Mathematics and Verbal Scores by Family Income for the 2003 College-Bound Cohort

Family Income	Black Test Scores	White Test Scores
Less than \$10,000	392	381
\$10,000 to \$14,999	395	396
\$15,000 to \$19,999	400	405
\$20,000 to \$24,999	409	413
\$25,000 to \$29,999	411	416
\$30,000 to \$34,999	419	426
\$35,000 to \$39,999	422	430
\$40,000 to \$44,999	431	439
\$45,000 to \$49,999	441	450
\$50,000 to \$59,999	448	452
\$60,000 to \$69,999	448	457
\$70,000 to \$79,999	461	458
\$80,000 to \$89,999	465	468

Wolpin, David. "Wide racial gap persists in education testing." *The Charlotte Observer*, September 22, 2013.

Myth #6: "There isn't significant genetic distance between races"

Fact: If we used the same standards of taxonomic classification we use for animals, Homo sapiens would have a number of subspecies.

Africans are clearly separated from the rest of mankind and the genetic distance between Eurasians and Africans is higher than the distance between many subspecies of animals.

Table 1. Genetic Distance (F_{ST}) between Populations

Species	Genetic Distance (F _{ST})	Recognized subspecies
Humans	~0.1	0
Chimpanzees	~0.7	4
Leopards	~0.8	6
Elephants	~0.8	7
Tigers	~0.8	7

Wang, Michael. "Human population genetic structure: insights from the HapMap." *Journal of Human Genetics* 14 (2003): 189-201.

Myth #2: "Race is a social construct"

Fact: Even those racial groupings such as Hispanics match genetic profiles with high accuracy while Africans, Europeans and East Asians match genetic profiles with perfect accuracy.

Even if a hypothetical continuum existed, it wouldn't imply equality. If that was the case, since the point where yellow turns into orange and the point where orange turns into red are arbitrary social constructs, then yellow and red are the same color.

Wang, Han et al. "Genetic Structure, Self-Identified Ethnicity, and Cultural Identity in the Hispanic American Population." *American Journal of Human Genetics* 78 (2006): 288-295.

Myth #4: "Races have more variation within them than between them"

a.k.a. Lewontin's fallacy

Fact: The statement is only true when examining the frequency of different alleles between individuals at an individual locus and that's why it's called Lewontin's fallacy.

When scientists analyze geographically distinct populations such as Europeans, Africans and East Asians and measure genetic similarity over many thousands of loci, the results are entirely different.

The results instead show that individuals from one population are never more similar to individuals from different populations than to individuals from their own.

Wittmann, D. J. et al. "Genetic Similarity Within and Between Human Populations." *Genetics* 176 (2007): 251-259.

Myth #7: "There isn't qualitative genetic evidence for racial differences"

Fact: Multiple studies have pinpointed the genetic differences between Europeans, Africans and East Asians. The differences often relate to genes involved in neuronal processes, cognitive ability and the nervous system.

rs1218380 is a gene recently reported in various published neurological literature and developing brains, where it regulates neuronal morphology.

rs124850 is a gene involved in neuronal excitability, synaptic plasticity and dendritic arborization of hippocampal neurons.

East Asian populations (Japanese, Chinese) have the highest average frequency of beneficial alleles (BFA), followed by Europeans (85.5%) and Sub-Saharan Africans (85.4%).

Wang, Han et al. "Genetic Structure, Self-Identified Ethnicity, and Cultural Identity in the Hispanic American Population." *American Journal of Human Genetics* 78 (2006): 288-295.

Myth #3: "Race is only skin-deep"

Fact: Scientists have studied the level of genetic differentiation among different populations of human beings regarding different biological processes.

The populations studied were Africans, Europeans and East Asians and the nervous system accounts for a big deal of the variation, even more so than pigmentation.

Wu, Dong-Qing, and Ting-Ge. "Differences in Regional Differentiation among Human Groups." *BMC Evolutionary Biology* 11 (2011): 18.

Myth #8: "Individual successes disprove the relevance of race"

Fact: Scientific studies show European admixture is an excellent predictor of how successful a black person is.

Wang, Han et al. "Genetic Structure, Self-Identified Ethnicity, and Cultural Identity in the Hispanic American Population." *American Journal of Human Genetics* 78 (2006): 288-295.

Myth #8: "Individual successes disprove the relevance of race"

Fact: Scientific studies show European admixture is an excellent predictor of how successful a black person is.

Wang, Han et al. "Genetic Structure, Self-Identified Ethnicity, and Cultural Identity in the Hispanic American Population." *American Journal of Human Genetics* 78 (2006): 288-295.

Myth #4: "Races have more variation within them than between them"

a.k.a. Lewontin's fallacy

Fact: The statement is only true when examining the frequency of different alleles between individuals at an individual locus and that's why it's called Lewontin's fallacy.

When scientists analyze geographically distinct populations such as Europeans, Africans and East Asians and measure genetic similarity over many thousands of loci, the results are entirely different.

The results instead show that individuals from one population are never more similar to individuals from different populations than to individuals from their own.

Wittmann, D. J. et al. "Genetic Similarity Within and Between Human Populations." *Genetics* 176 (2007): 251-259.

Myth #4: "Races have more variation within them than between them"

a.k.a. Lewontin's fallacy

Fact: The statement is only true when examining the frequency of different alleles between individuals at an individual locus and that's why it's called Lewontin's fallacy.

When scientists analyze geographically distinct populations such as Europeans, Africans and East Asians and measure genetic similarity over many thousands of loci, the results are entirely different.

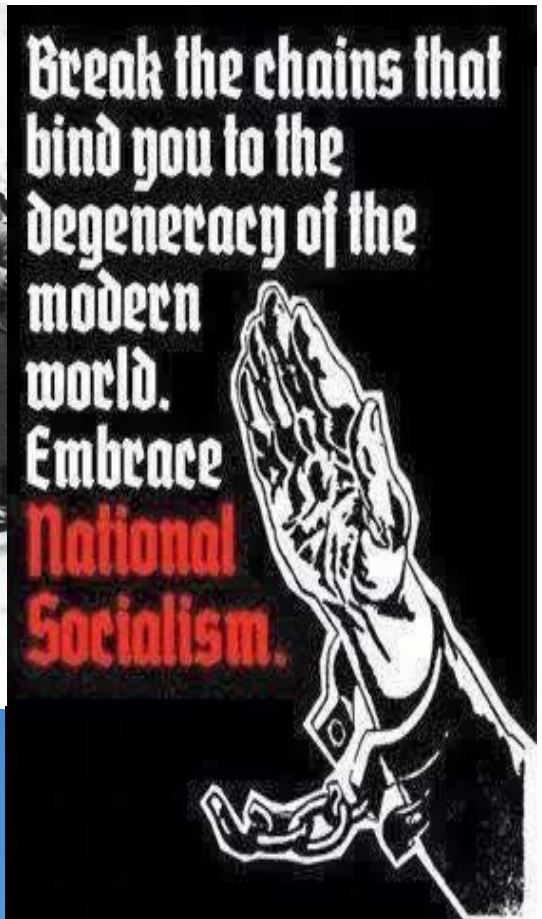
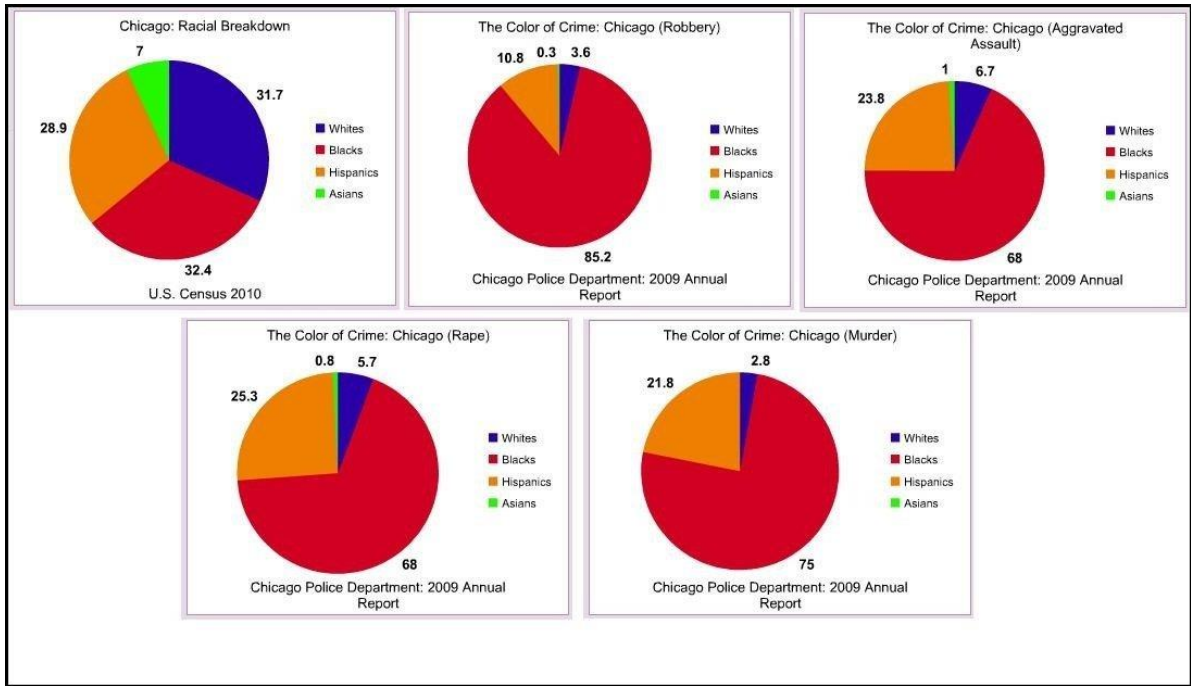
The results instead show that individuals from one population are never more similar to individuals from different populations than to individuals from their own.

Wittmann, D. J. et al. "Genetic Similarity Within and Between Human Populations." *Genetics* 176 (2007): 251-259.

Myth #8: "Individual successes disprove the relevance of race"

Fact: Scientific studies show European admixture is an excellent predictor of how successful a black person is.

Wang, Han et al. "Genetic Structure, Self-Identified Ethnicity, and Cultural Identity in the Hispanic American Population." *American Journal of Human Genetics* 78 (2006): 288-295.

Twenty-Twenty-four

Infinite Onion

November 2024

We are coming. Expect us.

Boek geschreven door een gebruiker (1ab0c9 - 04/05/20 - 18:48:36)

White Victims OF Black Crime

Oakland, CA
1974
0005

Victim: Julie M. McElhiney 13

<https://archive.is/Tie5R>
Julie's find a grave memorial.

<https://archive.fo/vuOIX> Pleads No Contest
<https://archive.fo/jZL8e> Tucker gets 5 years.
<https://archive.fo/oiTYD> Another story that mentions the racial element.

Offender Name: CURTIS TUCKER
Offender ID/CDCR#: 1719408
Date of Birth: 06/24/1948
Age: 65
Race: African American
Gender: Male
Custody Status: In Custody
Location of Offender:
Alameda County Sheriff's Office

Media censored race of perp,
so generic "Black Hood Thug"
is used, courtesy of
[The Daily Stormer](#)

Attacker: Curtis Tucker

Julie was found face down on the 2nd floor of her family's apartment at 3022 Pleitner Ave. in Oakland, CA. She was transported to the hospital, where she was pronounced dead, w/the cause of death being blunt force trauma to her head. The coroner also found an injury to her vaginal area. The case was solved 38 years later when Tucker's DNA was found on the clothes Julie was wearing when she was raped & murdered.

White Victims OF Black Crime

Springfield, IL
2019
0037

Victim: Conor Warren Reynolds 17

<https://archive.is/ECumB>
Conor is remembered at his HS graduation a couple months after his murder.
<https://archive.is/knU9q>
Funeral page for Conor.
<https://archive.is/J5igp>
Conor's find a grave memorial.

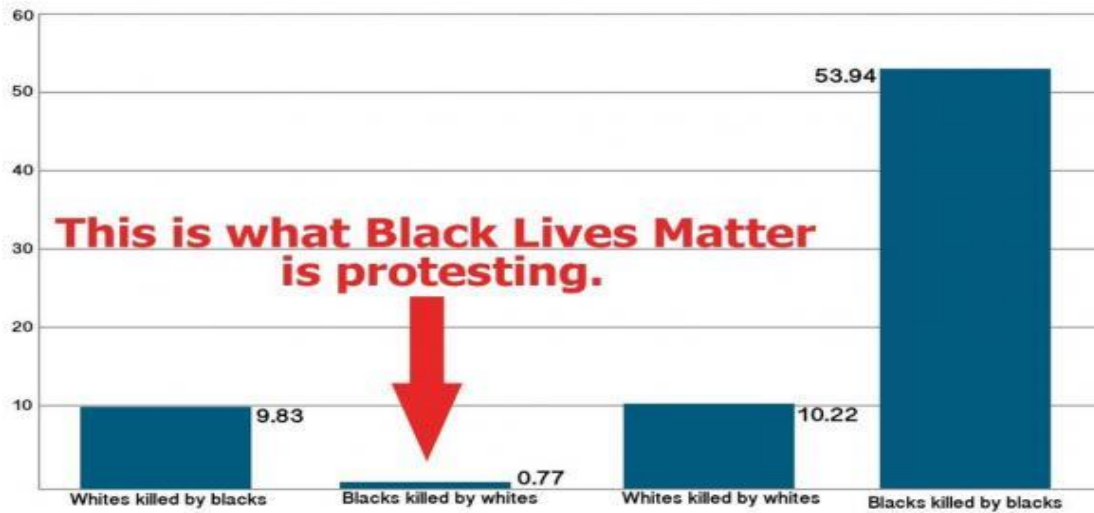
<https://archive.is/j7tjB> Jurors see photo of fatal wound.
<https://archive.is/MSMK2> Guilty verdict.
<https://archive.is/LVjYi> Found guilty.
<https://archive.is/RuDFN> Judge gives life w/o parole.

Attacker: Eric Denson

Denson stabbed Conor to death at a birthday party at the Blue Fusion bar & grill after a brief confrontation. Conor bled to death in the parking lot following the stabbing.

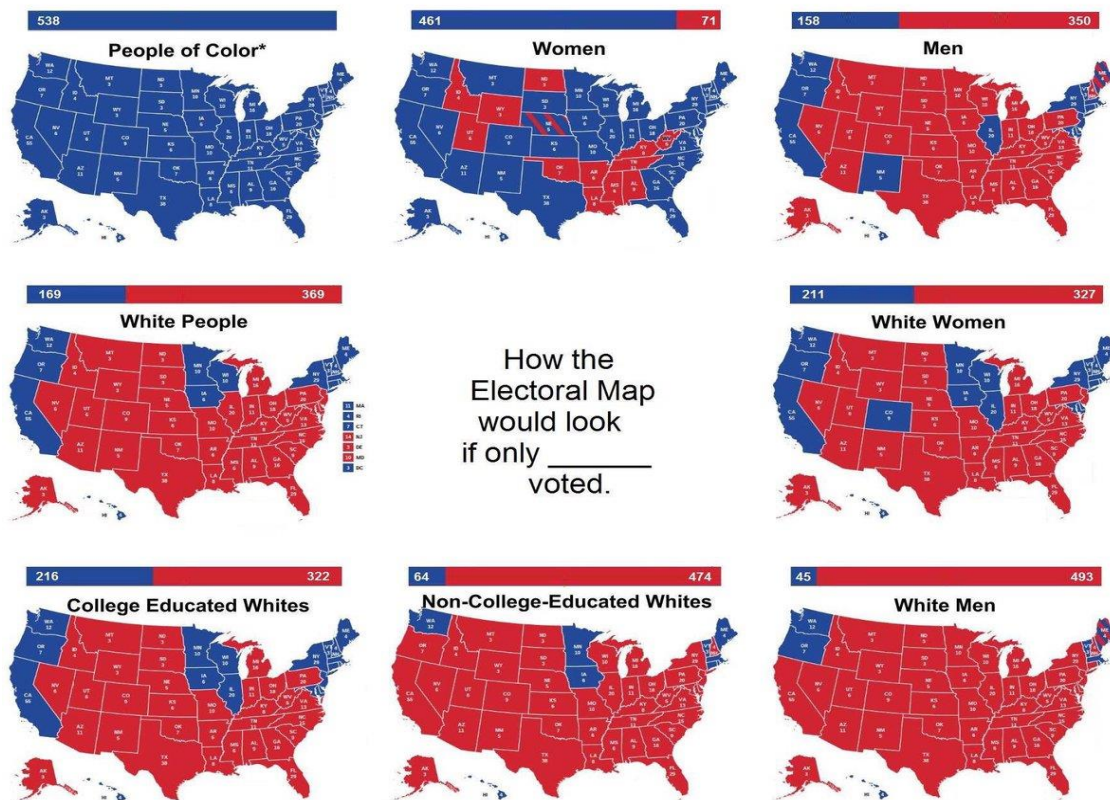
**Murder of blacks and whites in the US, 2013
(per 1,000,000 members of the murderer's race)**

Source:

2013 FBI Crime Report, Expanded Homicide Data Table 6:

https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/2013/crime-in-the-u.s.-2013/offenses-known-to-law-enforcement/expanded-homicide/expanded_homicide_data_table_6_murder_race_and_sex_of_victim_by_race_and_sex_of_offender_2013.xls

How the Electoral Map would look if only _____ voted.

*The reason I didn't break down the POC vote into various groups by gender, ethnicity, or education level is that no matter how I broke it down, it was always 100% blue.

4.3.4 Leerproces omvat ...

Technieken voor het plegen van het misdrijf

Hierboven hebben we al vastgesteld dat er sprake is van een zeker leerproces. We weten dat op het forum een groot niveau van wantrouwen heerst, en dat de gebruikers zich bewust zijn van de aanwezigheid van verschillende overheidsdiensten. Eerder hebben we ook al een voorbeeld gezien van een gebruiker die een andere aanspreekt over een expliciete oproep tot geweld, uit schrik dat 8kun ook offline zal worden gehaald. Het is dus belangrijk om zowel de invloed van deze angst, en het feit dat de gebruikers weten dat er overheidsdiensten aanwezig zijn, in het achterhoofd te houden. Dit kan namelijk mee de inhoud van de interacties beïnvloeden.

De meeste technieken streven bepaalde behoeften na. Deze behoeften zijn voornamelijk het redden van het blanke ras, de Joden verwijderen uit hun machtspositie of volledig elimineren, en anderen de waarheid laten zien. Hieronder volgen enkele voorbeelden van criminele technieken die door gebruikers werden voorgesteld.

Fighting Jews and Islam

Here in Sweden things are getting pretty bad, immigrants and jews are taking complete control and the true movements such as the NMR are a joke and dare not do anything in terms of armed resistance or standing up to muslim invaders. Our country is truly the most cucked of all countries where the great replacement is in full motion. I'm not quite sure how to precede but how would you brethren stand up to this growing threat? (35d8c4 (OP) - 22/02/20 - 04:53:27)

>>Pay mudslimes to kill jews. Deceive, bribe, do anything that you can to achieve that goal. Remember that complete societal collapse is better than living as slaves to the jewish system. (000000 - 22/02/20 - 05:18:03)

>>You can not defeat an enemy you can not see. The first step is exposure. [...] Social media is a social engineering operation which is why the opinions on there seem so extremely leftist, the idea is the further they portray themselves the further right you seem for not moving left along with the herd. Do not buy into their manipulation. [...] You might see what you are trying to achieve as a task so enormous that it can not be done but that is one of many illusions we live beneath. You can do anything with a little charisma and the bright shining light of truth on your side. In two weeks you can raise an army, take back your country, and shock the world so long as everyone keeps their word to each other and stands strong together no matter what. You are the spark. You need to start the fire. Organize. (000000 - 22/02/20 - 08:38:48)

>>**VOTE WITH A BULLET; NOT A BALLOT!!** (917698 - 12/04/20 - 02:18:41)

>>The situation in Sweden should be approached along the lines of the 4th generational warfare. You must penetrate their online resources, plunder the mand use this money to finance a bioweapons program. If you drop Qurans all over the place with kisses from our beloved corona and. Ebola (if you can get it) the shitskin will pick them up and take the bug

home. Carafentinyl³⁹ could also be spread on areas of high **shitskin/kike** activity. For the most part it will be up to you. Don't worry if at first the last men bleet lamentations for the dead **shitskins**. It must be done this way because you are one and they are many. So Rob them blind and them use the proceeds to wage a personal war. You must use asymmetric force multipliers. (d8ea85 – 11/04/20 – 19:36:59)

>I've talked about weaponizing niggers/muslims/minorities for our cause in the past, the way Jews have been doing all along. The most powerful one is redpilling blacks against jews for running the slave trade, and redirecting black anger from whites on jews. So far I've seen quite a lot of success, coupled with "who do you think is the richest demographic in the United States?" questions. Blacks get redpilled on kikes real fast because 1) I disclose my jewish heritage to them right off the bat so they trust me more as I'm seen as "calling my own people out", which is factually correct but not my biggest pivot and 2) because it's blacks... no frontal cortex, higher estrogen all result in less rationality and much higher impulsiveness. So I think whites (may I say we-whites?) need to utilize and weaponize that redpill as much and as soon as possible. not sure about latinos, but muslims are already anti semitic as fuck, so all it takes is a small push of "we hate **kikes** too, lets unite and drive these fuckers out so they stop bombing your home – Middle East". (8d33be – 27/12/19 – 02:56:16)

>Revolutionary War 2.0 isn't going to entail rebels lining up shoulder to shoulder and shooting against the enemy. Those days are long gone, and there is virtually no need to actually meet up with other rebels in the scenario you are imagining. Rather, most of what would need to be done, at least in the initial stage, would be done by individuals. The first stage would be to create chaos and destroy infrastructure, thereby forcing the government to focus its resources on merely holding society together amidst panic and riots. Destroying particular infrastructure could lead to millions starving in the cities, and by that point the far-reaching power of the government has completely collapsed. THEN it will be safe to mobilize with others, but by that stage you would be mobilizing not to fight, but to rebuild society.

-Who will hang the corrupt and traitorous?

Lone wolves will go out of their way to do it when they see the opportunity during the chaos.

-How do individuals know what to do?

The tactics to be applied at the individual level would have to be learned now, while the internet is still up and running, but people can learn them in places like this, as long as they remain up and running. (a382a5 – 29/12/19 – 06:42:27)

>I have been infected by the Corona Virus

>>Don't do it bro, travel to Africa first before you consider killing yourself. Take a nice vacation around sub-saharan Africa and get very close and friendly with all the welcoming locals [om COVID-19 te verspreiden], and THEN you can off yourself [zelfmoord]. (Cneb6ozK – 28/01/20 – 09:34:56)

De meeste technieken die worden voorgesteld lijken crimineel van aard. Er is echter ook een bepaalde groep gebruikers die eerder legale manieren voorstelt om de doelstellingen te verwezenlijken. Dit zijn alternatieve, minder gewelddadige, technieken om in de offline wereld toe te passen. Hieronder enkele voorbeelden waar dergelijke technieken worden voorgesteld.

---

³⁹ Vermoedelijk carfentanyl: een drug die 10 000 keer krachtiger is dan morfine, en dodelijk met een gemiddelde hoeveelheid van 20 µg (NH Health Alert Network, 2017).

>another idea we should push to decimate the jewish homogeneity and spirit is to push diversity into the synagogue, *we need to start inviting non-whites to explore Judaism* [nadruk toegevoegd]. Even simple flyers around the right neighborhood can work. This can be a win-win because (1) should they show up and be shunned, they will hate jews (2) should they show up and be accepted the diversity will slowly start to eat them from the inside. (e7c81e – 16/01/20 – 09:57:41)

>How would you brethren stan up to this growing threat?

>>in all elections women and immigrants vote for this shit, so democratic solutions seems to be impossible without one very charismatic leader, maybe some *widespread non-violent resistance* [nadruk toegevoegd]? nonviolent resistance could not be labeled as terrorism, and in modern society nonviolent actions could paralyze pretty much anything. (5f8016 – 22/02/20 – 11:24:58)

>[OPERATION BULLY THE JEWS] Destroy the jews, not by taking their lives (for now) but by taking their minds. (ac4550 (OP) – 02/01/20 – 13:17:52)

>Bully AND kill the jews. The end goal must always be to kill jews.

>>Almost can't respond with how radioactive your post is. How about just remove all Jews and Cryptos and relocate them to their beloved ethno-state? In the meanwhile, just bully them instead of *larping* like some *kike-terminator*. (87daff – 04/04/20 – 06:06:08)

Specifieke oriëntatie motieven, drijfveren, rationalisering en attitudes

De verschillende einddoelen die worden nagestreefd, zijn het gevolg van specifieke motieven, drijfveren, rationalisering en attitudes. De hoofdzakelijke drijfveren achter de meeste technieken zijn het redden van het blanke ras, de macht van de joden elimineren of andere individuen de waarheid te laten zien (redpilling). De gebruikers proberen deze technieken en einddoelen te rationaliseren door onder andere het gebruik van complottheorieën. Het blanke ras heeft geen zekere toekomst meer, en moet gered worden van (hoofdzakelijk) de Joden, de migranten, de communisten en de niet-blanken.

> [... .] But I feel like I was bot [born] half jew for a reason. The Jewish prophesy says that the real end for Jews won't come at the hands of a white man, but at the hands of a half jew anti semite. Who knows, maybe I will be the Kratos⁴⁰ I keep having visions of. (8d33be – 22/12/19 – 03:03:20)

>Kratos sold his soul in the name of righteousness. If I could sell my soul to save the world, I would in a heartbeat. I gave it a long thought. I don't mind burning in fire forever if the cost of helping save white race is only one soul. (8d33be – 22/12/19 – 03:12:51)

Het verspreiden van deze 'waarheid' door middel van redpilling is een belangrijk gegeven; zo veel mogelijk mensen moeten zich bewust worden van de onzekerheden die komen. Zoals we eerder hebben gezien, worden deze motieven en drijfveren gestaafd aan de hand van data, grafieken, boeken, manifesten en dergelijke meer. Het gaat hier dus om een zekere onderbouwing van deze motieven, wat meespeelt in de rationalisering ervan.

---

⁴⁰ Kratos is de god van kracht, macht, gezag en soeverein heerschappij (Atsma, s.d.).

>The key is you don't just "redpill" people. You wake them. A gentle nudge. A single sentence that their world isn't as real as they expected. Induce questions. About anything! If it was as easy as conveying information, we wouldn't be in this mess. One man would've taught another fire, and told the next and so on. Instead? Emotion! Uncontrolled neural fire leading that lost mind to blaze their existence without a cause beyond some "flame god" they barley understood [...]. (ff130f - 06/06/20 - 10:32:33)

Er wordt meestal naar deze 'gevaarlijke' groepen verwezen als 'subhumans', maar soms zijn ze het woord 'subhuman' zelfs niet waardig. De menselijkheid wordt verwijderd.

>Reminder that communists are not humans. They will be dragged into the streets and publicly tortured. Their bodies will hang from every tree along with dead nigger bodies. We will play football with their heads after we first slowly cut every other part of their body. We will rape and torture their families in front of them before we start our torture on them. We will force feed them their own families. Then we will feed our dogs with them. Every single leftist will be caught, tortured and killed. HEIL HITLER. HEIL PINOCHET. HEIL TRUMP. HEIL TARRANT. HEIL EARNEST. HEIL SOPH. HEIL VICTORY. (000000 - 19/05/19 - 18:28:30)

>Daily reminder that niggers are not human

>>Nah, niggers may be subhumans, but that's still human at the end of the day. Now, jews are non-humans. They're some kind of demonic goblins. (0c9e43 - 30/11/19 - 11:09:01)

Daarnaast werd ook een thread gevonden waar verschillende foto's en video's werden gepost van zwarten die vermoord en verminkt worden. Aangezien zwarten aanzien worden als 'subhumans' lijkt dit geen probleem - integendeel.

Op een gelijkaardige manier verwijst Brenton Tarrant naar zijn aanslag als "kebab removal".

4.3.5 Wettelijke definiëring

Sommige gemeenschappen hanteren bepaalde motieven en drijfveren die ervoor zorgen dat de wettelijke bepalingen gezien worden als regels die stevast moeten worden nageleefd. Andere gemeenschappen hanteren eerder ongunstige motieven en drijfveren ten opzichte van het naleven van deze wettelijke bepalingen. In een gemeenschap kunnen deze opvattingen gemengd aanwezig zijn, wat cultuurconflicten kan veroorzaken.

Zoals eerder vermeld zijn de verschillende drijfveren hoofdzakelijk het redden van het blanke ras, de macht van de Joden elimineren of andere individuen de waarheid te laten zien. Het lijkt veilig om te stellen dat de gemeenschap op /pnd/ eerder ongunstige motieven en drijfveren hanteert ten opzichte van het naleven van de wettelijke bepalingen, wat een waardenconflict tussen het forum en de samenleving veroorzaakt.

Dit komt mede door het hoog niveau van antisemitisme dat op het forum heerst: de Joden hebben namelijk de wereld in hun macht. Dit betekent dat zij, in de ogen van de gebruikers, alles beslissen, gaande van wat er op school wordt geleerd tot de verschillende wettelijke bepalingen.

Het gewicht van deze definities lijkt niet belangrijker te zijn dan hoe vaak deze definities aan bod komen. Het idee op het forum is net om zo veel en zo vaak mogelijk redpills te verspreiden. Er bestaat dus geen twijfel over de grote hoeveelheid aan definities waar de gebruikers aan worden blootgesteld, die in conflict staat met de waarden van de samenleving. Eerder hebben we gezien dat de enige significante individuen die geïdentificeerd konden worden, historische figuren, politici, activisten en terroristen zijn. De definities van deze individuen die door de gebruikers worden verspreid dragen wel enig gewicht. Het gebruik van bv. boeken en data heeft een grote, onderbouwde, overtuigingskracht, maar reacties van anonieme gebruikers hebben niet datzelfde gewicht.

4.3.6 Blootstelling aan interacties

De blootstelling aan meerdere definities die gunstig zijn ten opzichte van een wetsovertreding, dragen bij aan het delinquent worden van het individu. Dit is het principe van de differentiële associatie. Het individu wordt delinquent vanwege de contacten met criminele patronen, en een isolatie van anti-criminele patronen.

De gebruikers van het forum worden meermaals blootgesteld aan definities die gunstig zijn ten opzichte van een 'wetsovertreding'. De mate van isolatie van anti-criminele patronen is onmogelijk vast te stellen, maar we zien dat de blootstelling aan criminele patronen op het forum in veelvuldigheid aanwezig is. Deze blootstelling hangt natuurlijk af van de frequentie en duur van de associaties met deze criminele patronen. Hoe meer tijd gespendeerd wordt op het forum, hoe minder tijd overblijft voor de associatie met anti-criminele patronen. Dit wordt hieronder verder behandeld.

4.3.7 Frequentie, duur, prioriteit en intensiteit

Associaties met criminele en anti-criminele patronen kunnen variëren in:

- Frequentie: hoe vaak;
- Duur: hoe lang;
- Prioriteit: wettelijk gedrag dat in de vroege kinderjaren wordt aangeleerd, kan levenslang aanwezig blijven;
- Intensiteit: prestige van de bron van de (anti-)criminele patronen en de emotionele reacties met betrekking tot de associaties.

De frequentie en duur van de associaties met criminele en anti-criminele patronen zijn afhankelijk van hoe vaak en hoe lang iemand het forum bezoekt. Dit is onmogelijk te achterhalen wegens de anonimiteit van de gebruikers, en de wisselende ID-nummers. Per thread kan je wel zien hoe vaak iemand met hetzelfde ID een reactie heeft geplaatst, bv. ID abcca heeft tussen 31/05/2020 04:45:18 en 01/06/2020 06:40:18, in totaal 54 reacties geplaatst op een thread.

Er wordt voorzichtig vanuit gegaan dat de meeste gebruikers die in interactie treden op het forum, daar regelmatig op vertoeven. Voor je in interactie kan treden moet je het forum begrijpen, waardoor je al enige tijd passief op het forum moet spenderen. Zoals we hebben gezien worden zij die niet voldoende afweten over de werking van het forum hierover aangesproken. Daarnaast houdt de interactie op het forum in dat er een bepaalde grens werd overschreden; van passieve waarnemer naar actieve deelnemer.

De prioriteit van de associaties is tevens onmogelijk te achterhalen. We weten niet welke gedragingen in de vroege kinderjaren werden aangeleerd, en of deze nog steeds aanwezig zijn. Er zijn echter wel twee voorbeelden van gebruikers die een verwijzing maken naar hun eerdere overtuiging, of een gebeurtenis in de jeugdijaren. Het is niet mogelijk om een uitspraak te doen over de meerderheid, maar aan de hand van deze voorbeelden zien we wel een mogelijke invloed van bepaalde vroegere gebeurtenissen op de overtuiging (die niet noodzakelijk werd meegegeven in de kinderjaren).

Hieronder volgt een voorbeeld over een gebruiker die een thread postte op het forum, met de vraag om het communisme een kans te geven.

Radicalization, it doesn't have to be like this.

I frequented 4chan for about 3 years, between 2012 and 2015. Pretty much around the time where the descent was starting. I made jokes about nigger and jews and all kinds of crazy stupid shit. Because I got a laugh out of it. I kind of believed the Sandy hook conspiracy and the Boston bombing conspiracy. I was in to drugs, and my life was spiraling downward. I found a community that helped me be less lonely. I doxed people, I had VPSs, and other stuff. I'm white. At this point I didn't really believe in

white supremacy and whatnot but I also was starting to fall for the traps. Luckily, 4chan went really downhill and I migrated to other websites. These jokes stopped being funny. I started feeling compassion for the people that we were putting down and discriminating against. I'm a social worker now. I spend my days helping people in my community. People of all kinds. The thing I realized is that the source of peoples' despair is actually capitalism. That's the bottom line of all of our problems. It's capitalism. Imagine what life would be like if there wasn't economic scarcity, and the reason you're suffering has nothing to do with how much you're trying or not. Imagine a world where you are valid and helped, simply because you're a human. This, my friends, is the basis of the left. Read the communist manifesto. I'm not asking you to accept it, even if you read it ironically. It's a short book. All I'm asking is that you expose yourself in broader ways to different lines of thought. (5e80f0 (OP) – 29/02/20 – 06:07:32)

(1)>>Do you stupid faggot realize that *around two thirds of us come from a radical leftist background?* [nadruk toegevoegd] The only way we can be "saved" is through extensive head trauma. (cb9c97 – 29/02/20 – 14:37:02)

(2)>>Why am I retarded? *I've dealt with anti-White racism my whole life from other colors, especially since I grew up in poverty. Am I retarded because I got jumped my 1st day in a black school?* [nadruk toegevoegd] Am I retarded because of everyone that's ever targeted me because of my skin? Let me fucking tell you something, retard, I'm not a NatSoc, Fascist or Conservative, so don't act like you fucking know me. You're targeting me on the basis of my skin color, but unlike the others who did it, you're too much of a fucking coward to admit it. FUCK YOU. (d24db3 – 04/03/20 – 01:03:54)

De mate van waarheid in de eerste reactie (1) valt natuurlijk niet te bevestigen, maar dit geeft wel aan dat deze gebruiker op een gegeven moment zelf een radicaal-linkse overtuiging heeft gehanteerd. De tweede reactie (2) geeft duidelijk het moment aan in zijn kinderjaren waarop het gedachtegoed van deze gebruiker werd gevormd. Het gaat hier niet zozeer om specifiek aangeleerd gedrag uit zijn kinderjaren, maar eerder om een combinatie van ervaringen die hebben geleid tot zijn huidige standpunt.

Op het vlak van intensiteit lijkt het prestige van de bron toch wel een rol te spelen in de associatie. Doorheen de analyse werd Brenton Tarrant al meerdere keren aangehaald als voorbeeld. Voor de gebruikers die geloven dat de aanslag heeft plaatsgevonden, wordt hij aanzien als iemand die zijn woorden in daden heeft omgezet – een held. Hoewel het volgens sommigen beter had kunnen zijn, geniet hij toch een bepaald niveau van prestige.

Als we kijken naar de emotionele reacties die gepaard gaan met de associaties, zien we dat dit toch ook een bepaalde invloed lijkt te hebben. Het lijkt zowel over emotionele reacties in het algemeen, als persoonlijke emotionele reacties te gaan. Het is natuurlijk niet mogelijk om voor alle reacties te achterhalen welke emoties deze hebben uitgelokt, maar onderstaande voorbeelden kunnen hierover een idee geven.

>Action is necessary

>>You will never do anything.

>The current state of affairs doesn't allow a time window for a democratic solution.

>>Democracy is communism. You will never do anything.

>We are living in an epoch of cultural conflict, and we are unprepared to face it.

>>Yes, we have already lost. You didn't need to make a thread.

>Thus, we are facing war; thus, we are facing replacement, and in the name of tolerance we are told to embrace it.

>>There will be no war. There will only be replacement.

>We must fight NOW

>>You will never do anything.

>because in two generations already there will be no more Europe but in name.

>>Okay, that's going to happen.

>Our duty is action

>>You will never do anything

>Nothing short of decisive, radical actions can protect us from the ongoing ethnic replacement.

>>You will never do anything

>Give a suitable answer to the demographic warfare!

>>You will never do anything (d976cc - 08/02/20 - 15:42:07)

Het lijkt alsof de gebruiker die deze reactie heeft geplaatst als antwoord op de gebruiker in het groen, deze wil uitlokken. Het steevast blijven herhalen van "*you will never do anything*" heeft ongetwijfeld een bepaalde, al dan niet emotionele, invloed.

Het tweede voorbeeld heeft betrekking tot de thread '*white victims of black crime*'. Deze thread heeft duidelijk als doel om het probleem aan het licht te brengen, en daarbij een emotionele reactie uit te lokken van blanke gebruikers.

>Atrocities like this should just be met with a very swift, simple gunshot to the back of the culprit's head as soon as they're pronounced guilty. Just hogtied and force arched into a bare concrete yard with cameras rolling, dumped on the ground stomach first and a simple bullet to the head, as many as it takes. That's it. Any relatives or friends can them come pick up the body, because why have pieces of shit like those continuing to draw breath and waste so much resources-why have them remaining alive long enough to end someone else's life? Cause even more misery? No, just bullets, rope and a few competent non-chickenshit personnel and both money and lives get saved. (c90294 - 30/07/19 - 07:26:53)

>[...] This seems the most appropriate place. Fuck niggers. The majority of them are no better than vermin, and like vermin they need to die. I'm so fucking sick of watching them terrorize people with no real consequence. We need to get on the streets and cull the herd by shooting at least half the niggers on the streets and reducing their total population by at least half. Nuke Africa. Nuke Haiti. Fuck then all. Alright, now that I got my vent/fed post out of my system I feel I can leave the house without shooting the next nigger I see. Have a good one gentlemen. (f5b611 - 25/07/19 - 23:37:54)

Uit bovenstaand voorbeeld blijkt ook dat het forum tevens lijkt te dienen als een plaats waar de gebruikers hun frustraties en gedachten kwijt kunnen. Als deze omgeving niet zou bestaan, zouden ze hun frustraties niet kwijt kunnen - wat ervoor zou kunnen zorgen

dat ze deze frustraties in de offline wereld gaan uiten. Tegelijkertijd zouden veel van deze frustraties waarschijnlijk niet bestaan of verergeren, als het forum niet zou bestaan. Het forum lijkt dus zowel dienst te doen als een uitlaatklep voor frustraties, als een plaats waar deze frustraties gevormd en versterkt kunnen worden.

4.3.8 Algemeen leerproces

Het leerproces van crimineel gedrag door middel van associaties met (anti-)criminele patronen is een algemeen leerproces. Het aanleren van crimineel gedrag blijft dus niet beperkt tot het proces van imitatie.

We hebben in de voorgaande stukken gezien dat er van een leerproces sprake lijkt te zijn. Gebruikers moedigen andere gebruikers aan om bepaalde gedragingen te stellen en geven tips over hoe ze dit best kunnen doen, al dan niet op een criminele manier. Er is niet enkel sprake van een imitatieproces, maar de gebruikers treden duidelijk in interactie met elkaar. Ze bouwen op elkaars ideeën, of breken andere ideeën af omdat ze niet haalbaar zouden zijn.

>You have to really shut the fuck up, go to /Q/ with your samurai **larps**, no ones gonna release infected hens and opiated qurans to kill refugees, swedes need realistic solutions that could maybe improve on their situation, again, shut the fuck up, you almost sound like a **shill**. (4c9044 – 11/04/20 – 21:05:19)

>How about 'Operation Tell the Truth about Jews' where we tell people stuff like jews ran the slave trade, and then blamed it all on Christians and white people? They are responsible for blacks being in the west, and all of the problems and racial animosity from that and their subsequent malicious lies have caused a tremendous amount of suffering.

>>Save the slave trade stuff for later. Start with topical subjects like the "war" in Iran. I've found good luck in casually mentioning the \$4 billion dollars in aid Israel receives and then segueing into the Samson Option. Before you build animosity you have to build distrust. (7e8f0b – 16/01/20 – 12:03:29)

In de offline wereld weten we dat Brenton Tarrant een aanslag heeft gepleegd na deze aan te kondigen op 8chan. Hij heeft zowel inspiratie gehaald van het forum als andere terroristen zoals Anders Breivik. De aanslag in Christchurch was geen imitatie van een andere aanslag, maar het product van een leerproces en eigen ervaringen.

5. DISCUSSIE

De analyse van dit onderzoek betreft een poging om de recente extreemrechtse terreurdaden te begrijpen aan de hand van de differentiële-associatietheorie van Sutherland. LAT bleek namelijk niet voldoende. Niet alleen houdt LAT geen rekening met de onvermijdelijke sociale context van het individu, maar heeft het tevens verschillende definities gaande van individuen die volledig alleen handelen tot cellen van twee of drie individuen. Met de differentiële-associatietheorie krijgen we de mogelijkheid om de context mee te nemen in de analyse.

5.1 Extreemrechtse context

Er werden verschillende uren gespendeerd op het forum /pnd/. We zijn eerst begonnen met het begrijpen van hoe deze gemeenschap functioneert. In de literatuur hebben we gezien dat de extreemrechtse ideologie niet begrepen mag worden als een samenhangend, lokaal gegeven, maar eerder als een gefragmenteerd, globaal fenomeen. Er zijn natuurlijk verschillende gradaties terug te vinden binnen de ideologie, maar in het algemeen lijkt de uitdaging van de waarden, tradities en cultuur door immigranten een belangrijk punt in het huidig politiek klimaat. Extreemrechtse groepen staan in contact met elkaar, zelfs op politiek niveau. De sociale media en het internet spelen hier een grote rol in, waarbij de meest extreme uitwisselingen zich op het darkweb lijken af te spelen.

8kun is zowel bereikbaar via het clearnet als het darkweb, en host een extreemrechtse 'gemeenschap', waar extreme uitwisselingen plaatsvinden. De beschikbaarheid via het clearnet is in deze zin verontrustend, omdat eender wie met wat kennis over het internet deze site zonder moeite kan betreden.

/pnd/ staat voor *Politics, News & Debate*. We hebben gezien dat de bredere sociale context belangrijk is om de recente extreemrechtse terreurdaden te begrijpen. Het is niet voldoende om hierbij enkel te kijken naar het individu. Er wordt altijd gereageerd op de omgeving. In het manifest van Brenton Tarrant, wordt duidelijk aangehaald door welke gebeurtenissen zijn gedachtegoed werd afgewend van het streven naar een democratische, politieke oplossing. Hij heeft dus gereageerd op de wereld waarin we leven, wat heeft geleid tot "het geloof dat een gewelddadige, revolutionaire oplossing de enige mogelijke oplossing is" (Brenton Tarrant manifest, 2019).

Op het forum wordt in het grootste deel van de threads gediscussieerd over maatschappelijke en politieke problemen en nieuwigheden. Er worden bv. krantenartikelen aangehaald over opstanden, politiegeweld en moord. Het is duidelijk dat deze informatie vrijwel altijd eenzijdig is, en in het nadeel van de niet-blanke of de Jood.

De gebruikers op het forum willen namelijk op deze manier duidelijk maken waarom zij gelijk hebben. Op het forum heerst het geloof dat het blanke ras vervangen zal worden, dat de Joden de wereld beheersen en dat migranten en niet-blanken een gevaar zijn voor de maatschappij en de toekomst van het blanke ras. Zoals we hebben gezien, wordt hier vaak gebruikgemaakt van verschillende complottheorieën. De twee theorieën die het vaakst worden aangehaald om hun argumenten te ondersteunen, zijn deze over *'white genocide'* (of *The Great Replacement*) en de *Zionist Occupation Government*.

Op 8kun zien we dat het algemene idee van het beschermen van de waarden, tradities en cultuur een grote rol speelt. De Joden, migranten en niet-blanken vormen een gevaar. Hoewel niet alle gebruikers de meest extreme vorm van dit gedachtegoed hanteren, lijkt dit voor de meerderheid toch het geval. Het is wel duidelijk dat het antisemitisme overheerst op het forum, en dat Joden helemaal onderaan de spreekwoordelijke ladder staan. De bovenstaande groepen worden ontmenselijkt door het gebruik van onder andere de term *'subhuman'*, maar Joden zijn deze term vaak zelfs niet waardig. Dergelijk taalgebruik zagen we ook terugkomen door de nazi's tijdens WOII. Joden werden niet langer beschouwd als een mens, maar werden eerder geassocieerd met ondergeschikte soorten, zoals een rat. Dit vergemakkelijkt de uitvoering van het nazi-beleid. Het gebruik van eufemistische termen diende om moorddaden te omschrijven (Kohen-Raz, 2011: 163).

5.2 Differentiële associatie

De analyse van het forum aan de hand van de differentiële-associatietheorie heeft interessante resultaten naar boven gebracht. In wat volgt worden de belangrijkste inzichten behandeld.

Leerproces

We hebben gezien dat er sprake is van een leerproces, en dat dit proces duidelijk verschillende motieven, drijfveren, rationaliseringstechnieken en attitudes bevat. Tijdens dit leerproces lijkt redpilling een heel belangrijk gegeven, zo niet een van de belangrijkste. Dit is namelijk het begin om andere individuen te beïnvloeden, en hen dé waarheid te laten zien; een bewustwordingsproces. Dit vindt plaats op het forum, als een sociale leeromgeving – het hele forum kan aanzien worden als een combinatie van verschillende interacties. Er wordt zowel gebruikgemaakt van non-verbale als verbale communicatie. Er wordt informatie uitgewisseld in de vorm van boeken, muziek, video's, grafieken en dergelijke meer, en er wordt bv. ook regelmatig om advies gevraagd voor persoonlijke doelstellingen of problemen. Wegens de aard van het forum worden hoofdzakelijk criminele gedragingen voorgesteld. Of deze adviezen bijdragen tot het uiteindelijke leerproces van de vragende partij, blijft onmogelijk te achterhalen. We

kunnen wel voorzichtig stellen dat deze waarschijnlijk wel een bepaalde invloed uitoefenen, anders zou de vraag in eerste instantie al niet gesteld worden. Deze adviezen blijven tevens voor een langere tijd beschikbaar, en kunnen door iedereen gelezen worden. Het is dus niet noodzakelijk om in interactie te treden op het forum om deel uit te maken van de leeromgeving, omdat je door passieve consumptie nog steeds geconfronteerd wordt met specifieke waarden en definities.

Deze interacties tonen ook aan dat er sprake is van een meer algemeen leerproces, en dat er niet enkel sprake is van imitatie. Er worden nieuwe ideeën voorgesteld, die tijdens de discussies vaak verbeterd of afgebroken worden. Het beste voorbeeld hiervan is Brenton Tarrant, die onder andere inspiratie heeft gehaald van het forum, en zo zijn eigen leerproces heeft volbracht. De gebruikers van het forum bouwen hier dan weer op verder, onder andere met betrekking tot bepaalde handelingen die beter hadden gekund.

Waardenconflict

Het waardenconflict speelt binnen de differentiële-associatietheorie een zeer belangrijke rol. Sutherland stelde dat hoewel crimineel gedrag een uitdrukking is van algemene behoeften en waarden, het niet verklaard wordt door die algemene behoeften en waarden. Niet-crimineel gedrag is namelijk een uitdrukking van diezelfde behoeften en waarden.

De meest aanwezige behoefte die we op het forum zien terugkomen gaat over het redden en beschermen van het blanke ras. Deze algemene behoefte wordt gevoed door antisemitisme, complottheorieën en racisme. Met het redden van het blanke ras willen ze hun toekomst verzekeren. In de ogen van het grootste deel van de gebruikers van /pnd/ vormen de migranten, niet-blanke 'indringers' en Joden een gevaar voor het blanke ras. Dit niet enkel door inmenging in de genetische structuur (dit kwam echter minder vaak aan bod), maar ook door gewelddadige handelingen zoals moord en verkrachting. De Joden worden aanzien als onderdrukkers. Dit staat dus haaks op het algemene discours van diversiteit, tolerantie en gelijkheid als dominante waarden in de samenleving.

In algemene termen zien we dat de gemeenschap van /pnd/ streeft naar een veilige en verzekerde toekomst voor het blanke ras, in een wereld zonder geweld en verkrachting door de crimineel (de niet-blanke), en een wereld die niet beheerst wordt door de onderdrukker (de Joden). In de samenleving vinden we gelijkaardige behoeften en waarden terug. Wie wil namelijk geen veilige en verzekerde toekomst voor zijn familie en naasten? Wie wil geen wereld zonder criminaliteit en onderdrukking? Net daarom verklaart dit niets, omdat in het algemeen iedereen naar een veilige toekomst streeft.

Op het forum krijgt dit echter een heel andere invulling dan in de samenleving. Zoals we hebben gezien, worden daar in hoofdzaak criminele gedragingen voorgesteld als oplossing voor het 'probleem'. Zo ontstaat een waardenconflict tussen het forum en de samenleving. Op het forum worden andere definities gegeven, die in conflict staan met de definities die in de algemene samenleving zijn terug te vinden. Ze streven naar een wereld zonder criminaliteit en onderdrukking (voor het blanke ras), en om dit te bereiken stellen ze criminele handelingen voor die in conflict staan met de waarden van de samenleving.

Deze totaal andere invulling geeft dus ruimte voor het ontstaan van criminele gedragingen. De waarden die in de samenleving worden gehanteerd, worden gereflecteerd door het strafrechtelijk kader. Op deze manier komen de waarden en behoeften van het forum onvermijdelijk in conflict met het strafrechtelijk systeem. Sutherland stelde dat sommige gemeenschappen bepaalde motieven en drijfveren hanteren die ervoor zorgen dat de wettelijke bepalingen gezien worden als regels die stevast moeten worden nageleefd, of vice versa. De blootstelling aan meerdere definities die gunstig zijn ten opzichte van een wetsovertreding, dragen bij aan het delinquent worden van het individu. De gemeenschap hanteert in het algemeen duidelijk eerder ongunstige motieven en drijfveren ten opzichte van het naleven van de wettelijke bepalingen.

De interacties op het forum zijn gestoeld op verschillende motieven, drijfveren, rationaliseringstechnieken en attitudes. Deze worden gereflecteerd in de algemene behoeften en waarden die geïdentificeerd werden. De hoofdzakelijke drijfveer achter de meeste technieken is het redden van het blanke ras, door andere de macht van de Joden te elimineren of door andere individuen de waarheid te laten zien (redpilling). We hebben gezien dat complottheorieën vaak aangehaald worden om de technieken en einddoelen te rationaliseren, maar ook het onderbouwen ervan door informatie-uitwisseling van onder andere boeken en data draagt hieraan bij.

[Specifieke technieken](#)

Er worden verschillende specifieke technieken voorgesteld op het forum, die in essentie niet allemaal crimineel zijn. Doorheen de analyse werden verschillende voorbeelden aangehaald, en al snel werd duidelijk dat Brenton Tarrant een grote rol speelt op het forum als inspiratie en leermeester. Dit zowel in positieve als negatieve zin. De gebruikers van het forum worden dus geconfronteerd met échte criminele gedragingen, en hoe deze gepleegd werden of kunnen worden, door iemand die ook actief was op (de voorloper van) het forum. Niet alleen hebben ze iemand van de gemeenschap al een échte terreurdaad zien plegen, maar er wordt op het forum ook op regelmatige basis advies

verleend over welke gedragingen gesteld kunnen worden. We hebben gezien dat dit bv. gebeurt wanneer een gebruiker om advies vraagt bij een persoonlijke doelstelling of probleem, maar het gebeurt ook zonder duidelijke aanleiding bij discussies. Deze laatste zijn dan niet altijd gericht naar een specifiek persoon, maar kunnen gericht zijn naar alle gebruikers die de discussie volgen.

In de onderzoeksnota van Schuurman et al. (2019) hebben we gezien dat 'lone actors' gewoonlijk radicaliseren in zowel online als offline radicale milieus. Door de interactie die ontstaat in deze milieus, ontwikkelen zij zwakke sociale banden met radicale individuen. Op het forum ontwikkelen deze zwakke sociale banden zich door de verbondenheid met het gemeenschappelijk gedachtegoed. Dit zijn geen sociale banden met individuen an sich, maar eerder met het forum als geheel. Schuurman et al. stelden dat dergelijke sociale banden niet alleen bijdragen de aanname van gewelddadige overtuigingen (zie redpilling), maar dat ze ook een rol spelen in de overname en het behoud van de motivatie om geweld te plegen. Ze dragen tevens bij aan de praktische vaardigheden die nodig zijn om terreurdaden uit te voeren, zoals hierboven wordt gesteld.

Intieme, persoonlijke gemeenschap

Gaat het hier dan om een intieme, persoonlijke gemeenschap? Uit de analyse is gebleken dat er een hoog niveau van wantrouwen heerst op het forum, en dat we niet kunnen spreken van een intieme en persoonlijke gemeenschap. Dit wantrouwen ontstaat door de, gekende, aanwezigheid van verschillende federale overheidsdiensten en omdat niemand weet met wie ze spreken. De doorgedreven anonimiteit zorgt mee voor een onpersoonlijke omgeving, wat betekent dat er geen sprake kan zijn van beïnvloeding door onder andere uiterlijke kenmerken. Groepen worden dus gevormd op basis van andere kenmerken, zoals interesses en gedeelde waarden en normen (McKenna & Green, 2002). Het enige wat de gebruikers van het forum verbindt is hun gemeenschappelijk gedachtegoed.

Geen enkele gebruiker zal zijn persoonlijke informatie delen op het forum, of zomaar ingaan op een uitnodiging van een andere gebruiker. Niemand vertrouwt elkaar, zeker niet wanneer een té extreme of te milde houding wordt aangenomen. Een te extreme houding kan betekenen dat iemand van een federale overheidsdienst het forum probeert uit te lokken. Met een te milde of genuanceerde houding word je vaak ofwel verbeterd, uitgescholden of aangemaand te verdwijnen van het forum.

De theorie van Sutherland zegt dat het leerproces plaatsvindt binnen intieme groepen, met significante individuen, en dat onpersoonlijke vormen van communicatie relatief onbelangrijk zijn in het ontstaan van criminele gedragingen. De inhoud van de definities

is in eerste instantie belangrijker dan door wie deze definities worden verspreid. Het is wel zo dat definities die verspreid worden door significante individuen meer impact zouden hebben, dan deze die verspreid worden door onbekende of niet-significante individuen.

We hebben al gezien dat het forum geen intieme groep is, en dat de gebruikers in essentie geen significante individuen hebben – ze kennen elkaar namelijk niet. De enige significante individuen die geïdentificeerd konden worden, zijn historische figuren, politiekers, activisten en terroristen. Dit zijn individuen waar dus niet (makkelijk) rechtstreeks mee gecommuniceerd kan worden, en zeker niet binnen de omgeving van het forum. Er zijn enkele brieven verschenen die naar Brenton Tarrant verstuurd werden, maar op het vlak van communicatie met significante individuen is het daar bij gebleven.

Naar aanleiding van deze vaststelling kijken we naar sociaal-leren theoreticus Daniel Glaser (1956), die de differentiële-associatietheorie verder heeft uitgebreid. Zijn differentiële-identificatietheorie is een variatie op de leertheorie, en specificeert de mate van identificering met een individu als de sleutel tot het aannemen van waarden die iemand leiden tot criminele of normatieve gedragingen. Zodoende maakte Glaser ruimte voor de rol van de media. Een publiek figuur zoals een atleet, zou volgens de differentiële-identificatietheorie, meer invloed kunnen hebben op iemand dan individuen met wie deze persoon in rechtstreeks contact komt (Glaser, 1956 in Brown, Esbensen & Gilbert, 2010: 282). De significante individuen die op het forum geïdentificeerd werden kunnen dus evengoed deze rol vervullen.

We moeten eveneens rekening houden met het feit dat het forum waarschijnlijk geen initieel startpunt is voor het radicaliseringsproces. Het lijkt aannemelijk dat de gebruikers al een radicaliseringsproces hebben doorlopen, voor zij zich begeven op het forum. De kans bestaat dus dat zij beïnvloed werden door significante individuen in hun persoonlijke omgeving, maar dus evengoed door publieke figuren zoals in de differentiële-identificatietheorie wordt gesteld.

Daarnaast lijken onpersoonlijke vormen van communicatie ook belangrijk. Deze associaties dragen evenzeer bij aan het leerproces van de gebruikers. We weten dat informatie wordt uitgewisseld in de vorm van onder andere boeken, muziek, video's, grafieken, memes en foto's. Deze informatie dient zowel als argumentatie, als een startpunt voor discussie. Wegens het online karakter van het forum kunnen deze onpersoonlijke vormen van communicatie evenveel bijbrengen als de persoonlijke vormen. Beide vormen lijken elkaar vooral aan te vullen. Redpilling is zoals we weten heel belangrijk, en wordt ondersteund door beide vormen van communicatie. Dit betekent dat de gebruikers zowel hun bestaande gedachtegoed uitdiepen, maar ook dat ze nieuwe dingen leren. De thread *"/pnd/ Required Reading Thread"* heeft meerdere

bronnen die kunnen bijdragen tot het leerproces. Heel het concept van redpilling draait hier rond het uitdiepen van het gedachtegoed en het bijdragen aan de vorming ervan. Nieuwe gebruikers zullen op deze manier snel nieuwe informatie, gedragingen of ideeën leren.

Prioriteit en intensiteit

Volgens Sutherland zouden de associaties met criminele en anti-criminele patronen ook kunnen variëren in prioriteit en intensiteit. De prioriteit van deze associaties, welke gedragingen in de vroege kinderjaren werden aangeleerd en of deze nog aanwezig zijn, is onmogelijk te achterhalen. Er werden twee gebruikers gevonden die een inkijk boden in enerzijds hun vorige gedachtegoed (radicaal-links), en anderzijds ervaringen tijdens hun jeugd (anti-blank racisme). Dit toont aan dat het belangrijk blijft om bepaalde levenservaringen mee te nemen in het begrijpen van deze radicaliseringsprocessen. Hoe komt het dat zij zo ver geradicaliseerd zijn? Zoals eerder gezegd, is het aannemelijk dat je al enige vorm van radicalisering hebt doorlopen, voor je je begeeft op het forum. Er werden enkele threads gezien van gebruikers die aangeven dat ze de waarheid willen zien, en expliciet vragen om redpills. Voor de komst naar het forum is er waarschijnlijk al een bepaalde 'doorbraak' geweest, wat ervoor heeft gezorgd dat zij de nood voelden om op zoek te gaan naar een extremere gemeenschap. Deze 'doorbraak' hoeft niet noodzakelijk offline te hebben plaatsgevonden; meerdere gebruikers lijken namelijk van 4chan te komen. Op 4chan zijn heel wat beperkingen op de inhoud die wordt gepost. Dit kan aanleiding geven tot het migreren naar 8kun, waar meer wordt toegelaten.

Deze bedenking kunnen we koppelen aan de kritiek die werd geformuleerd door Glueck en Glueck (1950). Hun hypothese "*birds of a feather flock together*", wat betekent dat individuen met dezelfde interesses, ideeën of kenmerken elkaar opzoeken, lijkt in deze zin stand te houden. Het forum wordt namelijk opgezocht door individuen met een gelijkaardig gedachtegoed. Dit gedachtegoed wordt op het forum enkel versterkt.

De intensiteit van deze associaties, het prestige van de bron en de emotionele reacties, lijkt enig belang te hebben. Enerzijds is het prestige van de bron in deze context zeker belangrijk. Het gaat om anonieme gebruikers, dus niemand weet wie wat zegt. Brenton Tarrant geniet een bepaald niveau van prestige, omdat hij zijn woorden heeft omgezet in daden. We hebben gezien dat hij door een bepaalde groep gebruikers wordt geëerd, en dat hij regelmatig als inspiratie wordt gebruikt. Voor zij die geloven dat de aanslag heeft plaatsgevonden, bekleedt Tarrant de positie van 'heilige'. Hoewel niet (of zeer beperkt en gecontroleerd in de vorm van brieven) in interactie getreden kan worden met hem, lijken zijn manifest en livestream deze rol deels te vervullen.

Anderzijds wordt ook regelmatig ingespeeld op de emotionele reacties van de gebruikers. We weten dat de meeste inhoud die wordt gedeeld op het forum, vrij eenzijdig is. Door collages te maken over "*white victims of black crime*" wordt duidelijk ingespeeld op deze gevoelens. Daarnaast lijken gebruikers elkaar ook uit te lokken door te beweren dat ze toch nooit iets zullen doen, dat ze nooit beter zullen zijn etc. Dit lokt ongetwijfeld bepaalde, al dan niet emotionele, reacties uit.

Blootstelling aan interacties

In hoeverre de gebruikers worden blootgesteld aan anti-criminele patronen, is onmogelijk vast te stellen. Het is echter duidelijk dat er een veelvuldige blootstelling aan criminele patronen mogelijk is. Deze blootstelling hangt natuurlijk af van hoe vaak iemand het forum betreedt en hoe lang dit bezoek duurt. Vanwege de doorgedreven anonimiteit op het forum, en de frequent wisselende ID-nummers, was het onmogelijk om dit te achterhalen. Het lijkt echter veilig om te stellen dat de meeste gebruikers die in interactie treden op het forum, regelmatig het forum bezoeken. De hoeveelheid aan reacties in een bepaalde thread per ID-nummer kunnen een indicatie zijn over de tijd die wordt gependend op het forum. De interactie vraagt niet alleen enige moeite van de gebruiker – omdat het forum eerst begrepen moet worden – maar het betekent ook dat de grens van passieve waarnemer naar actieve deelnemer werd overschreden.

Paradox

In het algemeen zijn de gebruikers vrij kritisch, cynisch en onvriendelijk ten opzichte van elkaar. Voor enkelen is de gemeenschap een veilige haven waar ze zich thuis voelen, maar zij lijken in de zware minderheid te zijn. /pnd/ heeft veel gebruikers omdat er een gebrek is aan een ander volwaardig alternatief. Het forum lijkt zelfs wat paradoxaal. Aan de ene kant is het een plaats waar gebruikers hun frustraties en gedachten kwijt kunnen.

Tijdens de literatuurstudie hebben we gesproken over het idee van *deindividuation*: een verlies aan zelfbewustzijn (Zimbardo, 1970 in Mckenna & Green, 2002). Dit verlies kan leiden tot een verminderd verantwoordelijkheidsgevoel, en minder druk om zich te conformeren aan de maatschappelijke normen. We hebben gezien dat er een waardenconflict aanwezig is tussen het forum en de algemene waarden van de samenleving. Op het forum is zeker sprake van asociaal, impulsief en ongeremd gedrag – het fungeert mede als een uitlaatklep voor alle frustraties en gedachten die niet zonder gevolg in de samenleving geuit kunnen worden.

Aan de andere kant is het een voedingsbodem voor deze frustraties en gedachten. Het kwijt kunnen van deze gevoelens is belangrijk om potentiële drama's in de offline wereld te voorkomen, maar het kan tevens mee de oorzaak zijn.

6. CONCLUSIE

Aan het begin van dit onderzoek werd gesteld dat het van essentieel belang is om de groeiende dreiging van extreemrechts terreur op een correcte manier te kunnen begrijpen en verklaren. Daarop stelden we ons de vraag hoe we dit extreemrechts terrorisme dan moeten verklaren, en of het nog zinvol is om dit te doen aan de hand van LAT.

Doorheen de literatuurstudie hebben we vastgesteld dat LAT niet voldoende is om deze terreurdaden te verklaren, wegens een gebrek aan aandacht voor de sociale context, leerprocessen, interactie en de verschillen in definities met betrekking tot de mate van 'loneness' van het individu. Op politieel en wetenschappelijk vlak wordt anders naar dit definiëeringsproces gekeken. Op politieel en strafrechtelijk vlak is het belangrijk om een definiëring te verkrijgen, zodat de verantwoordelijkheid voor de terreurdaad aan individuen toegewezen kan worden. In die context zou het dus zinvoller zijn om te spreken over de solo-terrorist, waar de isolatie van toepassing is op de terroristische handeling. Dit zou enerzijds verwarring moeten vermijden, en een volwaardig onderscheid bieden op strafrechtelijk vlak.

Voor het wetenschappelijk perspectief is dit echter niet voldoende, want zo is er nog steeds geen verklaring voor het radicaliseringsproces en de daaropvolgende terreurdaden. 'Lone actors', 'solo-terroristen' of een groep van enkele individuen radicaliseren allemaal in relatie tot de wereld waarin we leven. Het is dus niet zinvol om te denken in termen van het individu. Het is dus belangrijk dat we een stap verder gaan kijken, en deze terreurdaden niet enkel proberen te begrijpen vanuit de persoon, maar ook vanuit de context.

Volgend op deze vaststellingen zijn we overgegaan tot de analyse van het forum /pnd/ op 8kun aan de hand van de differentiële-associatietheorie, als een poging om deze extreemrechtse terreurdaden te begrijpen en verklaren. De analyse werd uitgevoerd op basis van de punten die origineel werden ontwikkeld door Sutherland.

Kunnen deze extreemrechtse terreurdaden verklaard worden aan de hand van de differentiële-associatietheorie? Niet alle punten die voorkomen in de theorie konden geïdentificeerd of bevestigd worden. Tijdens de bespreking van de resultaten werd geconcludeerd dat er wel sprake is van een leerproces.

Volgens Sutherland vindt het leerproces echter plaats binnen een intieme, persoonlijke gemeenschap, wat niet bevestigd kon worden tijdens de analyse. Er heerst in de online gemeenschap van /pnd/ een zeer hoog niveau van wantrouwen. De anonimiteit van de gebruikers en de aanwezigheid van federale overheidsdiensten, zorgt ervoor dat van

intimiteit of persoonlijkheid, zoals geformuleerd door Sutherland, geen sprake is. Opvallend is dat dit gebrek enigszins wordt opgevangen door het gebruik van historische figuren, politici, activisten en terroristen als significante individuen. De intimiteit van deze gemeenschap valt eerder te identificeren als een gemeenschappelijke hechtheid met betrekking tot het gedachtegoed.

Daarnaast konden enkele elementen van de theorie niet vastgesteld worden wegens een gebrek aan informatie. De mate waarin de adviezen en verschillende aangereikte bronnen bijdragen tot het uiteindelijke leerproces van de gebruikers, was onmogelijk te achterhalen. Een eerste voorzichtige conclusie is dat deze adviezen en aangereikte bronnen wel een bepaalde invloed uitoefenen op een groot deel van de gebruikers. Zij zoeken deze gemeenschap namelijk actief op, wat betekent dat er waarschijnlijk al een radicaliseringsproces heeft plaatsgevonden voor het forum de eerste keer wordt betreden. De inhoud van de interacties zijn namelijk van een dergelijk radicaal niveau dat het onwaarschijnlijk lijkt dat een individu nog geen radicalisering heeft doorlopen voor het forum wordt opgezocht. Voor toekomstig onderzoek zou het dus interessant zijn om contact op te nemen met de gebruikers van het forum, maar wegens het wantrouwen en de anonimiteit lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat zij zullen meewerken.

De prioriteit van de associaties – welke gedragingen in de vroege kinderjaren werden aangeleerd en of deze nog aanwezig zijn – konden ook niet met zekerheid bevestigd worden. Er werden enkele voorbeelden gezien van gebruikers die een inzage geven over hun persoonlijke achtergrond. Hieruit blijkt dat het belangrijk kan zijn om zowel rekening te houden met de bredere sociale context, als de persoonlijke. Het is niet zo onwaarschijnlijk dat persoonlijke levenservaringen of geleerde gedragingen in de kinderjaren mee bijdragen aan het extreemrechts gedachtegoed op latere leeftijd.

Als laatste konden ook de frequentie en de duur van de associaties niet worden vastgesteld, opnieuw door de doorgedreven anonimiteit. Wegens de radicale inhoud van het forum wordt voorzichtig gesteld dat de meeste gebruikers die effectief in interactie treden op het forum, daar ook regelmatig op vertoeven. Over de gebruikers die enkel passief consumeren, kan niets gezegd worden.

Hoe moeten we extreemrechts terrorisme nu verklaren? We hebben vastgesteld dat LAT niet voldoende is om een verklaring te bieden voor extreemrechts terrorisme. Kunnen we extreemrechts terrorisme dan begrijpen aan de hand van de differentiële-associatietheorie? Deze theorie biedt zeker een mogelijkheid om deze terreurdaden en het voorafgaand proces te begrijpen, door te kijken naar de associaties en definities waar een individu mee wordt geconfronteerd en het waardenconflict dat hierdoor ontstaat. Het is belangrijk om zowel de bredere maatschappelijke context, als de persoonlijke context te bekijken om deze terreurdaden te kunnen begrijpen.

Hoewel de meerderheid van de elementen in deze theorie konden worden vastgesteld, wordt geen inzicht verkregen in hoe deze sociale leeromgeving tot stand kan komen in een milieu van wantrouwen, scepticisme en anonimiteit. Zo biedt dit onderzoek een eerste aanzet tot het verfijnen van deze theorie voor een online omgeving.

Er lijkt tevens een belangrijke rol weggelegd voor complottheorieën, die de basis vormen voor het extreemrechts gedachtegoed dat op het forum werd geïdentificeerd. Dit biedt een interessante onderzoeksmogelijkheid voor de toekomst, om te kijken welke rol deze spelen in de vorming van dit extreemrechts gedachtegoed.

Dit onderzoek betreft een brede analyse van het forum, en heeft zich specifiek toegespitst op data die relevant waren voor het identificeren van een differentieel leerproces. Er valt echter nog veel te leren over deze gemeenschap. Het zou interessant zijn om onderzoek te voeren naar de groepsdynamieken die spelen tussen de gebruikers. We hebben namelijk gezien dat deze gemeenschap op een andere manier in interactie treedt met elkaar dan in de offline wereld traditioneel zou gebeuren. Daarnaast zou een taal- en beeldanalyse ook heel interessante inzichten kunnen bieden.

Het is ondertussen duidelijk dat extreemrechts geen eenduidig gegeven is. De scope van dit onderzoek beslaat slechts een stuk van het breder extreemrechtse gedachtegoed. Het is noodzakelijk om verder onderzoek te blijven voeren over dit thema, om tot een beter begrip te komen van deze globale, gefragmenteerde beweging.

7. BIBLIOGRAFIE

Akers, R. L. (1998). *Social Structure and Social Learning: A General Theory of Crime and Deviance*. Los Angeles: Northeastern University Press.

Akers, R. L., & Jennings, W. G. (2016). Social Learning Theory. In A. R. Piquero (Ed.), *The Handbook of Criminological Theory* (pp. 230–240). Oxford, UK: John Wiley & Sons.

Akers, R. L., & Sellers, C. S. (2013). *Criminological Theories: Introduction, Evaluation, and Application* (6de editie). New York: Oxford University Press

Alblas, G., & Vos, W. (2017). *Inleiding groepsdynamica*. Noordhoff Uitgevers.

Atsma, A. J. (s.d.). *CRATUS (Kratos) - Greek God of Strength & Power (Roman Potestas)*. Geraadpleegd op 7 juni 2020, van <https://www.theoi.com/Daimon/Kratos.html>

Bakker, E. & de Roy van Zuijdewijn, J. (2016). Lone-Actor Terrorism: Definitional Workshop. *Countering Lone-Actor Terrorism Series 2*.

Bakker, E., & de Graaf, B. (2011). Preventing Lone Wolf Terrorism: some CT Approaches Addressed. *Perspectives On Terrorism*, 5(5–6), 43–50. Geraadpleegd van <https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/18318/PoT%20168-1090-1-PB.pdf?sequence=2>

Bakker, E., & de Roy van Zuijdewijn, J. (s.d.). *Lone Actor Terrorism: Database*. Geraadpleegd op 7 november 2019, van <https://icct.nl/project/countering-lone-actor-terrorism/>

Bar-On, T. (2008). Fascism to the Nouvelle Droite: The Dream of Pan-European Empire. *Journal of Contemporary European Studies*, 16(3), 327–345. <https://doi.org/10.1080/14782800802500981>

Bartlett, J., & Miller, C. (2010). *The power of unreason: Conspiracy theories, extremism and counter-terrorism*. London: Demos.

Berlet, C., & Lyons, M. N. (2000). *Right-wing Populism in America: Too close for comfort*. New York, Verenigde Staten: Guilford Publications.

Brinckman, B. (2017, 20 oktober). *Activisme tegen de islam*. Geraadpleegd op 4 mei 2020, van https://www.standaard.be/cnt/dmf20171019_03142373

Brown, S. E., Esbensen, F. A., & Geis, G. (2010). Social Process Theories of Crime. In S. E. Brown, F. A. Esbensen, & G. Geis (Eds.), *Criminology: Explaining Crime & Its Context* (7de editie, pp. 273–362). New Providence, NJ: Anderson Publishing, Ltd.

Bruinsma, G. J. (1992). Differential association theory reconsidered: An extension and its empirical test. *Journal of Quantitative Criminology*, 8(1), 29-49.

Bruinsma, G. J. N. (2001). Differentiële associatie en sociaal leren. In E. Lissenberg, S. van Ruller, & R. van Swaaningen (Eds.), *Tegen de regels IV: Een inleiding in de criminologie* (pp. 119–133). Nijmegen, Nederland: Ars Aequi Libri.

CBS News. (2018, 2 augustus). *What is the QAnon conspiracy theory?* Geraadpleegd op 2 mei 2020, van <https://www.cbsnews.com/news/what-is-the-qanon-conspiracy-theory/>

cds. (2018, 1 juni). Terrorist Benjamin Herman geveld met 25 kogels. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180531_03539461

cel., cds., & me. (2018, 1 juni). Gevangenisrapport over Benjamin Herman: "Hij was de loopjongen van een groep radicalen". *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180531_03539632

Center for Terroranalyse. (2011). *The threat from solo terrorism and lone wolf terrorism*. Geraadpleegd van https://www.pet.dk/~media/Engelsk/the_threat_from_solo_terrorism_and_lone_wolf_terrorism_-_engelsk_version_pdf.ashx

Cohn, N. (2004). *The Pursuit of the Millennium*. London: Pimlico.

Cressey, D. R. (1964). *Delinquency, Crime and Differential Association*. Den Haag, Nederland: Martinus Nijhoff. <https://doi.org/10.1007/978-94-011-9015-2>

de Coninck, D. (2017, 17 september). Hicham Diop viel vorig jaar twee agenten aan: IS-soldaat of hoopje ellende? *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://www.demorgen.be/nieuws/hicham-diop-viel-vorig-jaar-twee-agenten-aan-is-soldaat-of-hoopje-ellende~b621e412/>

Donaghue, E. (2020, 5 februari). Racially-motivated violent extremists elevated to "national threat priority," FBI director says. *CBS News*. Geraadpleegd van <https://www.cbsnews.com/amp/news/racially-motivated-violent-extremism-isis-national-threat-priority-fbi-director-christopher-wray/>

Ellis, C., Pantucci, R., de Roy van Zuijdewijn, J., Bakker, E., Gomis, B., Palombi, S. & Smith, M. (2016). Lone-Actor Terrorism: Analysis Paper. *Countering Lone-Actor Terrorism Series 4*.

Europese Commissie. (2019). *Terrorism*. Geraadpleegd op 20 december 2019, van https://ec.europa.eu/home-affairs/e-library/glossary/terrorism_en

Fredholm, M. (2016). Introduction: Lone actor and autonomous cell terrorism. In M. Fredholm (Ed.), *Understanding Lone Actor Terrorism: Past Experience, Future Outlook, and Response Strategies* (1ste editie, pp. 1–28). Oxon: Routledge.

Fuller, D. (1999). Part of the action, or “going native”? Learning to cope with the “politics of integration”. *Area*, 31(3), 221–227. doi:10.1111/j.1475-4762.1999.tb00086.x

Ganor, B. (2002). Defining terrorism: Is one man's terrorist another man's freedom fighter?. *Police Practice and Research*, 3(4), 287-304.

Ganor, B., Duarte, C., & Von Knop, K. (Eds.). (2007). *Hypermedia Seduction for Terrorist Recruiting - Volume 25 NATO Science for Peace and Security Series: Human and Societal Dynamics*. Amsterdam: IOS Press.

Génération Identitaire. (s.d.). *Génération Identitaire*. Geraadpleegd op 3 maart 2020, van <https://generationidentitaire.org/>

Glaser, D. (1956). Criminality Theories and Behavioral Images. *American Journal of Sociology*, 61(5), 433-444.

Global Terrorism Database. (2018). *GTD Search Results [Dataset]*. Geraadpleegd van <https://gtd.terrorismdata.com/files/gtd-1970-2018/>

Glueck, S., & Glueck, E. (1950). *Unraveling Juvenile delinquency*. Commonwealth Fund.

Institute for Economics & Peace. Global Terrorism Index 2019: Measuring the Impact of Terrorism, Sydney, November 2019. Geraadpleegd op 28 februari 2020, van <http://visionofhumanity.org/reports>.

jvh., & es. (2018, 20 november). Aanval agenten heeft mogelijk terroristische context. *De Standaard*. Geraadpleegd van https://www.standaard.be/cnt/dmf20181120_03966691

Kohen, I. (2017, 12 december). *Darknet Chronicles Pt 1: Clearnet vs Darknet*. Geraadpleegd op 15 april 2020, van <https://www.business2community.com/cybersecurity/darknet-chronicles-pt-1-clearnet-vs-darknet-01972328>

Kohen-Raz, O. (2011). The Ethics of "Contra-Lying" in Narrative Holocaust Films. In B. Hagin, S. Meiri, R. Yosef & A. Zanger (Eds.), *Just Images: Ethics and the Cinematic* (pp. 158–183). Cambridge, Verenigd Koninkrijk: Cambridge University Press.

Kolthoff, E. W. (2012). *Moedwil, misverstand of onvermogen?* (1ste editie). Den Haag, Nederland: Boom Lemma.

Lindhout, S. (2019, 10 oktober). Lone wolf slaat toe op Joodse feestdag. *De Morgen*, p. 3.

Mammone, A., Godin, E., & Jenkins, B. (2012). *Mapping the Extreme Right in Contemporary Europe*. Abingdon, Verenigd Koninkrijk: Routledge.

Martinez, B. (2016). *Grand Deceptions: Zionist Intrigue in the 20th and 21st Centuries* (2de editie). Scotts Valley, Californië: CreateSpace Independent Publishing Platform. Geraadpleegd van https://alt-right.com/the-kalergi-plan/#_edn12

McKenna, K. Y. A., & Green, A. S. (2002). Virtual group dynamics. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 6(1), 116–127. <https://doi.org/10.1037/1089-2699.6.1.116>

Meloy, J. R., & Yakeley, J. (2014). The violent true believer as a "lone wolf"—psychoanalytic perspectives on terrorism. *Behavioral sciences & the law*, 32(3), 347–365.

Millen, J. (2018). Dekt de vlak de lading bij het bestrijden van terrorisme?. *FATIK*, 35(159), 29–30.

NH Health Alert Network. (2017, 28 april). Carfentanil in New Hampshire. Geraadpleegd van <https://www.bostonglobe.com/metro/2017/11/15/comparing-lethality-and-potency-opioid-drugs/6iEmKXzFDc2rjg9IIZeXWP/story.html>

Pantucci, R. (2011). A Typology of Lone Wolves: Preliminary Analysis of Lone Islamist Terrorists. *Developments in Radicalisation and Political Violence*. Geraadpleegd van <https://icsr.info/2011/04/05/a-typology-of-lone-wolves-preliminary-analysis-of-lone-islamist-terrorists/>

Pantucci, R., Ellis, C., Chaplais, L. (2015). Lone-Actor Terrorism: Literature Review. *Countering Lone-Actor Terrorism Series 1*.

Piquero, N. L., Tibbetts, S. G., & Blankenship, M. B. (2005). Examining the role of differential association and techniques of neutralization in explaining corporate crime. *Deviant Behavior*, 26(2), 159–188. <https://doi.org/10.1080/01639620590881930>

Reddit. (s.d.). *Reddit: the front page of the internet*. Geraadpleegd op 5 mei 2020, van <https://www.reddit.com/>

Renegade. (2016, 27 september). *The Zionist Occupied Government of America*. Geraadpleegd op 3 mei 2020, van <http://www.renegadetribune.com/zionist-occupied-government-america/>

Richman, A., & Sharan, Y. (Eds.). (2015). *Lone Actors - An Emerging Security Threat - NATO Science for Peace and Security Series: Human and Societal Dynamics*. Amsterdam: IOS Press.

s.n. (2015, 17 januari). *Vlaams Belang start campagne tegen islam*. Geraadpleegd op 4 mei 2020, van <https://www.hln.be/in-de-buurt/antwerpen/vlaams-belang-start-campagne-tegen-islam%7Ea63b7cb5/>

s.n. (2019, 2 mei). OCAD-topman: "Nieuwe video van al-Baghdadi baart zorgen, maar is geen gamechanger". *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://www.demorgen.be/nieuws/ocad-topman-nieuwe-video-van-al-baghdadi-baart-zorgen-maar-is-geen-gamechanger~b0d87174/>

s.n. (s.d.). *The Great Replacement*. Geraadpleegd op 2 mei 2020, van <https://www.great-replacement.com/>

s.n. (s.d.). *White Genocide*. Geraadpleegd op 2 mei 2020, van <http://www.whitegenocide.info/>

s.n. (s.d.). *Holohoax 101 - The Fundamentals of the Holocaust Hoax*. Geraadpleegd op 2 mei 2020, van <https://www.holohoax101.org/>

Schild & Vrienden. (s.d.). Info [Facebook]. Geraadpleegd van https://www.facebook.com/pg/schildenvrienden/about/?ref=page_internal

Schuurman, B. (2019). Topics in terrorism research: reviewing trends and gaps, 2007-2016. *Critical Studies on Terrorism*, 12(3), 463-480.

Schuurman, B., Lindekilde, L., Malthaner, S., O'Connor, F., Gill, P., & Bouhana, N. (2019). End of the lone wolf: The typology that should not have been. *Studies in Conflict & Terrorism*, 42(8), 771-778.

Schwenkenbecher, A. (2012). *Terrorism: A Philosophical Enquiry*.
<https://doi.org/10.1057/9781137024220>

Spaaij, R. (2015). Lone Actors: Challenges and Opportunities for Countering Violent Extremism. *NATO Science for Peace and Security Series E: Human and Societal Dynamics*, 123, 120–131. Geraadpleegd van <https://static1.squarespace.com/static/56bab5eb20c64753944c8bb2/t/572fe9f11bbee07454ddfaec/1462757878803/Spaaij-NATO-article-final.pdf>

Stevens, B. (2010, 10 december). "Naming the Jew" and why you won't see it here. Geraadpleegd op 3 mei 2020, van <http://www.amerika.org/politics/naming-the-jew-and-why-you-wont-see-it-here/>

Sutherland, E. H. (1949). *White Collar Crime*. New York: Dryden Press.

Sutherland, E. H. (2015). Differential Association. In F. P. Williams III & M. D. McShane (Eds.), *Criminology Theory: Selected Classic Readings* (2de editie, pp. 77–82). Abingdon: Routledge.

Sykes, G. M., & Matza, D. (1957). Techniques of neutralization: A theory of delinquency. *American sociological review*, 22(6), 664-670.

Taylor, M., & Holbrook, D. (2013). Introduction. In P. M. Currie, D. Holbrook, & M. Taylor (Eds.), *Extreme Right Wing Political Violence and Terrorism* (1ste editie, pp. 1–14). London: Bloomsbury Academic.

Telegram. (s.d.). *Telegram FAQ*. Geraadpleegd van <https://telegram.org/faq#q-what-is-telegram-what-do-i-do-here>

Tittle, C., Burke, M., & Jackson, E. (1986). Modeling Sutherland's Theory of Differential Association: Toward an Empirical Clarification. *Social Forces*, 65(2), 405-432. doi:10.2307/2578680

tj., & jlw. (2016, 30 oktober). Germany probes "Islamic State" claim of deadly Hamburg knife attack. *Deutsche Welle*. Geraadpleegd van <https://www.dw.com/en/germany-probes-islamic-state-claim-of-deadly-hamburg-knife-attack/a-36202583>

Tor Project. (s.d.). *The Tor Project | History*. Geraadpleegd op 6 februari 2020, van <https://www.torproject.org/about/history/>

van Buuren, J. (2016). Fixated individuals and the state's response: networked security. In M. Fredholm (Ed.), *Understanding Lone Actor Terrorism: Past Experience, Future Outlook, and Response Strategies* (1ste editie, pp. 160–181). Oxon: Routledge.

Van den Broek, A. (2017, 2 november). De 'lone wolf' toont zijn tanden. *De Morgen*, p. 4.

Wodak, R., Mral, B., & KhosraviNik, M. (Eds.). (2013). *Right-Wing Populism in Europe*. London, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Academic.

Zeman, T., Břeň, J., & Urban, R. (2018). Profile of a lone wolf terrorist: a crisis management perspective. *Journal of Security & Sustainability Issues*, 8(1).

Zimbardo, P. (1970). The human choice: Individuation, reason, and order versus deindividuation, impulse and chaos. In W. J. Arnold & D. Levine (Eds.), *Nebraska Symposium on Motivation, 1969*. Lincoln: University of Nebraska Press.

Laatste bron geraadpleegd op: 7 juni 2020

Woordenschat

Black Pill. (2016a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Black%20Pill>

Butthurt. (2015). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=ButtHurt>

Cobber. (2005a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Cobber>

Cuck. (2017a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=cuck>

Cuck. (2018a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=cuck>

Cult of Kek. (2019). In *Know Your Meme*. Geraadpleegd van <https://knowyourmeme.com/memes/cult-of-kek>

Doxxing. (2016b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=doxing>

Gibs. (2017b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Gibs>

Glownigger. (2019a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=glownigger>

Goy. (2004a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=goy>

JIDF. (2012). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=jidf>

Kike. (2005b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=kike>

LARP. (2019b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=LARP>

Lurking. (2005c). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=lurking>

Meme. (s.d.). Geraadpleegd van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/meme#.Xl4ywKhKjIU>

Mongrel. (2006). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=mongrel>

Newfag. (2007). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Newfag>

Sand nigger. (2003a). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=sand+nigger>

Shill. (2016c). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=shill>

Shitpost. (2018b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Shitpost>

Shitskin. (2018c). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=shitskin>

Spic. (2003b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=spic>

Valhalla. (2004b). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Valhalla>

White Pill. (2017c). In *Urban Dictionary*. Geraadpleegd van <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=white%20pill>

Afbeeldingen

BBC. (2019). *Rise of nationalism in Europe* [Infografische kaart]. Geraadpleegd van <https://www.bbc.com/news/world-europe-36130006>

Europol. (2019). *Religiously inspired terrorism in the EU* [Grafiek]. Geraadpleegd van <https://www.europol.europa.eu/news/en/headlines/security/20180703STO07125/terrorism-in-the-eu-terror-attacks-deaths-and-arrests>

Know Your Meme. (s.d.). *Muh - Muh Dick* [Foto]. Geraadpleegd van <https://knowyourmeme.com/photos/735920-muh>

START GTD, IEP Calculations. (s.d.). *Far-right terrorist incidents in the west, 1970-2018* [Grafiek]. Geraadpleegd van <http://visionofhumanity.org/indexes/terrorism-index/>

vrtNWS. (2018). *Wie is Schild & Vrienden echt?* [Foto]. Geraadpleegd van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/09/05/pano-wie-is-schild-vrienden-echt/>

8. BIJLAGEN

8.1 Data Management Plan

1) Wordt er nieuwe data verzameld en/of wordt er gebruik gemaakt van bestaande data?

Er werd gebruik gemaakt van nieuwe data.

2) Wat is de origine en de aard van deze data?

Deze data werden verzameld op de site 8kun, op het forum /pnd/. Het gaat om fragmenten van posts en reacties die van belang zijn voor de analyse.

3) Zal er persoonlijke data verzameld worden? Zo ja, welke?

Er zal geen persoonlijke data verzameld worden, wegens de doorgedreven anonimiteit van het onderzochte forum.

4) Waar worden de verzamelde data opgeslagen?

De verzamelde data worden opgeslagen op de persoonlijke Dropbox of de persoonlijke externe harde schijf van de onderzoekster.

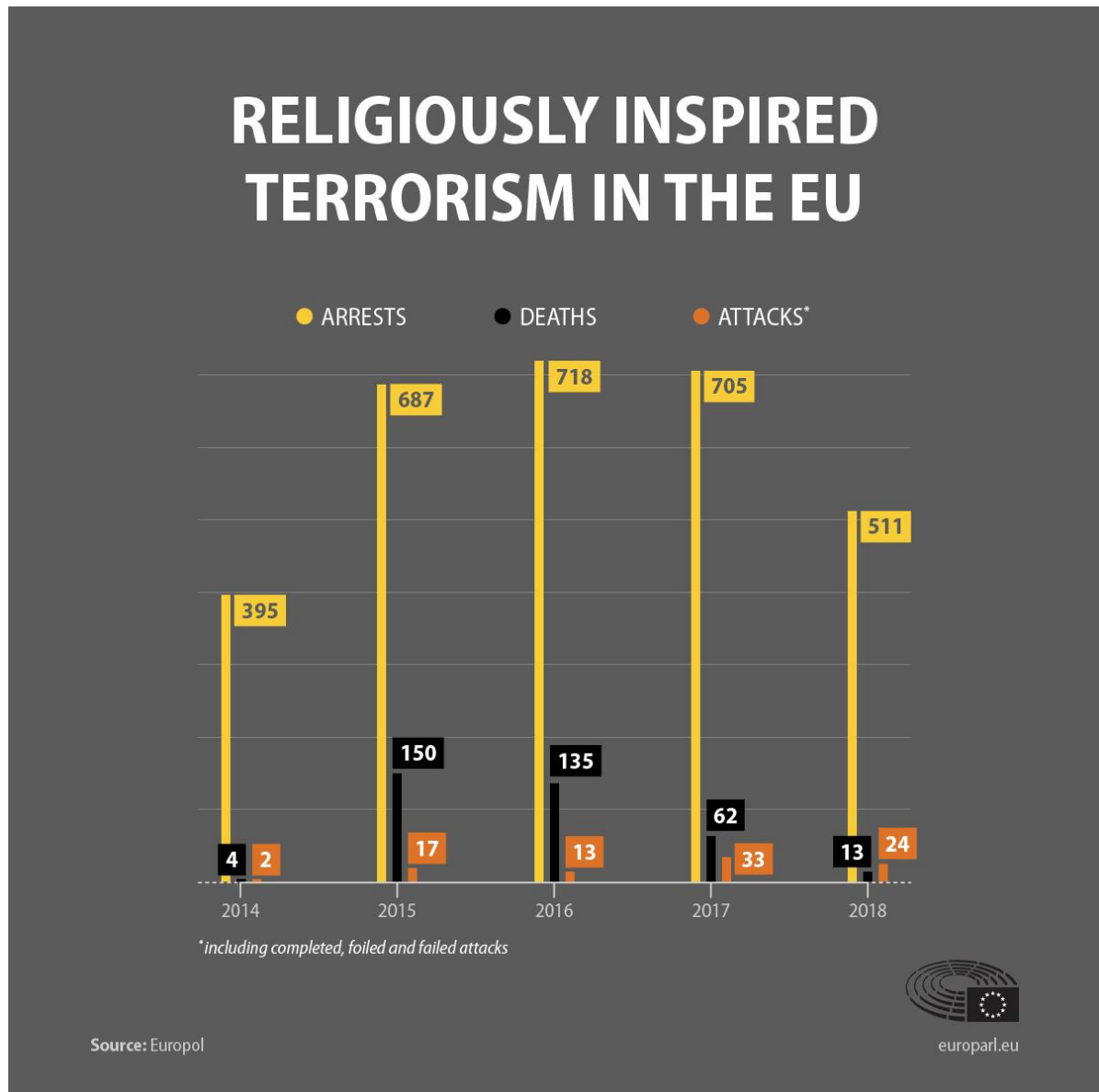
5) Zullen de verzamelde data later hergebruikt worden?

Neen.

6) Indien gewerkt werd met een informed consent formulier, voeg dit dan hieronder toe.

/

8.2 Terrorisme in de EU (Europol)

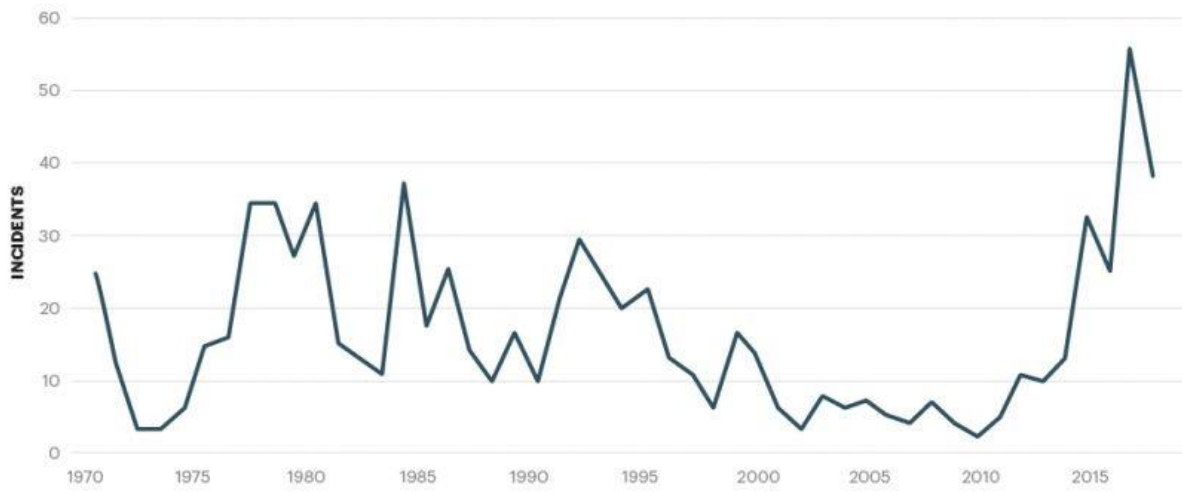
Bron:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/security/20180703STO07125/terrorism-in-the-eu-terror-attacks-deaths-and-arrests>

8.3 Extreemrechtse aanslagen in het Westen

Far-right terrorist incidents in the west, 1970–2018

There has been a 320 per cent increase in far-right terrorism in the past five years.

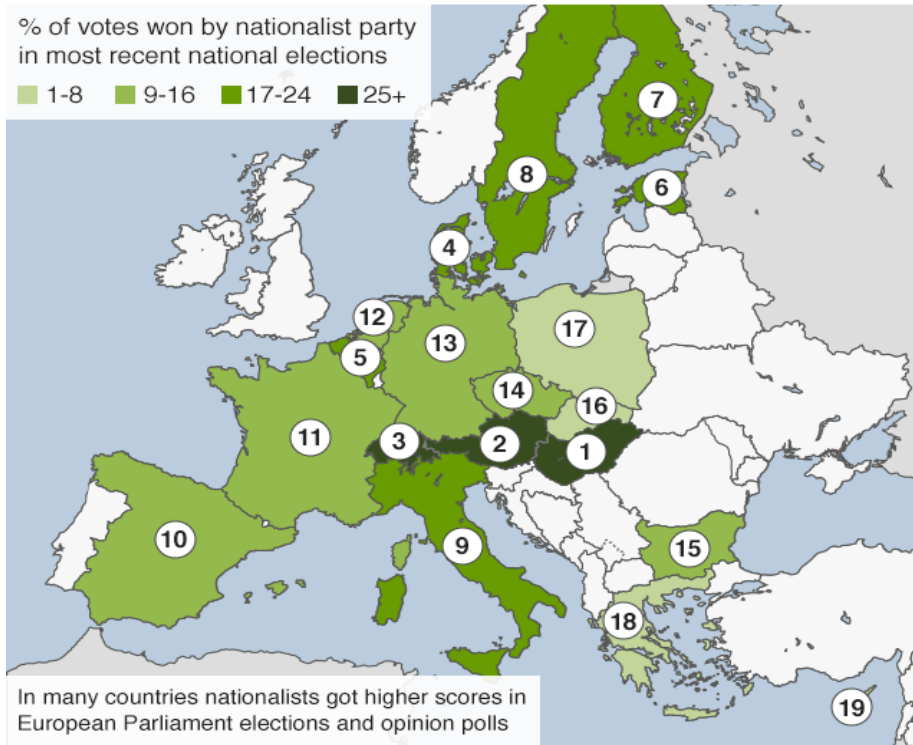
Source: START GTD, IEP Calculations

INSTITUTE FOR ECONOMICS & PEACE

Bron: <http://visionofhumanity.org/indexes/terrorism-index/>

8.4 Rise of nationalism in Europe

Rise of nationalism in Europe

① Hungary Fidesz 49% Jobbik 19%	⑪ France National Rally 13%
② Austria Freedom Party 26%	⑫ Netherlands Freedom Party 13%
③ Switzerland Swiss People's Party 25.8%	⑬ Germany Alternative for Germany 12.6%
④ Denmark Danish People's Party 21%	⑭ Czech Republic Freedom & Direct Democracy 11%
⑤ Belgium New Flemish Alliance 20.4%	⑮ Bulgaria United Patriots 9%
⑥ Estonia Conservative People's Party 17.8%	⑯ Slovakia Our Slovakia 8%
⑦ Finland The Finns 17.7%	⑰ Poland Confederation 6.8%
⑧ Sweden Sweden Democrats 17.6%	⑱ Greece Greek Solution 3.7%
⑨ Italy The League 17.4%	⑲ Cyprus ELAM 3.7%
⑩ Spain Vox 15%	

Last updated: May 2019

BBC

Bron: <https://www.bbc.com/news/world-europe-36130006>

8.5 Schild & Vrienden

When you're barbecuing
and the charcoal runs away

NIGGER

BLACK MAN

KNOW THE DIFFERENCE!

IF YOU WATCH CINDERELLA BACKWARDS

IT'S ABOUT A WOMAN WHO LEARNS HER PLACE

Bron: Pano-reportage <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/09/05/pano-wie-is-schild-vrienden-echt/>

8.6 8kun woordenschat

Term	Betekenis
Butthurt	"Beledigd zijn en wrok koesteren." (Urban Dictionary, 2015)
Cobber	"Australisch colloquialisme voor 'maat' of 'vriend', maar niet noodzakelijkerwijs in de letterlijke zin. Kan gebruikt worden om een vreemde aan te spreken in plaats van 'Hé, jij daar!', op een meer vriendelijke manier." (Urban Dictionary, 2005a)
Coom products	Sperma producten.
Cuck	"Een man die wanhopig op zoek is naar acceptatie, goedkeuring en genegenheid van vrouwen. Deze wanhoop heeft geleid tot het compromitteren van zijn overtuigingen en waarden, de schending van zijn waardigheid en eigenwaarde, en zijn onvermogen om voor zichzelf op te komen en wat hij als mens verdient." (Urban Dictionary, 2017a) "Iemand die over zich heen laat lopen" (Urban Dictionary, 2018a)
Doxxing	"Iemand aanvallen met wie je het niet eens bent, met behulp van privé-informatie verzameld van het internet. Vaak door het publiceren van hun persoonlijke info, wat hen kwetsbaar maakt voor geweld." (Urban Dictionary, 2016b)
Gibs	"Gratis spullen die worden uitgedeeld aan mensen die te lui en/of te zwak zijn om zulke dingen in hun eentje te verwerven. Bereikt door het dwingen en schuld aanpraten van productieve mensen." (Urban Dictionary, 2017)
Glownigger (glownig)	"Een overheidsagent (FBI, NSA, CIA, ATF) die lokberichten maakt op forums en image boards om personen te strikken of inlichtingen te verzamelen. Het vermeende doel van glowniggers is het lokken van potentiële criminelen of het verzamelen van informatie over een bepaalde online gemeenschap om hun bedoelingen of overtuigingen te onthullen." (Urban Dictionary, 2019a)
Glownigger honeypot	Een plaats waar 'glowniggers' op afkomen, door wat ze er kunnen verzamelen of observeren.

Goy, (mv. goyim)	"Hebreeuws en Jiddisch voor een niet-Joodse persoon, synoniem voor 'heiden'. Het kan als beledigend beschouwd worden als het gebruikt wordt in een context die aangeeft dat het bedoeld is al een belediging." (Urban Dictionary, 2004a)
JIDF	"JIDF is een acroniem voor <i>Jewish Internet Defense Force</i> , een organisatie die als taak heeft om positieve propaganda over Israël te verspreiden. [...] waardoor de mensen de idee krijgen dat het grote publiek Israël steunt." (Urban Dictionary, 2012)
JQ – The Jewish Question	Het Joodse vraagstuk.
Kek, Sacred magic of	"Een satirische religie die gebaseerd is op het aanbidden van de oude Egyptische god Kek, een androgyne God van de duisternis en chaos die vaak wordt afgebeeld als een kikker of een man met een kikkerhoofd, of als een slangenhoofdige vrouw. Pepe the Frog wordt vaak beschouwd als de moderne versie." (Know Your Meme, 2019)
Kike	Een racistische term voor een jood. (Urban Dictionary, 2005b)
LARPing	" <i>Live Action Role Play</i> . Een LARPer is iemand die zich voordoeft als iets wat hij niet is." (Urban Dictionary, 2019b)
Mongrel	"Een kruising, kan een denigrerende naam zijn voor mensen van gemengde afkomst." (Urban Dictionary, 2006)
Mudslimes, muzzie	Beledigende benaming voor een moslim.
muh Dick	<p style="text-align: center;">"MUH DICK"</p> <p style="text-align: center;">Muh dick</p> <p style="text-align: center;"><i>This expression indicates a nigger's confusion and lack of understanding. When confronted with something he can not understand or respond to, niggers mumble, "Muh dick" or "Muh dick, muthafucka." This is usually followed by crotch grabbing and foot shuffling.</i></p> <p>Bron: Know Your Meme</p>

Newfag	"Een nieuwkomer op 4chan [overgenomen taalgebruik door 8chan en later 8kun]. Gehaat door Anons. Meestal probeert deze persoon te hard om er bij te horen, en ervaart hij veel mislukkingen." (Urban Dictionary, 2007)
NMR (Zweden)	Nordic Resistance Movement
Sandnigger	"Een persoon van Midden-Oosterse afkomst vanwege de verschillende woestijngebieden daar. Meestal bedoeld op een denigrerende en vernederende manier." (Urban Dictionary, 2003a)
Shills/shilling	"In de context van complottheorieën: Een Shill is een persoon die doet alsof hij het eens is met een complottheorie en opzettelijk valse informatie verspreidt of volledig krankzinnig handelt in een poging om genoemde samenzwering in diskrediet te brengen. Shills worden vaak verondersteld te worden ingehuurd door de overheid, maar hoeven dat niet per se te zijn." (Urban Dictionary, 2016c)
Shitpost (ww. shitposting)	"Elke post op het internet waarvan de humor voortkomt uit het surrealistische karakter en/of het ontbreken van een duidelijke context." (Urban Dictionary, 2018b)
Shitskin	"Iedereen die niet Kaukasisch, Oost-Aziatisch, inheems of een mix van deze is. Dit omvat alle zwarten, Arabieren, indianen, Aboriginals, en elke mix van deze. Een shitskin gemengd met een niet-shitskin is een shitskin." (Urban Dictionary, 2018c)
Slave Buxs	Slavengeld
Soros Dixs	Verwijst naar de penis van de Joodse zakenman George Soros, oprichter van de Open Society Foundations.
Spics	"Racistische uitspraak voor mensen van Latino-afkomst." (Urban Dictionary, 2003b)
Valhalla	"Van het Noorse 'Val', krijger of held, en 'halla', hal. Dit was een mogelijk hiernamaals voor degenen die in de Noorse Mythologie geloofden, waar je naartoe ging als je vocht en stierf in een hopeloze strijd voor een ideaal." (Urban Dictionary, 2004b)

VPS	Virtual Private Server
Yid	Een jood.